

ICOTFL 2025

10. ULUSLARARASI YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ KONGRESİ

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde
Standartlaşma, Akreditasyon, Kalite ve Güncel Sorunlar

10 TH INTERNATIONAL CONGRESS OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Standardization, Accreditation, Quality and Current Issues in
Teaching Turkish as a Foreign Language

Özet Gönderimi için Son Tarih

11 Nisan 2025

Kongre Programının İlanı

20 Nisan 2025

Deadline for Abstract Submission

April 11, 2025

Announcement of the Congress Program

April 20, 2025

2-4 MAYIS 2025 - ÇANAKKALE

MAY 2-4, 2025 - ÇANAKKALE

icotfl2025.org

iletisim@icotfl2025.org

10. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi Özet Kitabı

Editörler

Doç. Dr. Sevim İNAL
Dr. Öğr. Üyesi Melek KALIN SALI
Öğr. Gör. Dr. Mesout KALIN SALI

**2-4 Mayıs 2025
Çanakkale**

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine aittir. Tüm hakları saklıdır.

Kitabın tamamı ya da herhangi bir bölümü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinden yazılı izin alınmaksızın elektronik, optik, mekanik veya başka herhangi farklı bir yöntemle basılamaz, çoğaltılamaz ya da dağıtılamaz.

The printing, publishing, and distribution rights of this book belong to Çanakkale Onsekiz Mart University. All rights reserved.

No part of this book, in whole or in part, may be printed, reproduced, or distributed by electronic, optical, mechanical, or any other means without the prior written permission of Çanakkale Onsekiz Mart University.

Copyright 2025[©] by Çanakkale Onsekiz Mart University. All rights reserved.

ISBN: 978-625-8278-56-9

Basım Tarihi: 12.08.2025

10. ULUSLARARASI YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KONGRESİ

(THE 10TH INTERNATIONAL CONGRESS OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE)

ICOTFL2025

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Standartlaşma, Akreditasyon, Kalite ve Güncel Sorunlar
(Standardization, Accreditation, Quality, and Current Issues in Teaching Turkish as a Foreign Language)

Davetli Konuşmacı (Invited Speaker)

Yükseköğretim Kurumu Olarak Türkçe Hazırlık Merkezlerinde
Standartlaşma, Akreditasyon ve Kalite

Prof. Dr.
Ümit Kocabiçak
YÖKAK Başkanı

Tematik Konuşmacılar (Thematic Speakers)

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde
Standartlaşma ve Akreditasyon

Prof. Dr.
Alparslan Okur
Yönlendirici

Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr.
Nezir Temur

Gazi Üniversitesi
TÖMER Müdürü
DODAK Başkanı

Prof. Dr.
Mustafa Durmuş

Hacettepe Üniversitesi
TÖMER Müdürü
TÖDAK Başkan V.

Doç. Dr.
Emrah Boylu

Yunus Emre Enstitüsü
Eğitim Dairesi Başkanı

2-4 Mayıs 2025

icotfl2025.org
icotfl2025@comu.edu.tr

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Troia Kültür Merkezi, Çanakkale

Onursal Başkanlar / Honorary Presidents

Doç. Dr.	Ömer TORAMAN	Çanakkale Valisi
Prof. Dr.	Ramazan Cüneyt ERENOĞLU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr.	Mehmet SARIBIYIK	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr.	Cemal YILDIZ	Türk-Alman Üniversitesi Rektörü
	Ömer KALKAN	Çanakkale Gençlik ve Spor İl Müdürü

Kongre Eş Başkanları / Presidents of the Congress

Doç. Dr.	Sevim İNAL
Dr. Öğr. Üyesi	Melek KALIN SALI

Kongre Düzenleme Kurulu / Congress Organizing Committee

Doç. Dr.	Enes YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr.	Mehtap ÖZDEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr.	Sevim İNAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Melek KALIN SALI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Müge KARAKAŞ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr.	Cumali YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr.	Mesout KALIN SALI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr.	Nilsu TARHAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Ar. Gör. Dr.	Tülay DARGUT GÜLER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör.	Kemal ERKOL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör.	Mehtap ELDEMİR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör.	Onur GÜRBÜZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Öğr. Gör.	Özgür ÜSTÜN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Yürütme Kurulu / Executive Committee

Prof. Dr.	Alparslan OKUR	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr.	İsmail GÜLEÇ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr.	Mustafa DURMUŞ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Nezir TEMUR	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr.	Mehmet YALÇIN	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr.	Serhat KÜÇÜK	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr.	Sevim İNAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Bilim Kurulu / Scientific Committee

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL	Başkent Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Aimilia THEMOPOULOU	Millî ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Alfiya YUSUPOVA	Kazan Federal Üniversitesi / Rusya
Prof. Dr. Alparslan OKUR	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Anthi REVITHIADOU	Selanik Aristotle Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Aspasia CHATZIDAKI	Grete Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Aysun YAVUZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Bahadır GÜCÜYETER	Atatürk Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Birsal ORUÇ ASLAN	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Cemal YILDIZ	Türk-Alman Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ	Bursa Uludağ Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Diana KASTRATI	Tiran Üniversitesi / Arnavutluk
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Ece ZEHİR TOPKAYA	İzmir Demokrasi Üniversitesi
Prof. Dr. Eleni SELLA	Millî ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Fabrice BARTHELEMY	Franche-Comté Üniversitesi / Fransa
Prof. Dr. Fatih KANA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Feyzi ERSOY	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Freideriki BATSLIA	Milli ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Fulya TOPÇUĞLU ÜNAL	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Gökhan ARI	Uludağ Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Gülden TÜM	Çukurova Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN	Bursa Uludağ Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Irina POKROVSKA	Kiev Milli Taras Shevchenko Üniversitesi / Ukrayna
Prof. Dr. Irmtraud BEHR	Sorbonne Nouvelle Üniversitesi / Fransa
Prof. Dr. İ. Seçkin AYDIN	Dokuz Eylül Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Katerina FRANTZI	The Aegean Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Katrin SAKS	Tartu Üniversitesi / Estonya
Prof. Dr. Kürşat Çağrı BOZKIRLI	Kafkas Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. M. Fatih KİRİŞÇİOĞLU	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Mahmut ÇELİK	İştip Üniversitesi / K. Makedonya
Prof. Dr. Marie F. MELMOUX-MONTAUBIN	Picardie Üniversitesi / Fransa
Prof. Dr. Mariya LEONTİÇ	İştip Üniversitesi / K. Makedonya
Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI	Rouen Üniversitesi / Fransa
Prof. Dr. Mehmet KURUDAYIOĞLU	Hacettepe Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Mesut SAÇKES	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Murat DEMİRKAN	Marmara Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Mustafa DURMUŞ	Hacettepe Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Mustafa S. KAÇALIN (e)	Marmara Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Necmettin Kâmil SEVİL	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Nezir TEMUR	Gazi Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Nurcan DELEN KARAAĞAÇ	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Nurettin DEMİR	Hacettepe Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Osman SENEMOĞLU	Galatasaray Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Ruhi İNAN	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Salim RAZI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Semra ALYILMAZ	Bursa Uludağ Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Sonnur IŞITAN	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Spyridoula BELLA	Milli ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Spyridoula VARLOKOSTA	Milli ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Prof. Dr. Suat UNGAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Şener BİLALLİ	Uluslararası Balkan Üniversitesi / K. Makedonya
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN	Dokuz Eylül Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Taisir Subhi YAMIN	ULM Üniversitesi / Almanya
Prof. Dr. Yakup YILMAZ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Yavuz KARTALLIOĞLU	Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Yılmaz DAŞCIOĞLU	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Zafer ÖNLER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Adnan YILMAZ	Stirling Üniversitesi / İngiltere
Doç. Dr. Bekir İNCE	İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Burak TÜFEKÇİOĞLU	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Enes YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Evangelia THOMADAKI	Trakya Democritus Üniversitesi / Yunanistan
Doç. Dr. Faruk POLATCAN	Sinop Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Funda ÖRGE YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL	İstanbul Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Gözde DEMİREL FAKİROĞLU	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Gülден TÜM	Çukurova Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Harun ŞAHİN	Gazi Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Hasan Hüseyin MUTLU	Ordu Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. İsmail ÇOBAN	Artvin Çoruh Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Katrina TELESUN	Kiev Milli Taras Shevchenko Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Maria IAKOVOU	Millî ve Kapodistrias Atina Üniversitesi / Yunanistan
Doç. Dr. Mariana BONDAR	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Marianthi GEORGALIDO	The Aegean Üniversitesi / Yunanistan
Doç. Dr. Mehmet Yalçın YILMAZ	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Mehtap ÖZDEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Monika HASANI	Durres Üniversitesi / Arnavutluk
Doç. Dr. Mustafa DİNÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Müzeyyen ALTAUNBAY	Giresun Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Nahide İrem AZİZOĞLU	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Nataliia KSIÖNDZIK	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Nataliia PROROÇENKO	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Nikolaos LIAZOS	Makedonya Üniversitesi / Selanik-Yunanistan
Doç. Dr. Oksana GOLIETS	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Onur ER	Düzce Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Osman EMİN	Kiril Üniversitesi / K. Makedonya
Doç. Dr. Satı KUMARTAŞLIOĞLU	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Selçuk Kürşad KOCA	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Serhat KÜÇÜK	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Sevim İNAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Sibel KOCAER	Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Stavros KAMAROUDIS	Batı Makedonya Üniversitesi / Yunanistan
Doç. Dr. Süleyman BAKİ	Tetova Üniversitesi / K. Makedonya

Doç. Dr. Tetiana TIMKOVA	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi / Ukrayna
Doç. Dr. Ümit EKER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Üzeyir SÜĞÜMLÜ	Ordu Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Vasilina KOURTI KAZOULLIS	The Aegean Üniversitesi / Yunanistan
Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN	Gazi Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet UYSAL	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arif Edip AKSOY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Azra ABADZIC	Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan
Dr. Öğr. Üyesi Bayram YILDIZ –	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Elif KAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erhan ÇAPOĞLU	Amasya Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gözde MERCAN	Toronto Üniversitesi / Kanada
Dr. Öğr. Üyesi H. Neslihan DEMİRİZ	İstanbul Topkapı Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kemal MUTLU	Beykent Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Melek KALIN SALI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TEKİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Oya ÖZGAT TATAN	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Özlem AKBULAK	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Refide SAINI	Uluslararası Balkan Üniversitesi / K. Makedonya
Dr. Öğr. Üyesi Şeyma KÖKCÜ	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba DEMİRTAŞ TOLAMAN	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Dr. Bahattin ŞİMŞEK	Atatürk Üniversitesi / Türkiye
Dr. Barbara KEROVEC	Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan
Dr. Cansu Aksu RAFFARD	Paris Yunus Emre Enstitüsü / Fransa
Dr. Düriye GÖKÇEBAĞ	Kıbrıs Üniversitesi / Kıbrıs
Dr. Ekin ŞEN	Essen Üniversitesi / Almanya
Dr. Eleni SKOURTOU	The Aegean Üniversitesi / Yunanistan
Dr. Elif SAYAR	İstanbul Teknik Üniversitesi / Türkiye
Dr. Emre BAYRAKTAR	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa / Türkiye
Dr. Emre YOLCU –	Kafkas Üniversitesi / Türkiye
Dr. Eser KOCAMAN GÜRATA	Hacettepe Üniversitesi / Türkiye
Dr. Funda KESKİN	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Gül Deniz DEMİREL AYDEMİR	Hacettepe Üniversitesi / Türkiye
Dr. İlker Ozan YILDIRIM	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Dr. İsmail AYDOĞDU	Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Dr. İsmail SATMAZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Marta ANDRIC	Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan
Dr. Mesout KALIN SALI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Dr. Nazik Müge Tekin	Kastamonu Üniversitesi / Türkiye
Dr. Nazmi ŞEN	Balıkesir Üniversitesi / Türkiye
Dr. Saadet Ebru GÜLER	Standford Üniversitesi / ABD
Dr. Seçil ALACA	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Tatjana PAIC-VUKIC	Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan

Sekreteryas / Secretariat

İrem GÜRBÜZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Ebru ÖZDOĞAN	Bursa Teknik Üniversitesi
Tuğba AKBALABAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Merve ÇELEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Enis Mete ZORLU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Uğur ŞAHİNER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ÖN SÖZ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, son yıllarda kuramsal ve uygulama boyutunda gerek kuramsal gerek uygulama düzeyinde önemli ama aynı zamanda sevindirici gelişmeler dikkat çekmektedir. Bu gelişmelerin bir yansıması olarak bu bağlamda düzenlenen Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi alanında önemli etkinliklerden biri olan Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresi'nin onuncusu, bu yıl Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama Araştırma ve Merkezinin (TÖMER) ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Kongreye Türkiye'den ve farklı ülkelerden Türkçeye gönül vermiş akademisyen, öğretmen, araştırmacı ve lisansüstü öğrenci olmak üzere 115 katılımcı iştirak etmiştir. Kongrenin ana teması; "Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Standartlaşma, Akreditasyon, Kalite ve Güncel Sorunlar" olarak belirlenmiş olup bunun yanı sıra alt temalar ise ana dili veya yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türk dili, Türk kültürü ve tarihi ile ilgili konuları içermektedir. Ayrıca mevcut Kongrede ... sözlü bildiri sunulmuştur.

Kongre oturumlarında Türkçenin yabancı dil olarak bugünkü sorunları, alanın mevcut durumu, dünyadaki Türkçe uygulamaları, Türkçenin akreditasyonu ve standartlaşma, ölçme değerlendirme, güncel araştırmalar, Türkçe öğretiminde materyal geliştirme, kültür aktarımı, dijital çağın etkileri ve Türkçe öğretiminde sınıf içi uygulamalara gibi geniş bir konu yelpazesi tartışılmıştır. Dolayısıyla bu Kongre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan güncel sorunlara ışık tutması, çözüm yolları arayışı sunması ve alandaki kuramsal ve uygulamalı çalışmalara katkı sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır.

Onuncu yılına ulaşan Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresinin bu yılki özet kitabı ile alanın gelişimine katkı sağlanmasını; araştırmacılar, akademisyenler ve öğretmenler için ilham verici bir kaynak olmasını temenni etmekteyiz. Ayrıca Kongreye katkı sunan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğüne, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesine, Kongrenin onursal başkanlarına, davetli ve tematik konuşmacılarına, düzenleme kuruluna, bilim kuruluna, sponsorlarımıza, tüm kongre katılımcılarına, sevgili öğrencilerimize ve emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Düzenleme Kurulu

KONGRE PROGRAMI

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi 10. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi 2-4 Mayıs 2025			
09.00-10.00	Kongre Kayıt İşlemleri (02.05.2025)	Troia Kültür Merkezi Giriş Katı	
AÇILIŞ PROGRAMI (1. Gün)			
		Salon Adı Oturum Başkanı	
10.00-10.30	Piyano Dinletisi	Prof. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ	Seddülbahir Salonu
	TÖMER Öğrencilerin Performansları	Diana ALEKSANDROVA (Yakutistan) Stephanie Tatiana HANITRINAINA (Madagaskar)	
	Açılış Konuşmaları	Dr. Öğr. Üyesi Melek KALIN SALI (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER Müdürü)	
		Doç. Dr. Sevim İNAL (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)	
		Prof. Dr. Alparslan OKUR (Sakarya Üniversitesi)	
		Prof. Dr. Arda AYDIN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektör Yardımcısı)	
		Prof. Dr. R. Cüneyt ERENOĞLU (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü)	
10.50-11.30	Davetli Konuşmacı Prof. Dr. Ümit KOCABIÇAK (YÖKAK Başkanı)		
11.30-12.40	Tematik Konuşmacılar	Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) Yönlendirici	
		Prof. Dr. Nezir TEMUR (Gazi Üniversitesi TÖMER Müdürü / DÖDAK Başkanı)	
		Prof. Dr. Mustafa DURMUŞ (Hacettepe Üniversitesi TÖMER Müdürü / TÖDAK Başkan V.)	
		Doç. Dr. Emrah BOYLU (Yunus Emre Enstitüsü Eğitim Dairesi Başkanı)	
12.10-12.30	*Plaket Takdimi*		
12.30-14.30 ÖĞLE ARASI 13.00 itibarıyla Öğle Yemeği (ÖSEM / Troia Kültür Merkezi Karşısı) Çay / Kahve İkramı (Troia Kültür Merkezi Giriş Katı)			
KONGRE OTURUMLARI			
1. Oturum 14.30-16.10	Türkçe Öğretim Merkezlerinde Uygulanan Kur Sonu Sınavlarına Yönelik Yönerge Hazırlanması: Bozok TÖMER Örneği <i>Ali Nacakçıoğlu</i>	Arıburnu Salonu Oturum Başkanı Gökhan Arı	
	Ters Yüz Sınıf Modelinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Bilgisi Öğretimine Etkisine Yönelik Bir Çalışma <i>Yusuf Karakahraman, Eda Tekin</i>		
	Yapay Zekâ Destekli Dil Bilgisi Öğretimi: Türkçe Dil Bilgisi Kurallarının Otomatik Analizi ve Kişiselleştirilmiş Öğrenme Yöntemleri <i>Sena Durgut</i>		

B1 Ders Kitaplarında Yer Alan Okuma Metinlerindeki Kelimelerin Kullanım Sıklığı <i>Eşref Kaymak, Gökhan Arı</i>	
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde CEFR Temelli Okuma Materyali Geliştirme <i>Cansu Şener</i>	57. Alay Salonu Oturum Başkanı Ömer Solak
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Olarak Film: “Veda” Örneği <i>Ömer Solak, Beyda Doğru</i>	
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Düzey Nasreddin Hoca Fıkralarının A2 Seviyesine Göre Uyarlanması <i>Gizem Gezerler</i>	
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğretim Merkezleri: Kabul, Kayıt Süreçleri, Oryantasyon ve Karşılaşılan Sorunlar <i>Halit Çelik, Latif Özbay</i>	
Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne Yönelik Tutumları: Uşak Üniversitesi TÖMER Örneği <i>Ömer İnce, Erkam Küçük</i>	
Peyami Safa’nın “Dört Koca” Adlı Hikayesinin B1 Seviyesine Uyarlaması <i>Gülsüme Karacan</i>	Conkbayırı Salonu Oturum Başkanı Nezir Temur
Disiplinlerarası Okuryazarlığın Gölgesinde: 2023-2024 LGS Sorularının Okuduğunu Anlama ve Yorumlama Becerisi Açısından İncelenmesi <i>Alparslan Okur, Ayşenur Örsdemir</i>	
Yeni Türk Edebiyatı Edebî Metinlerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesine Katkıları <i>Fatma Üçler</i>	
Duygusal Okuryazarlık Becerilerinin Dil Eğitimindeki Yeri <i>Seda Güneş Sevinç, Mehtap Özden</i>	
Okuma Tiyatrosunun Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı <i>İsmail Aydoğdu, Esin Ekşi</i>	
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Dijital Yetkinlik <i>Tuğba Aktaş</i>	Anafartalar Salonu Oturum Başkanı Emrah Boylu
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Anlama Becerilerinin Geliştirilmesinde Kitapların ve Sinema Filmlerinin Kullanımı: Çoklu Durum Çalışması <i>Musa Can Uyar, Talat Aytan</i>	
Metinsellik Ölçütleri ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı <i>Fatma Kamat, Ömer Solak</i>	
İkinci Dil Öğretiminde Kullanılan Metin Değiştirimi Stratejileri ve Bir Örnek Uygulama <i>İlayda Sarıgül, B. Ümit Bozkurt</i>	
Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitaplarında İstek Söz Ediminin Görünümü <i>Hatice Saat</i>	
Yapay Zekânın Dil Öğretiminde Kullanımı: Bibliometrik Bir Araştırma <i>Elif Aydemir Ürker, Fatih Veyis</i>	Seddülbahir Salonu Oturum Başkanı Mustafa Durmuş
Yapay Zekâ Tabanlı Öğrenme Araçlarının Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Uyarlanabilirliği Üzerine: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Eğitim Seti Örneği <i>Dilara Aynur</i>	
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâ ile Belirtili Ad Tamlaması İçin Materyal Geliştirme ve Kullanma <i>Zeki Sözer</i>	
Türkiye’deki Mülteci Öğrencilere Yönelik Türkçe Öğretim Programının Geliştirilmesi: D-AOBM ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Uyumu <i>Çiğdem Fidan, Doğan Onur Köksal</i>	
16.10-16.30 Çay / Kahve İkramı	

2. Oturum 16.30- 18.10	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Dışı Etkinliklerin Dil Gelişimine Katkısı: Konuşma Kulübü Örneği <i>Gonca Kırbaş, Erdem Hamaratlı</i>	Arıburnu Salonu Oturum Başkanı Mehtap Özden
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi Alanında Konuşma Becerisine Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi <i>Aslıhan Küçükavşar, Hanife Sena Şahin</i>	
	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Uyum Başvuru Metni <i>Müge Olğun Baytaş, Merve Parlar, Kahraman Paşaoğlu</i>	
	Akademik Türkçe Dil Becerileri Kitabında Yer Alan İzlencelerin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi <i>Ömer Solak, Erkam Küçük</i>	
	Bloom mu ECRIF mi? Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Taksonomiler <i>Şeyda Yeşilyurt</i>	
	Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâ Destekli Hikâye Yazımı ve İmla Kuralları Bağlamında Prompt Kullanımı <i>Halit Çelik, Gülsüm Arslan</i>	57. Alay Salonu Oturum Başkanı Serhat Küçük
	Özgür Balpınar'ın Eserlerinde Okunabilirlik <i>Şule Gürtürk, Funda Örgü Yaşar</i>	
	Türkçe Öğretmeni Adaylarının Gözünden Göç, Mültecilik ve Çocuk Edebiyatı <i>Osman Turhan, Nil Danişmaz</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dijital Hikâye Kullanımının Yazma Motivasyonuna Etkisi <i>Aslı Koçak</i>	
	Sabahattin Ali Şiirlerinin Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesine Katkısı <i>Fatma Üçler, Serhat Küçük</i>	
	Bibliometric Analysis of Foreign Language Teaching and Accreditation Studies in Türkiye <i>Olca Söngüt, Kemalettin Deniz</i>	Conkbayırı Salonu Oturum Başkanı Enes Yaşar
	Türkçenin Kültürel Sermaye Olarak Değeri: Uluslararası Öğrencilerin Görüşleri <i>Zeynep Şule Zengin, Dilara Keskin</i>	
	Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'deki Üniversitelere Başvuruları Sırasında Uygulanan Kabul Kriterleri: Yozgat Bozok Üniversitesi Örneği <i>Selçuk Doğan, Ayşegül Sefer Aktaş</i>	
	Özbekistan Yükseköğretim Sisteminde Türk Dili Eğitimi: Sorunlar ve Sonuçlar <i>Jurayeva Nazokat Gulmuradovna</i>	
	Glocalizing Turkish As A Second Language Education Materials For Refugee Learners in Türkiye <i>Çiğdem Fidan</i>	
	Küreselleşme ve Türk Halklarının Antroponimlerinin Gelişimi <i>Muyassar Saparniyazova</i>	Anafartalar Salonu Oturum Başkanı Sevim İnal
	Psikoloji Terminolojisinin Şekillenmesinde Özleşmiş Terminolojiler <i>Ergasheva Guzal Kurbonaliyevna</i>	
	Türkçe Öğrenen ve Öğrenmekte Olan Yabancı Öğrencilerin Gözünden Görülen ve Öğrenilen Geçmiş Zamanın Ayırt Edilmesi <i>Yaser Beyazıt Yurtsever</i>	
	Türkçe Öğretim Merkezlerinde Elde Edilen Gelirlerin Dağıtımı <i>Mehmet Volkan Demirel</i>	
	Anadili Derslerini Organize Etmenin Yenilikçi İlkeleri (Özbek Dilinde Eğitim Verilen Kazakistan'daki Ortaokullar Örneği) <i>Şahlo Naralieva</i>	Seddülbahir Salonu Oturum Başkanı Elif Kaya
	Dil Öğreniminde Bireysel Farklılıkların Önemi: İçer Dönük Öğrencilere Özel Yaklaşımlar <i>Khlood Khaled Mohamed Abdallah Hussein</i>	
	Dilbilimsel Göstergeler ve Yapay Zekâ: Türkçedeki Kültürel Göstergelerin Makineler Tarafından Anlaşılmasının Teorik Sınırları <i>Burak Akgedik</i>	

Kongrenin Gala Yemeği (Dardanos Yerleşkesi) için Troia Kültür Merkezinden Hareket Saati 18.30		
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi 10. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi 2-4 Mayıs 2025		
KONGRE OTURUMLARI (2. Gün) 03.05.2025		
1. Oturum 10.30- 12.10	Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarının Metinlerarasılık Bağlamında İncelenmesi <i>Fatma Betül Özkan, Murat Ateş</i>	Arıburnu Salonu Oturum Başkanı Elif Kaya
	Geleneksel Söz Varlığından Öğretim Materyaline: Durûb-ı Emsâl-i Osmânî Atasözlerinin Bağdaşıklık Yapısıyla Yabancılar Türkçe Öğretimine Katkısı <i>Dilek Eylem Taşdemir</i>	
	Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı <i>Teslimenur Özyavuz</i>	
	Avrupa’da Gerçekleştirilen Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve İki Dillilere Yönelik Türkçe Öğretim Faaliyetleri Çerçevesinde Yazma Yaklaşımlarının Kullanımına İlişkin Okutman Görüşleri <i>Göknur Günay</i>	
	Kültürel Unsurlardan Türküler Aracılığıyla Yabancılar Türkçe Öğretimi <i>Salih Gülerer, Sevgi Cihangir Sardoğan</i>	
	Gürcüce ve Türkçede Eğitimle İlgili Atasözleri <i>Nestan Dumbadze</i>	57. Alay Salonu Oturum Başkanı Ümit Eker
	Türkçe A1 Kurunu Tamamlayan Arap Öğrencilerin Sesli Okuma Hataları ve Sebepleri <i>Seher Çiçek</i>	
	Etkileşimli Okuma Yönteminin 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Sürecine Etkisi <i>Elif Arslan, Eda Tekin</i>	
	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Etkili Kullanımı <i>Nimet Gülerer</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan “Çocuk Hikâyeleri Dizisi”ndeki Görsellerin Kültürel Öğeler Açısından Değerlendirilmesi <i>Fadime Pınar Laçınok</i>	
	Xorazm Shevaleri Leksikası Tarkibida Turkiy Asosli Birliklarning O’rni <i>Norbayeva Shukurjon Xayitbayevna</i>	Conkbayırı Salonu Oturum Başkanı Nilsu Tarhan
	Bosnalı Öğrencilerinin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Zorluklar ve Yapılan Yaygın Hatalar <i>Nerma Zaimovic</i>	
	Ortaokul Öğrencilerinin Akıcı Okuma Sorunlarına İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi <i>Hicran Kutbay, Eda Tekin</i>	
	Tümevarım Yöntemiyle Yazılmış Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitabı: Inductive Turkish Lessons <i>Halil İbrahim Işık</i>	
	Türkçe Öğrencilerinin Kültürel Tutumları ile Türkçe Öğrenme Başarısı Arasındaki İlişki <i>Yasin Atar, Fatma Feryal Çubukçu</i>	
	İkinci Dil Olarak Türkçe Öğrenen Filistinli Öğrencilerin Türkiye ve Türkçeye Yönelik Algılarının İncelenmesi <i>Berke Korkut</i>	Anafartalar Salonu Oturum Başkanı Ahmet Koçak
	Türkiye’deki Sivil Toplum Kuruluşlarının Mültecilere Yönelik Türkçe Öğretimi Faaliyetlerinin İncelenmesi <i>Elif İlhan, Esra Kaya</i>	

	Türkçe Öğrencilerde Çoklu Zekâ ve Öğretmen Roller Arasındaki Korelasyonun İncelenmesi <i>Gülcan Çiftci, Feryal Çubukçu</i>	
	Türkçe Dil Yeterlik Sınavlarında Ölçme ve Değerlendirme Ölçütlerinin Standartlaşması Noktasında Bazı Tespit ve Öneriler <i>Ahmet Koçak</i>	
	Üretici Dil Becerilerinin Ölçme-Değerlendirme Sürecinde Standartlaşma Problemi ve Yapay Zekâ Destekli Çözüm Önerileri <i>Bahadır Gücüyeter, Hamza Kolukısa, Mülkiye Ezgi İskender Topaloğlu</i>	
	Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Devletlerde Dil Politikaları: Kültürel Duyarlılık ve Egemenlik Yaklaşımlarının Karşılaştırılması <i>Şeyda Yeşilyurt</i>	Seddülbahir Salonu Oturum Başkanı Mehtap Özden
	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşimin Dil Becerileriyle Kullanımı Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Şenay Meral Zeytin</i>	
	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür, Kültür Aktarımı ve Kültürel Süreçler <i>Tolga Çelik</i>	
	Birincil Bildirim Sistemleri ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası İletişim <i>Yunus Emre Çekici</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanındaki Okutmanların Akreditasyon Sürecine Yönelik Algıları <i>Nahide İrem Azizoğlu, Şeyda Nur Yıldız</i>	
12.10-13.30 Öğle Yemeği (ÖSEM) Çay / Kahve İkramı (Troia Kültür Merkezi Binası)		
2. Oturum 13.30-15.10	Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Psikomotor Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Mobil Uygulama: Türkçe YazAR <i>Bahadır Gücüyeter, Ayşegül Takkaç Tulgar, Rabia Meryem Yılmaz, Hamza Kolukısa, Gürkan Yıldırım, Embiya Çelik, Muhammed Fatih Alaeddinoğlu, Nihal Elif Gürbüz, Mülkiye Ezgi İskender Topaloğlu</i>	Arıburnu Salonu Oturum Başkanı Bahadır Gücüyeter
	Etkili İletişim Stratejileri ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi: Bir Doküman Analizi <i>Tunahan Uncuoğlu, Mehtap Özden</i>	
	Hintli Bir Öğrencinin Gözünden Türkiye'de Dil ve Kültürle Buluşma Süreci <i>Aiman Anhar</i>	
	Türkçe Dil Öğretiminde Yabancı Öğrencilerin Dört Dil Becerisini Ölçmeye Yönelik Sınav Sistemi <i>Tarık Demir, Emrah Boylu, Nazlınur Göktürk, Ayfer Sayın, Dilara Saka, Mehmet Ali Duran, Doğan Onur Köksal, Celile Eren Ökten, Elif Kantarcioğlu</i>	57. Alay Salonu Oturum Başkanı Alparslan Okur
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Yazma Yaklaşımlarının Karşılaştırılması <i>Funda Amanvermez İncirkuş</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyi ve Sözcük Sıklığı <i>Hanife Sarıtaş, Nigâr İpek Eğilmez</i>	
	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Teknoloji Destekli Araçların Kullanılması <i>Emine Sur</i>	Conkbayırı Salonu Oturum Başkanı Nezir Temur
	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yapay Zekâ ile Oluşturulan B1 Düzeyindeki Okuma Metinlerinin Kullanılabilirliği <i>Nezir Temur, Aslı Akıncılar</i>	
	Yapay Zekâyla Yabancı Dil Öğretiminin Geleceği <i>Nevin Akkaya, Ladin Şengül, Uygur Solak</i>	

	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Türkmen Öğrencilerin Yazma Becerisine İlişkin Görüşleri: C1 Düzeyi Örneği <i>Ömer İnce, Zeynep Engin</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kapsamında Türkçe-Urduca Geniş ve Gelecek Zamanın Karşılaştırması <i>Shahzada Akbar</i>	
	İkinci / Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sesletim Üzerine Bir İnceleme: Ukraynalı Öğrenciler Örneği <i>Fatmanur Çakır, Betül Akın Ata, Olena Marshalok</i>	Anafartalar Salonu
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanındaki Okutmanların Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşleri <i>Nahide İrem Azizoğlu, Aslı Yağız</i>	Oturum Başkanı Fatih Demirel
	Yabancılar Türkçe Öğretiminde C1 Düzeyinde Kullanılan Organ Adıyla Kurulan Deyimlerin Semantik Prozodisi <i>Ebru Özdoğan</i>	
	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Sözcük Öğrenim Sürecinde Kullandıkları Çeşitli Web Araçlarına Yönelik Görüşleri <i>Safa Eroğlu, Erdal Özcan, Murat Topal</i>	Seddülbahir Salonu
	İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Tipolojilerine İlişkin Farkındalık: Öğretici Görüşleri <i>Fatoş Sarıkaya, Betül Altuntaş</i>	Oturum Başkanı Elif İlhan
	Türkçe Öğretim Merkezlerinde Kurumsal Söylem: Misyon ve Vizyon İfadeleri <i>Elif İlhan, Gülnur Aydın</i>	
	Yöneticilerin Görüşlerine Göre İdeal Türkçe Öğretim/Hazırlık Merkezi Nitelikleri <i>Gülnur Aydın, H. Özlen Avaroğlu</i>	
	15.10-15.30 Çay / Kahve İkramı (Troia Kültür Merkezi Binası)	
3. Oturum 15.30- 17.10	Yurt Dışına Türkçe Öğreticisi Olarak Gönderilen Öğretmen ve Okutmanların Yaşları Meselesi <i>Yakup Yılmaz</i>	Arıburnu Salonu
	Yunus Emre Enstitüsü'nün "Anadolu Hikâyeleri" Adlı Çocuk Kitabı Serisi Etkinliklerinin, Maarif Programına Göre Okuma ve Yazma Becerileri Öğrenme Çıktılarının İncelenmesi <i>Esmâ Dumanlı Kadızade, Ebru Gündoğdu</i>	Oturum Başkanı Yakup Yılmaz
	Yabancı / İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Araç Dil Kullanımına İlişkin Öğretici Görüşleri <i>Fadime Pınar Laçınok, Beril İrem Gümüş, Gülsüm Kılıç</i>	
	Çizgi Filmlerle Dil ve Kültür Etkileşimi: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Rafadan Tayfa ve İstanbul Muhafızları Örneği <i>Esra Öztürk</i>	57. Alay Salonu
	Şehirde ve Kırsalda Yaşayan, Ana Dili Türkçe Olan ve Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Okul Öncesi Çocukların Dil Becerilerindeki Farklılıklar <i>Serpil Durgut</i>	Oturum Başkanı Funda Örgü Yaşar
	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Türkçe Öğretim Programı ve Türkçe Öğretmenlerinin Rolü <i>Tarık Hakan Yıldız, Funda Örgü Yaşar</i>	
	Mert Arık'ın Eserlerinin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Bağlamında İncelenmesi <i>Duygu Uysal, Funda Örgü Yaşar</i>	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kavramsal Metaforların Yeri <i>Mesout Kalın Sali, Melek Kalın Sali</i>	Anafartalar Salonu
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanan Lisansüstü Tezlerle Yönelik Bir Meta-Analiz Çalışması <i>Tuğba Akbalaban</i>	Oturum Başkanı Mesout Kalın Sali
	Yeni İstanbul Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Edebi Metinleri Kullanım Açısından Değerlendirilmesi	

	Merve Çelen	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Üretken Yapay Zekanın Etik Kullanımı: Eğitim Modülleri Tasarımı İrem Gürbüz	
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Duygu, Etik ve Estetik Değerlere Yönelik Bir Söylem Çözümlemesi Nilsu Tarhan, Mesout Kalin Sali	Conkbayırı Salonu Oturum Başkanı Sevim İnal
	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında Sıfat Fiillerin Durumuna Yönelik Bir Araştırma Mehtap Eldemir	
	Exploring the Language Learning Experiences of International Students Studying Turkish: The Case of Çanakkale Onsekiz Mart University TÖMER Sevim İnal, Hilal Alkan	
	Yabancılarla Türkçe Öğretiminde İnternet Memlerinin (Mimlerinin) Kullanımı Halil BALİ	
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi 10. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi 2-4 Mayıs 2025		
04.05.2025		
Çanakkale Şehitlik Gezisi (3. Gün) Hareket Saati Konaklama yerinden 09.45, Çanakkale İskelesine dönüş saati 17.30 olarak planlanmıştır. Detaylar için kayıt günü görevlilerden bilgi alabilirsiniz.		

SÖZLÜ SUNUMLAR

Bu özet kitabında, sözlü olarak sunumu gerçekleştirilmiş olan toplam 102 bildiri özeti yer almaktadır. Bu bildiri özetleri, Kongre Programı'ndaki bildiri başlıklarının sıralaması temel alınarak düzenlenmiştir.

KONGRE DİLLERİ

Kongrenin resmî dilleri, Türkçe ve İngilizce olup diğer dillerde hazırlanan bildiriler de kabul edilmiştir.

TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE UYGULANAN KUR SONU SINAVLARINA YÖNELİK YÖNERGE HAZIRLANMASI: BOZOK TÖMER ÖRNEĞİ

Ali NACAĞCIOĞLU

Yozgat Bozok Üniversitesi

ali.nacakcioglu@bozok.edu.tr

Yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşma hedefleri doğrultusunda ülkemize gelen uluslararası öğrenci sayısında son yıllar ciddi bir artış meydana gelmiştir. Söz konusu artış neticesinde birçok üniversitede uluslararası öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla Türkçe Öğretim Merkezleri kurulmuştur. Bahse konu merkezler, hazırlık sınıflarından farklı olarak kur düzenin öğretim yapmakta öğrenciler her kur seviyesinin sonunda değerlendirilerek bir sonraki seviyeye geçmektedir.

Hâlihazırda Türkçe Öğretim Merkezleri tarafından kullanılan Türkçe öğretirken kullanılan Türkçe Öğretim Setleri, standart bir müfredata sahip olmadığı için yapılan kur sonu sınavlarında da ciddi farklılıklar gözlemlenmektedir. Bu farklılık öğrencilerin Türkçe seviyelerinin belirlenmesi noktasında birtakım sıkıntılara neden olmakta üniversitelerin verdiği belgelerin geçerliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı kur sonu sınavlarının belirli standartlar çerçevesinde geliştirilmesini sağlayarak öğrencilerin Türkçe seviyelerinin belirlenmesi noktasında ortak bir yönergenin oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Çalışma, okuma-anlama becerisiyle sınırlandırılmış olup oluşturulacak yönerge sayesinde, kur sonu sınavlarının hazırlanması noktasında da öğrencilere yol gösterici bir kılavuz oluşturulması hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda çalışma nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuç kısmında okuma-anlama becerisi için A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar bir yönerge önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınav Hazırlama, Okuma-Anlama, Standartlaşma, Kur Sonu Sınavları

TERS YÜZ SINIF MODELİNİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNE ETKİSİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Yusuf KARAKAHRAMAN*

*Yıldız Teknik Üniversitesi
yusuffiarakahraman@outlook.com;*

Eda TEKİN

*Yıldız Teknik Üniversitesi
etekin@yildiz.edu.tr*

Bu çalışmanın amacı ters yüz sınıf modeline dayalı dil bilgisi öğretiminin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A2 seviyesindeki öğrencilerin dil bilgisi öğrenimine etkisini araştırmaktır. Karma yöntemin açıklayıcı deseninde tasarlanan bu çalışma, araştırma probleminin daha iyi anlaşılması için hem nitel hem de nicel veriler toplanması ve bu verilerin bütünleştirilerek incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2024-2025 akademik yılında İstanbul’da bulunan bir üniversitenin dil öğretim merkezinde eğitim alan iki farklı grupta yürütülmüştür. Nicel yöntem bağlamında deney ve kontrol gruplarında ön test ve son testli 8 haftalık yarı deneysel bir süreç yürütülmüştür. Nitel desen bağlamında öğrencilerin ters yüz sınıf modeline yönelik görüşlerinin alındığı yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda A2 seviyesi boyunca ters yüz öğrenmeye dayalı dil bilgisi eğitimi uygulamaları gerçekleştirilirken kontrol grubunda, kurumun mevcut ders işleyiş planına ek olarak deney grubunun desteklendiği süre kadar dil bilgisi çalışmalarıyla desteklenmiştir. Araştırmanın veri toplama araçları karma desene göre tasarlanmıştır. Bu bağlamda veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”, “A2 Seviyesi Yazma Türkçe Yeterlilik Sınavı”, “A2 Seviye Akademik Başarı Testi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin “A2 Seviyesi Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı” kullanılmıştır. Dil bilgisi eğitimi verilirken öğrencilerin videoları izleme durumları haftalık olarak takip edilmiş ve videoların sonuna üçer soruluk testler yerleştirilerek düzenli olarak öğrencilerin gelişimi izlenmiştir. Öğrenilen dil bilgisi içerikleri yeni İstanbul kitabında bulunan yazma konuları aracılığıyla yazma becerisi bağlamında da değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında ters yüz öğrenme modelinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil bilgisi öğretimi alanında etkili olup olmadığı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Ters Yüz Sınıf Modeli, Dil Bilgisi Öğretimi, Yazma Becerisi

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİ: TÜRKÇE DİL BİLGİSİ KURALLARININ OTOMATİK ANALİZİ VE KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRENME YÖNTEMLERİ

Sena DURGUT

*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
sena.durgut@dpu.edu.tr*

Dil öğretimi, özellikle yabancı dil öğrenenler için hem temel bir ihtiyaç hem de karmaşık bir süreçtir. Geleneksel dil öğretim yöntemleri, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme hızlarına tam olarak cevap veremeyebilir. Bu durum yapay zekâ tabanlı sistemlerin dil öğretimine entegrasyonu ile aşılabılır. Yapay zekâ, dil bilgisi kurallarının otomatik analizi, öğrenci hatalarının anında tespiti ve kişiselleştirilmiş öğrenme yolları sunma gibi avantajlarla dil öğretiminde devrim niteliğinde bir dönüşüm vaat etmektedir.

Bu çalışma, yapay zekâ destekli dil bilgisi öğretiminin Türkçe dil bilgisi kurallarının öğretiminde nasıl kullanılabileceğini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, yapay zekâ tabanlı sistemlerin Türkçe dil bilgisi kurallarını nasıl analiz ettiği, öğrencilerin dil bilgisi hatalarını nasıl tespit ettiği ve bu hatalara yönelik kişiselleştirilmiş öğrenme yolları sunduğu araştırılacaktır. Ayrıca, bu sistemlerin Türkçe öğretiminde nasıl uygulanabileceğine dair somut öneriler sunulacaktır. Çalışma kapsamında öncelikli olarak, yapay zekânın dil öğretimindeki rolü, mevcut uygulamalar ve bu uygulamaların Türkçe öğretimine uyarlanabilirliği incelenecektir. İkinci olarak yapay zekâ modellerinin (örneğin, GPT, BERT gibi) Türkçe dil bilgisi kurallarını nasıl analiz ettiği ve bu analizlerin öğrenme süreçlerine nasıl entegre edilebileceği araştırılacaktır. Üçüncü olarak, öğrencilerin dil bilgisi hatalarının tespiti ve bu hatalara yönelik kişiselleştirilmiş geri bildirimler sunulması süreçleri incelenecektir.

Ayrıca bu çalışma, yapay zekâ tabanlı sistemlerin Türkçe dil bilgisi öğretiminde nasıl daha etkili kullanılabileceğine dair öneriler sunmayı hedeflemektedir. Öğrencilerin dil bilgisi hatalarını anında tespit eden ve hatalara yönelik kişiselleştirilmiş çözümler üreten sistemlerin, öğrenme süreçlerini hızlandığı, öğrencilerin motivasyonunu artırdığı bilinmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın sonuçları hem eğitimciler hem de teknoloji geliştiriciler için Türkçe öğretiminde yapay zekânın nasıl daha verimli bir şekilde kullanılabileceğine dair önemli bir rehber niteliği taşıyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Teknoloji, Dil Bilgisi, Türkçe Öğretimi, Türkçe

B1 DERS KİTAPLARINDA YER ALAN OKUMA METİNLERİNDEKİ KELİMELERİN KULLANIM SIKLIĞI

Eşref KAYMAK*

*Bursa Uludağ Üniversitesi
esref_kaymak@windowslive.com*

Gökhan ARI

*Bursa Uludağ Üniversitesi
gokhanari@uludag.edu.tr*

Yabancı dil öğretiminde ders kitapları, temel öğretim materyallerinden biri olarak önemli bir yere sahiptir. Ders kitaplarında yer alan kelimelerin kullanım sıklığının tespit edilmesi ve bu sıklıkların konuşma dilinde en çok kullanılan kelimelerle karşılaştırılması, dil öğretiminin etkinliği açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış Altay Türkçe Öğreniyorum B1 ve Türkçeye Yolculuk B1 ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki kelimelerin sıklık listelerini ortaya koymaktır.

Çalışmada ayrıca, söz konusu sıklık verilerinin öğretimsel yeterlilikle ilişkisi de değerlendirilmiştir. Kelime sıklıklarının belirlenmesi, öğrencilerin karşılaştığı sözcük dağarcığına dair somut veriler sunarak materyal geliştirme süreçlerine katkı sağlamaktadır.

Bu bağlamda, ders kitaplarının içerdiği kelime sayıları yalnızca niceliksel bir veri değil, aynı zamanda nitelikli dil girdisinin bir göstergesi olarak ele alınmıştır.

Bu araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. İncelenen dokümanlar, daha önce üzerinde sıklık çalışması yapılmamış ders kitaplarından oluşmaktadır. Metinlerde yer alan kelimeler belirlenerek sıklık listeleri oluşturulmuş ve elde edilen veriler yüzdeler ve frekans olarak sunulmuştur.

Araştırma sonucunda, Altay Türkçe Öğreniyorum B1 ders kitabındaki okuma metinlerinde toplam 8220, farklı 2596 kelime; Türkçeye Yolculuk B1 ders kitabındaki metinlerde ise toplam 8689, farklı 2544 kelime bulunduğu saptanmıştır. Her iki kitapta yer alan farklı kelime sayıları birbirine yakın olmakla birlikte, Türkçeye Yolculuk kitabındaki toplam kelime sayısının daha fazla olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Kelime Sıklığı, Ders Kitabı.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE CEFR TEMELLİ OKUMA MATERYALİ GELİŞTİRME

Cansu ŞENER

*Sakarya Üniversitesi
cansusenr@gmail.com*

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisi, bireyin dilsel yeterliliğini geliştirmede temel bir rol oynar. Bu bağlamda, dil öğretim sürecinde kullanılan materyallerin nitelikli, seviyeye uygun ve uluslararası ölçütlere göre yapılandırılmış olması önem arz etmektedir. Avrupa Diller için Ortak Çerçeve Programı (CEFR), dil becerilerinin kazanımı konusunda evrensel bir referans sunarak öğretim sürecinde standartlaşmayı mümkün kılmaktadır. Bu bildiride CEFR kriterleri doğrultusunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için okuma becerisini geliştirmeye yönelik eğitim materyali hazırlama süreci ele alınır ve bu sürecin öğretimde standartlaştırmadaki etkisi tartışılmaktadır. Çalışmada temel seviyeye uygun olarak orijinal okuma materyalleri tasarlanmış, CEFR'nin belirlediği okuma kazanımları temel alınmıştır. Hazırlanan materyallerde içerik seçimi, dilsel yapı, kültürel uyum ve bilişsel düzey gözetilerek çok yönlü bir yaklaşım benimsenmiştir. Bildiride bu materyallerin hazırlık süreci açıklanmakta, ayrıca CEFR'deki tanımlayıcıların materyal geliştirme sürecinde yol gösterici rolü değerlendirilmektedir. Bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisine yönelik materyal üretiminde bir standardın benimsenmesinin hem öğretici hem de öğrenici açısından tutarlılığı ve kaliteyi artıracığına dikkat çekilmektedir. Ayrıca, bu tür bir yaklaşımın Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uluslararası kabul görmüş CEFR ile uyumlu hale gelmesine katkıda bulunması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: CEFR, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Okuma Becerisi, Materyal Hazırlama, Standartlaşma.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL OLARAK FİLM: “VEDA” ÖRNEĞİ

Ömer SOLAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

omersolak@yahoo.com

Beyda DOĞRU*

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

beydadogru4@gmail.com

Teknolojik gelişmelerin etkisiyle yabancı dil öğretiminde yöntemler de giderek çeşitlenmekte; özellikle filmler, dil becerilerini artırmada önemli görsel-işitsel materyaller olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe (YDOT) öğretiminde bir kültürel aktarım aracı olarak filmlerin rolü, 2010 yılında Zülfü Livaneli tarafından çekilen “Veda” filmi örneğinde ele alınmıştır. Film, yaveri Salih Bozok'un anılarına dayanarak Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını konu alır. Çalışmada söz konusu filmin gerek B1 kur düzeyinde bir film öğretim materyali; gerekse bir kültür aktarım aracı olarak YDOT alanında kullanılabilme durumunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Öte yandan literatüre bakıldığında YDOT alanında film kullanımına dair sınırlı sayıda çalışma bulunmasına rağmen; “Veda” filmi özelinde herhangi bir çalışma olmadığı görülür. Filmlerin bir dil öğretim materyali ve kültür aktarım aracı olarak artan önemi de göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Çalışmada söz konusu film, nitel desenli bir yöntem olan *doküman incelemesi* ile çözümlenmiş; bu bağlamda film öncesi, film sırası ve film sonrası aşamalarını içeren dilbilgisi, kelime öğretimi, kültür aktarımı ve dört temel beceri (dinleme, okuma, yazma, konuşma); 15 adet etkinlik hazırlanmıştır. Ardından bu etkinliklerin uygunluğuna dair uzman görüşü alınmıştır. Buna göre “Veda” filminin, hem görsel-işitsel bir dil öğretimi materyali olarak; hem de bir kültür aktarım aracı olarak YDOT alanında verimli bir içeriğe sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Materyal Geliştirme, “Veda” Filmi, Kültür Aktarımı, Kelime Öğretimi.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEMEL DÜZEY NASREDDİN HOCA FIKRALARININ A2 SEVİYESİNE GÖRE UYARLANMASI

Gizem GEZERLER

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
isgizemgezerler@gmail.com*

Çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hedef dili öğretirken çocukların dil seviyelerine uygun bir eğitim verilmesi ve materyal seçilmesi oldukça önemlidir. Materyal seçilirken, materyalin hem içeriğine hem de dil yapılarına dikkat etmek, tehlikeli bilinçaltı mesajları taşımadığından emin olmak gerekir. Bununla beraber materyalin özgün olması ve Türk kültüründen izler taşıması da oldukça önemlidir. Dille beraber kültürün de öğrenilmesi öğrenciye hedef dili öğrenirken dilin mantığını kavratır, yardımcı olur. Bu noktada, edebiyatımızın büyük zenginliklerinden olan, eğlendirirken düşündüren, düşündürürken de öğreten fıkralardan yararlanmak öğrenciye fayda sağlayacak ve öğrenciyi başarıya ulaştıracaktır. Fıkralar hem içerikleri hem dil yapıları hem de hacimleri dolayısıyla hedef seviyeye uyarlanmaya uygundur. Özellikle Nasreddin Hoca fıkraları yüzyıllardır orijinalliklerini kaybetmemiş ve işlevlerini yitirmemişlerdir. Nasreddin Hoca fıkraları insan yaşamını ilgilendiren birçok değere hitap etmektedir. İncelenen fıkralarda özellikle insan ilişkileri ve özeleştiriyle ilgili eğitici mesajların fazlaca olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, hedef kitlemiz olan çocuk öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretirken Nasreddin Hoca fıkralarından yararlanmak ve fıkraları onların dil seviyelerine uygun hale getirmektir. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır ve veriler bu yöntemle toplanılmıştır. Veriler yazıya geçirilmiş ve sonrasında veri analizine yapılmıştır. Toplanan veriler, tümevarımcı içerik analizi yaklaşımına göre çözümlenmiştir. Böylece veriler detaylıca incelenmiş, gerekli kavram ve temalara ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucunda incelenen dört adet Nasreddin Hoca fıkrası Maarif Vakfı Yabancı Dil Öğretim Programı'nın "A2" seviyesine göre uyarlanmıştır. Bu çalışma, kültürel ve edebi zenginliklerimizden olan fıkraların A2 seviyesine uyarlanabileceğini ve hedef dil öğretiminde uygun materyaller olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Fıkra, Nasreddin Hoca Fıkraları

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİL ÖĞRETİM MERKEZLERİ: KABUL, KAYIT
SÜREÇLERİ, ORYANTASYON VE KARŞILAŞILAN SORUNLAR**

Halit ÇELİK*

Dumlupınar Üniversitesi

halit.celik@dpu.edu.tr

Latif ÖZBAY

Dumlupınar Üniversitesi

latif.ozbay@dpu.edu.tr

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan çeşitli adlarla adlandırılan merkezlerin eğitim öğretim faaliyetlerinden önce gerçekleştirmiş oldukları öğrenci kabul merkezli çalışmalar oldukça önemlidir. Kayıt süreçleri, oryantasyon programları ve karşılaşılan sorunlar öğrencilerin öğrenme sürecine başlamadan önce motivasyonlarını etkileyen önemli faktörlerden bazılarıdır. Çalışmada, Türkiye'de ve uluslararası alanda faaliyet gösteren dil merkezlerinin işleyişi genel olarak ele alınmış ve Dumlupınar Üniversitesi bağlamında örneklem yapılmıştır. Öğrenci adaptasyon süreçleri ve yaşanan zorluklar, nitel ve nicel veriler ışığında analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında, dil merkezlerinin kabul kriterleri, kayıt aşamasındaki bürokratik engeller, oryantasyon programlarının etkililiği ve öğrencilerin dil öğrenme sürecindeki motivasyon faktörleri ele alınmıştır. Ayrıca, öğretmen ve idarecilerin perspektifinden merkezlerin karşılaştığı lojistik, eğitimsel ve kültürel sorunlar değerlendirilmiş, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmada uluslararası öğrencilerin kabul ve kayıt süreçleri, başvuru ve kabul mektubu süreci, kayıt işlemlerinin basamakları, oryantasyon süreci, ikamet ve hukuki sorunlar başta olmak üzere uluslararası öğrencilerin ülkelerinden Türkçe öğretim merkezleri ve bölümlere gelene kadar olan tüm işlemler hakkında mevcut durum, sorunlar, öneriler ve global öğretim ortamlarındaki örnekler karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. Öğrencilerin bu sürece en iyi başlangıcı oluşturmasını sağlamak dil öğrenme süreçlerini hızlandırmak ve dil öğrenme ortamlarının fonksiyon yapısını genişletmek adına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dil Öğretimi, Oryantasyon, Kayıt Süreçleri, Yabancı Dil Olarak Türkçe.

**ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN TÜRK KÜLTÜRÜNE YÖNELİK TUTUMLARI: UŞAK
ÜNİVERSİTESİ TÖMER ÖRNEĞİ**

Ömer İNCE

Uşak Üniversitesi

omer.ince@usak.edu.tr

Erkam KÜÇÜK*

Uşak Üniversitesi

erkameness@gmail.com

Dil ve kültür, birbirini etkileyen ve yabancı dil eğitiminde kültürel aktarımın önemini artıran temel unsurlardır. Bu çalışma, Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne yönelik tutumlarını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada nicel araştırma desenlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen çalışma grubundan “Türkçe Öğrenmiş Yabancı Öğrencilerin Türk Kültürüne Karşı Tutumları” ölçeği ile veriler toplanmıştır. Normallik testleri sonucunda, cinsiyet ve Türkiye’ye gelmeden önce yaşanan yer değişkenleri için bağımsız örneklem t-testi, kur seviyesi, Türk arkadaş sayısı ve Türkiye’de kalış süresi değişkenleri için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bulgular, öğrencilerin Türk kültürüne karşı genel olarak olumlu tutumlar sergilediğini göstermiştir. Cinsiyet ve Türkiye’ye gelmeden önce yaşanan yerin kültürel tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmazken, dil yeterliliği, Türk arkadaş sayısı ve Türkiye’de kalış süresi gibi deneyimsel faktörlerin, tutumları önemli ölçüde etkilediği belirlenmiştir. Özellikle, dil yeterliliği arttıkça, Türk arkadaşlarıyla etkileşim yoğunlaştıkça ve Türkiye’de geçirilen süre uzadıkça, öğrencilerin Türk kültürüne karşı daha olumlu tutumlar geliştirdiği gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel unsurların önemini vurgulamakta ve kültürel etkileşimi artıracak pedagojik yaklaşımların geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil, Türk Kültürü, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Tutum, Uluslararası Öğrenci.

PEYAMİ SAFA’NIN “DÖRT KOCA” ADLI HİKAYESİNİN B1 SEVİYESİNE UYARLAMASI

Gülsüme KARACAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

karacangulsume@gmail.com

Bu çalışmada, Peyami Safa’nın ‘Dört Koca’ adlı hikayesi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında B1 seviyesine uyarlanmıştır. Türkçe öğretiminde dil becerilerini geliştirmek amacıyla ders kitaplarına yanında özgün okuma metinlerinin önemi üzerinde de durulmaktadır. Ancak özgün metinler özellikle de edebi metinler hedef dilin tüm seviye yapılarını içermektedir. Bu durum temel ve orta seviye öğrencilerin bu metinleri yeterli ölçüde anlamasını mümkün kılmamaktadır. Bu sebeple, özgün edebi eserlerin belirli yöntemler ve ölçütler doğrultusunda seviyelere göre dönüştürülerek yardımcı kaynaklar olarak kullanılması uygun bulunmuştur. Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni ve Türkiye Maarif Vakfının Yabancılar Türkçe Öğretimi Programı kazanımları esas alınarak ‘Dört Koca’ adlı hikâye B1 seviyesine uygun hale getirilmiştir. Maarif programına ek olarak dört ölçütten oluşan bir uyarlama yolu takip edilmiştir. Bu şekilde söz konusu dil düzeyindeki öğrenciler için daha anlaşılır hale getirilen metinler, seviyeye uygun öğretim aracı hâline çevrilmiştir. Hikâyenin dilsel ve kültürel unsurlarını koruyarak, B1 seviyesindeki dil öğrencilerinin anlayabileceği bir metin oluşturmak amaçlanmıştır. Hikâye uyarlanırken dil bilgisi, anlatım biçimi ve kelime dağarcığı göz önünde tutulmuştur. Bu uyarlama, B1 seviyesindeki dil öğrencilerinin Türkçe dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak, bunula beraber Türk edebiyatına dair bir eserle tanışmalarını mümkün kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Metin Uyarlama, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Hikâye.

DİSİPLİNLERARASI OKURYAZARLIĞIN GÖLGESİNDE: 2023-2024 LGS SORULARININ OKUDUĞUNU ANLAMA VE YORUMLAMA BECERİSİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Alparslan OKUR

*Sakarya Üniversitesi
aokur@sakarya.edu.tr*

Ayşenur ÖRSDEMİR*

*Sakarya Üniversitesi Vakıf Koleji
aysenurorsdemir@gmail.com*

Son yıllarda merkezi sınavlarda başarıyı belirleyen temel unsurun yalnızca bilgi düzeyi değil, aynı zamanda okuduğunu anlama ve yorumlama becerisi olduğu yönündeki görüşler giderek güç kazanmaktadır. Özellikle LGS gibi ulusal sınavlarda, öğrencilerin metinle kurduğu ilişki, verilen bilgileri çözümüleme ve anlamlı çıkarımlarda bulunabilme yeterliliği, başarıya doğrudan etki etmektedir. Bu bağlamda araştırma, 2023-2024 LGS sınavlarında yer alan Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, matematik ve fen bilimleri derslerine ait sorularda okuduğunu anlama ve yorumlama becerisinin etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma aynı zamanda sınav sorularının ölçme-değerlendirme ilkeleri ile ne derece örtüştüğünü analiz ederek, eğitim sisteminin ölçme kültürüne dair eleştirel bir bakış sunmayı hedeflemektedir. Bu yönüyle, öğrencilerin sadece sözel değil, tüm disiplinlerde okuryazarlık becerileriyle desteklenmesi gerektiğine vurgu yaparak disiplinler arası yaklaşımı merkeze almaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi ve görüşme yöntemi birlikte kullanılmıştır. Her branştan ikişer alan öğretmenine, kendi branşlarındaki son iki yılın LGS sorularına yönelik olarak, bu soruların cevaplanmasında öğrencilerin okuduğunu anlama ve yorumlama becerisinin ne derece etkili olduğu sorulmuş; görüşler yarı yapılandırılmış bir form aracılığıyla toplanmıştır. Öğretmen değerlendirmeleri, doküman analizi bulgularıyla birlikte yorumlanmış ve dersler arası farklılaşan yapılar açıkça ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarına göre; Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine ait sorularda okuduğunu anlama ve çıkarım yapma becerileri sınav başarısında belirleyici bir rol oynarken, matematik ve fen bilimleri derslerinde bu beceriler gerekli olmakla birlikte başarı için yeterli değildir; bu alanlarda konu bilgisi ön planda yer almaktadır. Bu bütüncül yaklaşım, sınav sorularının bilişsel düzeylerini ve öğrencilerde hangi tür becerilerin öne çıkarıldığını disiplin bazında anlamaya olanak sağlamakta ve Türkçe'nin diğer disiplinler açısından önemine vurgu yapmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Beceri Temelli Sorular, Türkçe Öğretim Programı, Okuduğunu Anlama Becerisi, LGS, Okuryazarlık.

YENİ TÜRK EDEBİYATI EDEBÎ METİNLERİNİN TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİNE KATKILARI

Fatma ÜÇLER

Kocaeli Üniversitesi

fatma.ucler@hotmail.com

Edebiyat alanında ürün veren sanatçıların dili işlemede mahir oldukları bilinen bir gerçektir. Sanatçıların edebî yaratım sürecinde, dil öğretmek gibi bir amaçları olmamasına rağmen dilin inceliklerini, gramerden kültürel kodlara kadar bir öğretici metinden daha işlediği tahmin edilebilir. Öğreti metinler, doğrudan amaca hizmet etmesinin yanı sıra dil öğrenim sürecini kısaltıp kolaylaştırabilir. Ancak dil öğreniminde öğretici metinler kadar öneme sahip edebî eserlerin rolü unutulmamalıdır.

Estetik haz, özgünlük, üslup kaygısı ile birlikte bireyden evrensele uzanan yolda malzeme olarak dili kullanan sanatçılar mevcut dilin yaşaması, korunması ve başkalarına öğretilmesi konusunda önemli bir yere sahiptir.

Türkçe köklü bir edebî geçmişe sahip olmakla beraber, geçmişten günümüze çeşitli merhaleler kat etmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimde Klasik Türk edebiyatı, tasavvuf edebiyatı ya da halk edebiyatı metinleri yerine Yeni Türk edebiyatı sahası içinde kalan metinlerin kullanılması gerekmektedir. Bu metinlerin de ciddi bir titizlikle seçilmesi ve düzeylere göre metnin değiştirilmesine olanak sağlanmalıdır.

Bu çalışma, seçilecek edebî metinlerin hangi sanatçıların ne türdeki eserlerine yönelik olabileceği konusunda genel bir bakış kazandırmak üzere hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk Edebiyatı, Türkçe Öğretimi, Edebî Türlerle Dil Öğretimi.

DUYGUSAL OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN DİL EĞİTİMİNDEKİ YERİ

Seda GÜNEŞ SEVİNÇ*

Millî Eğitim Bakanlığı

sedagsevinc@gmail.com

Mehtap ÖZDEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

mehtapgunes@comu.edu.tr

Bu çalışmanın amacı duygusal okuryazarlık becerilerinin dil eğitimindeki yerini ortaya koymaktır. Duygusal okuryazarlık, bireyin düşüncelerini, bedenini ve eylemlerini etkileme gücüne sahip olan duyguların temeli olarak görülmektedir. Duyguları tanıma ve onları yönetebilme, empati yapabilme, duygusal hasarı giderebilme ve duygusal okuryazarlığı bir bütün olarak uygulayabilme şeklinde özetlenebilecek beceriler bütünüdür. Tüm bu becerileri içeren duygusal okuryazarlığın dil eğitiminde özellikle de dil eğitimiyle kazandırılan dil becerilerinin iletişim yönü düşünüldüğünde yadsınamaz derecede önemli bir yeri bulunur. Bu amaç doğrultusunda problem durumu “Dil eğitiminde duygusal okuryazarlık becerilerinin yeri nedir?” olarak belirlenmiştir. Nitel araştırmalardan durum çalışması deseniyle yürütülmesi planlanan araştırmada yöntem olarak doküman analizi kullanılacaktır. 2019-2024 yıllarında Türkiye’de gerçekleşmiş ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezinde yayımlanan, tezin başlığında “duygusal okuryazarlık / duygusal okuryazarlıkları / duygusal okuryazarlığı / duygusal okuryazar” kelimeleriyle tarama yapılarak elde edilmiş tezler üzerinde çalışılacak; bu tezlerin içinden eğitimle ilgili olanlar seçilip eğilimleri ortaya konacaktır. Betimsel analiz tekniğiyle veri analizi gerçekleştirilecek çalışmaların; eğitimin hangi branşlarına, hangi seviyede ve ne tür bir katkıda bulunduğu ortaya konulması planlanmaktadır. Böylelikle duygusal okuryazarlığın dil eğitimi hususundaki çeşitli yönlerden etkisini, bu beceriyle ilgili yapılmış derinlemesine araştırmaları ve diğer değişkenlerle ilişkisi tespit edilmiş olacaktır. Son beş yılda gerçekleştirilmiş bu tez çalışmalarının bütüncül olarak değerlendirilmesiyle alanda bundan sonra yapılması gereken çalışmalara ışık tutacak bir nitelikte bir çalışmanın ortaya konulacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Okuryazarlık, Dil Eğitimi, İletişim Becerileri, 21. Yüzyıl Okuryazarlıkları, Ana Dili Eğitimi.

OKUMA TİYATROSUNUN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

İsmail AYDOĞDU*

Sakarya Üniversitesi

iayardogdu@sakarya.edu.tr

Esin EKŞİ

Sakarya Üniversitesi

esieksi@sakarya.edu.tr

Okuma tiyatrosu okuyanların rollerini yüksek sesle okuyarak sergilediği, ezber gerektirmeyen ve sahneleme kaygısından uzak bir dramatizasyon türüdür. Bu yöntemde bireyler yazılı metinleri tiyatral bir biçimde seslendirmek suretiyle hem okuma becerilerini hem de dilin sözlü kullanımını geliştirme fırsatı bulurlar. Okuma tiyatrosu özellikle sesletim, vurgu, tonlama ve akıcılık gibi sözlü anlatım becerilerinin gelişimini desteklemesi açısından dil öğretiminde etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın amacı, okuma tiyatrosu uygulamasının yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin dil becerilerine katkısını incelemektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, B2 düzeyinde Türkçe öğrenen ve bir üniversitede öğrenim gören 19 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmış; öğrencilerin okuma tiyatrosu uygulamasına ilişkin görüşleri bu form aracılığıyla alınmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, okuma tiyatrosu uygulamasının öğrencilerin özellikle sesletim becerilerinin gelişimine katkı sağladığı, okuma sürecini daha akıcı hale getirdiği, okuma etkinliklerini eğlenceli bir öğrenme sürecine dönüştürdüğü ve öğrencilerin motivasyonunu artırdığı görülmüştür. Ayrıca, okuma tiyatrosunun anlama becerisine olumlu yönde katkı sunduğu da katılımcı görüşleri doğrultusunda tespit edilmiştir. Bu bağlamda, okuma tiyatrosunun yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkili ve işlevsel bir yöntem olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okuma Tiyatrosu, Yabancılar Türkçe, Okuma Becerisi, Sesletim, Anlama.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS KİTAPLARINDA DİJİTAL YETKİNLİK

Tuğba AKTAŞ

*Dokuz Eylül Üniversitesi
tugba.aktas@deu.edu.tr*

Dijital yetkinlik, bireylerin dijital teknolojileri kullanarak bilgiye erişme, bu bilgiyi değerlendirme, yönetme, üretme ve iletişim kurma becerisidir. Günümüzde, dil öğrenme ve öğretimi süreçleri de dijitalleşmeyle birlikte önemli bir dönüşüm geçirmektedir. Dijital yetkinlik hem dil öğrenenler hem de dil öğretmenleri için vazgeçilmez bir beceri haline gelmiştir. Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan ders kitaplarının dijital yetkinlikleri ne ölçüde desteklediğini ve bu alanda yapılabilecek geliştirmeleri incelemektedir. Tarama modelinin kullanıldığı çalışmada, seçilen ders kitaplarındaki dijital araçlara ve kaynaklara yapılan atıflar, bu araçların kullanımına yönelik yönergeler ve öğrencilerin dijital becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin çözümlenmesinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır. Araştırma bulguları, bu konunun sistematik bir şekilde ele alınmadığını göstermektedir. Birçok ders kitabında dijital araçlar ve kaynaklar yüzeysel olarak tanıtılmakta, öğrencilerin bu araçları etkin bir şekilde kullanmalarını sağlayacak yeterli yönlendirme ve etkinlik bulunmamaktadır. Bu durum, yabancı dil öğrenenlerin dijital çağın gerektirdiği bilgiye erişim, değerlendirme, üretme ve iletişim kurma becerilerini tam olarak geliştirmelerine destek olacak şekilde yeniden düzenlenebilir. Bu bağlamda, ders kitaplarında çeşitli dijital araçların (çevrimiçi sözlükler, dil öğrenme uygulamaları, etkileşimli alıştırmalar vb.) kullanımına yönelik detaylı yönergeler sunulması, öğrencilerin bu araçları kullanarak öğrenme süreçlerini zenginleştirecek görevlere yer verilmesi ve dijital okuryazarlık becerilerini destekleyecek etkinliklerin tasarlanması önem taşımaktadır. Bu araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında ders kitabı hazırlayanlar, öğretmenler ve araştırmacılar için dijital yetkinliklerin iş birliği konusunda yol gösterici bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Ders Kitapları, Dijital Yetkinlik.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ANLAMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE KİTAPLARIN VE SİNEMA FİMLERİNİN KULLANIMI: ÇOKLU DURUM ÇALIŞMASI

Musa Can UYAR*

Yıldız Teknik Üniversitesi
can.uyar@std.yildiz.edu.tr

Talat AYATAN

Yıldız Teknik Üniversitesi
talataytan@gmail.com

Yabancılar Türkçe öğretiminde anlama becerilerini geliştirmek için birçok materyalden faydalanılmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, yabancılar Türkçe öğretiminde edebî kitap ve sinema filmi kullanımının öğrencilerin anlama becerilerinin gelişimine etkisini incelemektir. Bu amaç kapsamında, nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasının benimsendiği araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden “ölçüt (kriter) örnekleme” ile seçilmiştir. Bu araştırma, DİLMER, TÜMER ve TÖMER’de öğrenim gören C1 düzeyindeki 24 öğrenci ile yapılmıştır. Çalışmada bütüncül çoklu durum deseni altında dört durum bulunmaktadır. Birinci gruba Selvi Boylum Al Yazmalım sinema filmi alt yazılı, ikinci gruba alt yazısız olarak seyrettirilmiş; üçüncü gruba Selvi Boylum Al Yazmalım’ın basılı kitabı okutulmuş ve dördüncü gruba da Selvi Boylum Al Yazmalım’ın sesli kitabı dinletilmiştir. Üç hafta boyunca öğrenciler, Selvi Boylum Al Yazmalım filmi alt yazılı ve alt yazısız olarak seyrettikten sonra dinlediğini/izlediğini anlama testlerini cevaplamıştır. Selvi Boylum Al Yazmalım’ın basılı ve sesli kitap uygulaması ise 6 hafta sürmüştür. Öğrenciler basılı kitabı okuduktan sonra okuduğunu anlama testlerini, sesli kitabı dinledikten sonra da dinlediğini anlama testlerini cevaplamıştır. Toplam 6 haftalık uygulamanın ardından öğrencilere 4 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel ve içerik analiz yöntemlerinden istifade edilmiştir. Anlama testlerinin sonuçlarında betimsel analiz kullanılmıştır. Dinlediğini/izlediğini ve okuduğunu anlama testlerinden elde edilen veriler, önce kendi içinde sonra da kendi aralarında karşılaştırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan öğrencilerin görüşleri, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, alt yazısız sinema filmi izleyen grubun dinlediğini/izlediğini anlama puanları alt yazılı sinema filmi izleyenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca basılı kitabı okuyan grubun okuduğunu anlama puanları sesli kitabı okuyan grubun dinlediğini anlama puanlarına göre daha yüksek çıkmıştır. Selvi Boylum Al Yazmalım materyali, farklı uyaranlarla öğrencilere sunulduğunda başarı puanları en yüksekten en düşüğe; alt yazısız sinema filmi, alt yazılı sinema filmi, basılı kitap, sesli kitap şeklinde meydana gelmiştir. Alt yazılı ve alt yazısız sinema filmi, basılı kitap ve sesli kitabın yer aldığı bu çalışmanın yabancılar Türkçe öğretiminde anlama becerilerinin geliştirilmesinde uyaran çeşitliliğine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Anlama Becerileri, Materyal, Selvi Boylum Al Yazmalım, Uyaran Çeşitliliği.

METİNSELLİK ÖLÇÜTLERİ VE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

Fatma KAMAT*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
fatmakamat62@gmail.com*

Ömer SOLAK

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
omersolak@comu.edu.tr*

Metin, belirli bir konu etrafında şekillenen anlamlı cümlelerin, çeşitli anlatım biçimleri ve noktalama özellikleriyle bir araya gelmesiyle oluşan bütünlüklü dilsel yapılardır. Metinsellik ölçütleri ise bir dilsel yapının "metin" olarak değerlendirilebilmesi için taşıması gereken temel nitelikleri ifade eder. Bu ölçütler bağdaşıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik (ikna edicilik), bilgilendiricilik, duruma uygunluk ve metinlerarasılık olmak üzere yedi başlık altında toplanmaktadır. Bu tür ölçütler, özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılmasında son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, metinsellik ölçütlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde nasıl uygulandığını ve öğretim materyallerine nasıl yansıtıldığını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti, nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman analizi yöntemiyle detaylı biçimde incelenmiştir. Araştırmada, farklı dil seviyelerine uygun olarak seçilen bilgilendirici ve edebi türdeki metinler metinsellik ölçütleri çerçevesinde analiz edilmiştir. İnceleme sonucunda, metinlerin büyük ölçüde hedeflenen dil becerilerine ve öğretim amaçlarına uygun olarak seçildiği belirlenmiştir. Ancak bazı durumlarda, öğrencilerin zihinsel hazırbulunuşluk düzeyleriyle tam anlamıyla örtüşmediği dikkat çekmiştir. Elde edilen bulgular, metin seçiminde metinsellik ölçütlerinin dikkate alınmasının, öğretim sürecinin etkililiğini ve kalitesini artırabileceğini göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma hem öğreticilere hem de materyal geliştiricilere metin tasarımı ve uygun içerik seçimi konusunda rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu tür analizler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde daha etkili ve sürdürülebilir yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Metin, Metinsellik Ölçütleri, Dil Becerileri, Yabancı Dil Olarak Türkçe.

İKİNCİ DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİN DEĞİŞTİRİMİ STRATEJİLERİ VE BİR ÖRNEK UYGULAMA

İlayda SARIGÜL*

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ilaydaasarigul@gmail.com

B. Ümit BOZKURT

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

umitbozkurt@gmail.com

Bir dilin ikinci dil olarak öğretiminde “özgün/otantik metinler”, hedef dilin özelliklerini doğal biçimiyle kazandırmaya yardımcı olabilecek bir araç olarak önerilmektedir. Ancak bu metinlerin anadili konuşurlarına yönelik olması ve dil öğretimi düzleminin gereksinimleri gözlemlenmeden oluşturulmuş olması, etkili bir araç olarak kullanımını güçleştirmektedir. Otantik metinlerle etkileşen ikinci dil öğrencileri, dilbilgisel, sözdizimsel ve sözcüksel-anlamsal düzeylerde kimi sorunlar yaşamaktadır. Bu nedenle bu metinlerin dil öğretimi düzleminde kullanılabilirliğinin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla, otantik metinler üzerinde farklı dilsel düzeylerde çeşitli değişiklikler yapılabilmektedir. Söz konusu değişiklikler, “metin değiştirimi stratejileri” olarak adlandırılmaktadır. Metin değiştirimi stratejilerinin en temel amacı metnin anlaşılabilirliğini artırmaktır. Metinler üzerinde biçimbilimsel, sözdizimsel ve sözlüksel düzeylerde birtakım değişiklikler yapılmakta, metindeki ileti temelde korunarak daha sık kullanılan dilsel ve dilbilgisel özellikler yoluyla metin ya basitleştirilmekte (simplification) ya da açıklama ve eklemelerle genişletilmektedir (elaboration). Basitleştirme, dilsel karmaşıklığı azaltmayı ve böylece dil girdisinin öğrenci tarafından daha kolay alımlanmasını hedefler. Genişletme ise özellikle sözcüksel ya da bağlamsal açıdan zorlayıcı ifadelerin açıklanması, üstü kapalı anlatımların açılmanması ya da kültürel göndermelerin belirginleştirilmesi yoluyla metnin anlaşılabilirliğini artırmayı hedefler. Alanyazına bakıldığında konuyla ilgili çalışmaların çoğunlukla yazınsal metinler çerçevesinde geliştiği ve çalışmalarda ağırlıklı olarak başlangıç düzeylerinin seçildiği görülmüştür. Bu bağlamda bu çalışmada B2 düzeyi hedeflenmiş; önceki çalışmalardan farklı olarak bir “haber metni”nin basitleştirme ve genişletme stratejileri kullanılarak değiştirilmesi amaçlanmıştır. Sonuçta otantik metin, basitleştirilmiş metin ve genişletilmiş metin karşılaştırılarak metin değiştirimi stratejileri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Metin Değiştirimi, Basitleştirme, Genişletme.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KİTAPLARINDA İSTEK SÖZ EDİMİNİN GÖRÜNÜMÜ

Hatice SAAT

Gazi Üniversitesi

haticesaat@gazi.edu.tr

Söz edimi kavramı temelde, iletişim işlevinin ön plana çıktığı dil kullanımında bireylerin belli dil kullanım tercihlerinde bulunmalarına işaret etmektedir. Dolayısıyla dilde söylenen ile söylenmek istenen arasındaki farklılık söz edimlerinin kapsamı içerisinde. Ancak söz konusu seçimlerin yapılmasında dil bilimsel kurallardan ziyade kültür, toplum, kişi, işlev vb. özellikler belirleyici olabilmektedir. Ayrıca alıcı ve verici arasındaki iletilerin doğru anlaşılmasında bağlam etkisi en önemli unsurlardan biridir. Dilin işlevsel kullanımının dil öğretiminin temelini oluşturması söz edimleriyle bağını ortaya koymaktadır. Nitekim edimsel yeterliliğin eksikliğinde hedef dilin konuşulduğu ortamlarda anlaşılabilirliğin kısıtlandığı gözlenmektedir. Ancak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin ana dili konuşurlarının anlamsal gönderimlerini algılaması, kullanım farklılıklarını fark etmesi ve iletişim aşamasına geçirmesi belli dilsel yeterliliğe ulaşılmasıyla sağlanabilmektedir. Aksi durumda iletişimde kopukluklar, anlamsızlıklar ve yanlış anlamalarla karşı karşıya kalmak kaçınılmazdır. Dil öğretiminin ana materyalinin ders kitapları olması materyal olarak, sıkça araştırma alanı içine dâhil edilmelerini gerekli kılmıştır. Nitekim öğrencinin rehber aldığı öğretim materyali çoğunlukla ders kitapları olmaktadır. Bu durum ders kitaplarının görünümünde tematik içeriklerin yanı sıra sosyal, kültürel, bireysel vb. unsurların da dikkate alınarak hazırlanmasını gerektirmektedir.

Çalışmada, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen bireylerin özellikle ana dili konuşurlarıyla dil temaslarında edimbilimsel ve sosyolinguistik yeterliliklerinin oluşmasını sağlayacak dilsel girdiye ulaşıp ulaşmadıkları dört dil öğretim seti üzerinden analiz edilmiştir. Dolayısıyla çalışmada metin tarama yöntemi kullanılmıştır. Söz edimlerinin ders kitaplarında bağlam içinde sistemli olarak aktarımının hedef kitlenin iletişim yeterliliğini arttırdığı görüşünden hareketle bu konu üzerine yoğunlaşmıştır. Söz edimleri; istek, şikâyet, özür, rica, ret vb. durumları içerdiğinden geniş bir sınıflandırmaya sahiptir. Ancak çalışmanın akademik yeterliliğe uygun sonuç vermesi amacıyla salt istek söz edimleri inceleme kapsamına alınarak konu alanı daraltılmıştır. İncelenen metinlerle sayısal verilere ulaşıp grafikler oluşturulmuştur. Ayrıca kitaplarda yer alan ilgili metinlerden örnekler verilerek istek söz edimlerinin kullanımdaki karşılığı bağlam içinde açıklanmıştır. Böylece söz konusu yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarının hedef kitlenin iletişim algılarına ne derece hizmet ettiği konusuna cevap aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Söz Edimi, Yabancı Dil Öğretimi, Edimbilim, Ders Kitabı, İstek.

YAPAY ZEKÂNIN DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI: BİBLİYOMETRİK BİR ARAŞTIRMA

Elif AYDEMİR ÜRKER*

*İstanbul Topkapı Üniversitesi
elifaydemir@topkapi.edu.tr*

Fatih VEYİS

*Atatürk Üniversitesi
fatih.veyis@atauni.edu.tr*

Yapay zekâ günümüzde birçok alanda olduğu gibi dil eğitimi alanında da yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Dil öğretimine yenilikçi değişiklikler getiren yapay zekânın alana olan katkısının ve bu konudaki çalışmaların çerçevesin kapsamlı olarak sunulması bu çalışma ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada dil öğretiminde yapay zekâ araştırmalarının eğilimlerini, mevcut durumunu ve gelecekteki yönelimlerini ortaya koymak amacıyla bibliyometrik analiz incelemesi yapılmıştır. Konu ile ilgili araştırmaların sistematik bir incelemesini yaparak dil eğitimcilerine, politika yapıcılara ve araştırmacı akademisyenlere görsel olarak erişilebilir ve kapsamlı bilgiler sunulması bu çalışmada amaçlanmıştır. Araştırma verileri, yapay zekânın dil öğretiminde kullanılmasına ilişkin makale, kitap, kitap bölümü çalışmalarının Web of Science (WoS)'da taranmasıyla elde edilmiştir. 1981–2025 yılları arasını kapsayan araştırma kapsamında, yapay zekânın dil öğretiminde kullanımına yönelik toplam 500 belge incelenmiştir. Bu belgeler, 294 farklı akademik kaynaktan (dergi, kitap vb.) elde edilmiş olup, yıllık ortalama büyüme oranı %9,75 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen veriler, konunun zaman içerisinde artan bir akademik ilgiyle ele alındığını ve yayın üretiminin istikrarlı bir şekilde arttığını göstermektedir. Belgelerin ortalama yaşı 3,97 yıl olup, bu durum yapay zekâ ve dil eğitimi konularının güncelliğini koruduğunu göstermektedir. Ayrıca belgelerin her birine ortalama 10,04 atıf yapılmış olması, literatürde bu alandaki çalışmaların belirli bir etki düzeyine ulaştığını göstermektedir. Toplamda 17.905 kaynakça kullanılarak zengin bir atıf ağı oluşturulmuştur.

İçerik analizine göre, belgelerde 419 farklı Keywords Plus ifadesi ve 1454 yazar anahtar kelimesi (Author Keywords) kullanılmıştır. Bu durum, araştırma konusunun çok boyutlu biçimde ele alındığını ve literatürde geniş bir kavramsal çeşitliliğin mevcut olduğunu göstermektedir. Çalışmalarda toplam 1267 farklı yazar yer almakta olup, bu yazarların 108'i tek yazarlı çalışmalarda katkı sunmuştur. Yazar başına ortalama 3,05 ortak yazarlı belge düşmektedir. Bu bulgu, araştırma alanında iş birliğine dayalı üretim kültürünün yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Belgelerin %21,2'si uluslararası ortaklıkla kaleme alınmış olup, yapay zekâ ve dil eğitimi alanının küresel düzeyde ilgi gördüğünü ve disiplinler arası, sınır ötesi iş birliklerine açık olduğunu göstermektedir.

Doküman türleri açısından yapılan sınıflandırmada, belgelerin büyük çoğunluğunun (n=294) akademik makale olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra 105 konferans bildirisi, 36 derleme makale, 45 erken erişimli yayın ile az sayıda kitap bölümü, editoryal yazı ve geri çekilmiş yayın da bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, yapay zekâ temelli dil eğitimi çalışmalarının hem teorik hem de uygulamalı yönlerinin akademik dünyada farklı formatlarla temsil edildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Dil Eğitimi, Bibliyometrik Analiz.

YAPAY ZEKÂ TABANLI ÖĞRENME ARAÇLARININ TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNE UYARLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE: YENİ İSTANBUL ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE EĞİTİM SETİ ÖRNEĞİ

Dilara AYNUR

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
dilara.aynr@gmail.com*

Günümüzde yapay zekâ teknolojileri, yabancı dil öğretimi alanında hızla yaygınlaşmakta ve yeni olanaklar sunmaktadır. Yapay zekâ tabanlı araçlar; dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisine ve gramer öğretimi ve kelime öğretimi gibi öğrenme alanlarına hitap eder. Ayrıca bu teknolojiler kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimi, anlık geri bildirim, etkileşimli içerikler gibi birçok önemli özelliğe sahiptir. Dil öğretim materyallerinin teknolojiyle güncellenmesi, öğretim sürecinin etkililiğini artırmakta ve öğrenen motivasyonunu da desteklemektedir. Şu hâlde yapay zekâ tabanlı içeriklerin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde destekleyici bir rol oynayacağı düşünülebilir. Bu bağlamda son birkaç yılda yapay zekâ tabanlı araçlarda yaşanan hızlı gelişmeler, dil öğretim materyallerinde de önemli dönüşümleri zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma, yabancılara Türkçe öğretimi alanında sıklıkla kullanılan öğretim setinin yapay zekâ teknolojileriyle entegrasyon potansiyelini ele almaktadır. Bu bağlamda Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti örneklem alınmış ve içerdiği materyal incelemek içeriğinde yer alan yapay zekâ teknolojileriyle entegrasyon potansiyelini değerlendirmek amaçlamıştır. Bu çalışma, geleneksel öğretim materyallerinin yapay zekâ destekli dijital dönüşümüne yönelik öneriler sunmakta ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital dönüşüm ile yenilikçi yaklaşımlara ışık tutmayı amaçlamaktadır. Söz konusu set, dört temel dil becerisini dengeli biçimde ele alışı ve görsel-işitsel materyallerle desteklenmiş yapısı ile öne çıkmaktadır. Çalışmada yöntem olarak nitel desenli bir yöntem olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Seti oluşturan dört öğrenci kitabı ve ona bağlı diğer dijital içerikler dış yapı, iç yapı ve teknolojik özellikler açısından çözümlenmiş belli bulgulara ulaşılmış ve bu bulgulardan hareketle belirli sonuçlara ulaşılmıştır. Çözümlemeler sonucunda, yapay zekâ tabanlı etkileşimli öğrenme araçlarının set içerisinde doğrudan yer almadığı; bu bağlamda dijital destekleyici uygulamalara ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: YDOT, Yapay Zekâ, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Eğitim Seti, Dijital Eğitim, Dil Öğretimi Teknolojileri.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ İLE BELİRTİLİ AD TAMLAMASI İÇİN MATERYAL GELİŞTİRME VE KULLANMA

Zeki SÖZER

İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu
zeki.sozer@sisli.edu.tr

Bu çalışmada, Google AI Studio'nun bir ürünü olan Gemini 2.0 Flash (Image Generation) Experimental adlı yapay zekanın ücretsiz versiyonu kullanılarak belirtili ad tamlaması pratiğinde kullanılmak üzere Farkları Bul oyunu için görsel materyal geliştirmek amaçlanmaktadır. Bu yapay zekâ uygulamasını tercih etmemizin sebeplerinden biri çok hızlı bir şekilde gerçeğe en yakın materyal üretebilmesi, ikincisi ise ücretsiz versiyonunun da oldukça kullanışlı olmasıdır. Yabancı dil öğretiminde eğlenceli ve etkileşimli oyunlar, öğrencilerin derse ilgilerini artırmada çok etkili olmaktadır.

Farkları Bul oyununda, öğrencilere birbirine benzeyen iki görsel verilmekte ve öğrencilerden görseller arasındaki farkları belirtili ad tamlamaları kullanarak tespit etmeleri istenmektedir. Bu şekilde öğrencilerin belirtili ad tamlamasının pratiğini oynayarak eğlenceli bir şekilde yapmaları sağlanmaktadır. Farkları Bul oyunu için internette yüzlerce görsel mevcut, ancak bu görseller Türklere yönelik hazırlandığından dolayı A1 düzeyindeki öğrencilerin kelime hazinesiyle uyumlu olmama olasılığı çok yüksektir. Yapay zekâ kullanarak öğrencilerin bildiği kelimeleri göz önünde bulundurarak görseller hazırlayıp görsel alıştırmaların zorluk derecelerini ayarlayabiliriz.

Sonuç olarak, bu yöntemle Türkçe öğretiminde daha etkili, eğlenceli ve öğretici bir öğrenme deneyimi sağlanması hedeflenmektedir. Bu tür interaktif oyunlar, dil öğrenimini öğrenciler için daha eğlenceli ve çekici hale getirerek öğrencilerin motivasyonunu artırabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyunlarla Türkçe, Belirtili Ad Tamlaması, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Yapay Zeka.

TÜRKİYE’DEKİ MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMININ GELİŞTİRİLMESİ: D-AOBM VE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ UYUMU

Çiğdem FİDAN*

Millî Eğitim Bakanlığı

cfidan@piktes.gov.tr

Doğan Onur KÖKSAL

Millî Eğitim Bakanlığı

doganonurkoksalt@piktes.gov.tr

Türkiye, son yıllarda önemli bir mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır ve bu durum, Türkçe öğrenen mülteci öğrencilerin ve bu öğrencilere Türkçe öğreten öğretmenlerin referans alabileceği dil eğitimine yönelik yenilikçi programlara olan ihtiyacını artırmaktadır. Bu bağlamda, Yabancılar Türkçe Öğretim Programı (YTÖP) geliştirilerek, mülteci öğrencilerin dil öğrenme sürecini daha verimli hale getirmek hedeflenmiştir. YTÖP, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ilkelerini sentezleyerek, mülteci öğrencilerin Türkçe dil öğrenme ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır.

D-AOBM ilkeleri doğrultusunda, dil becerileri ve dil öğrenme süreçlerinin belirli aşamalarına yönelik tanımlayıcılar, TYMM’de belirtilen alan becerileriyle ilişkilendirilmiş ve alımlama becerileri (dinleme ve okuma) ile üretim becerileri (konuşma ve yazma) hedeflenen dil seviyelerine (A0, A1, A2, A2+, B1) uygun olarak gruplandırılmıştır. Ayrıca, tamamlayıcı beceriler (aracılık becerileri ve etkileşim becerileri) de programın bir parçası olarak kullanılmış ve her dil becerisi hedeflenen Türkçe dil seviyesine göre öğrenme çıktıları dikkate alınarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda, mülteci öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları dilsel durumlara uygun eylem odaklı görevler ile Türkçe dil öğretiminin sağlanması ve D-AOBM ile uyumlu olacak şekilde Türkçe dil seviyelerine ulaşmaları hedeflenmektedir.

Doküman analizi, odak grup görüşmesi ve yarı yapılandırılmış görüşme formlarının kullanıldığı bu nitel araştırma, YTÖP’ün geliştirilmesi sürecinde D-AOBM ve TYMM ilkelerinin nasıl uyumlandırıldığını, mülteci öğrencilerin dilsel, kültürel ve sosyal bağlamlarına duyarlı bir Türkçe öğretim programının nasıl oluşturulduğuna dair analiz yöntemlerini ve program yazma sürecini sunmaktadır. Bu kapsamda, çalışma, Türkiye’de bulunan mülteci öğrencilerin Türkçe dil becerilerini D-AOBM ve TYMM ile uyumlu bir şekilde geliştirmek ve kişisel ve toplumsal uyumlarına katkı sağlamak adına önemli önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretim Programı, Mülteci Öğrenciler, Türkiye, D-AOBM, TYMM, Nitel Araştırma.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE DERS DIŞI ETKİNLİKLERİN DİL GELİŞİMİNE KATKISI: KONUŞMA KULÜBÜ ÖRNEĞİ

Gonca KIRBAŞ*

*Bursa Uludağ Üniversitesi
goncakirbas@uludag.edu.tr*

Erdem HAMARATLI

*Bursa Uludağ Üniversitesi
erdemhamaratli@uludag.edu.tr*

Ders dışı etkinlikler, öğrencilerin dil gelişimleri açısından büyük önem taşımaktadır. Sosyal ve kültürel etkinliklerin yanı sıra konuşma kulüpleri de Türkçe öğrenmekte olan uluslararası öğrencilerin dil gelişimlerine olumlu katkı sağladığı düşünülmektedir. Türkçe öğretim merkezlerinde düzenlenen konuşma kulüplerinde farklı izlenceler takip edilmekte olup YTB Türkiye burslusu öğrencilere 60 saatlik bir konuşma kulübü uygulaması yürütülmektedir. Bu araştırma ile Türkçe öğretim merkezlerinde yürütülen konuşma kulüplerinin, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin dil gelişimlerine katkısını incelemek amaçlanmaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür. Türkiye’de C1 seviyesinde Türkçe öğrenen 15 öğrenci, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış; elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenci görüşlerinden hareketle Türkçe öğretim merkezlerinde uygulanan konuşma kulüplerinin; konuşma becerisi, sesletim (telaffuz), öğrenilen dil bilgisi konularını pekiştirme ve motivasyon sağlama gibi yönlerden dil gelişimine olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, konuşma kulüplerinin Türkçe öğretim programlarına entegre edilmesi önem arz etmektedir. Bu kulüplerin düzenli ve yapılandırılmış şekilde yürütülmesi, öğrencilerin konuşma becerilerini doğrudan destekleyebilir. Ayrıca, konuşma kulüplerinin verimliliğini artırmak açısından etkinlik içeriklerinin çeşitlendirilmesi, eğiticilerin iletişim temelli öğretim yaklaşımları konusunda eğitilmesi, içeriklerin işlevsel ve günlük yaşama uygun şekilde planlanması, öğrencilere geri bildirimlerin düzenli olarak toplanıp değerlendirilmesi önerilmektedir. Tüm bu unsurların bir araya getirilmesiyle daha sistemli ve etkili bir konuşma kulübü süreci oluşturulabilir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma Kulübü, Dil Gelişimi, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Sesletim, Motivasyon.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE EĞİTİMİ ALANINDA KONUŞMA BECERİSİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Aslıhan KÜÇÜKAVŞAR

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

aavsar06@gmail.com

Hanife Sena ŞAHİN*

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

hanifesenasahin@gmail.com

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında anlama ve anlatma becerilerini ele alan çalışmalar vardır. Bu araştırmada, konuşma becerisine ilişkin yapılan lisansüstü tezler ve yayınlanan makaleler incelenecektir. Bu çalışmayla Türkçe alanında tamamlanmış olan çalışmaların; araştırma alanları, yöntemleri, yıllara göre dağılımı açısından durumun betimlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmayla bu alanda yapılacak yeni çalışmalar için alanyazın taraması ve konu seçimi aşamalarına yönelik kaynak oluşturulması, ayrıca bilimsel çalışmalardaki sorunlar ve eksik yönler belirlenerek alanda daha nitelikli çalışmaların oluşturulmasına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Araştırma, tarama deseninde betimsel bir çalışmadır. Araştırmacının örneklemini Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tez tarama sayfasından ulaşılabilen tezler ve Google akademik üzerinden ulaşılan çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar; tez türü, üniversite, yıl, enstitü, ana bilim dalı, araştırma deseni ve konuları bakımından frekans, yüzde dağılımları yapılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Konuşma Edimi, Lisansüstü Tezler, Makaleler.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ SOSYAL UYUM BAŞVURU METNİ

Müge OLĞUN BAYTAŞ*

Millî Eğitim Bakanlığı
mugeolgun0@gmail.com

Merve PARLAR

Millî Eğitim Bakanlığı
merveparlar50@gmail.com

Kahraman PAŞAOĞLU

Millî Eğitim Bakanlığı
kahramanpasaoglu@piktes.gov.tr

Eğitim, bireylerin toplumsal yaşama aktif katılımını destekleyen ve sosyal uyumu güçlendiren temel araçlardan biridir. Millî Eğitim Bakanlığı'na göre sosyal uyumun desteklenmesi, göç deneyimi yaşayan öğrencilerin eğitim ortamlarına daha kolay uyum sağlamaları, kendilerini güvende hissetmeleri ve eğitim olanaklarından eşit düzeyde yararlanabilmeleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Özellikle yabancı uyruklu çocukların eğitim sistemine entegrasyonu, toplumsal dayanışma ve bütünleşme süreçleri açısından stratejik bir rol oynamaktadır.

Bu bildiride sunulacak başvuru metni, sosyal uyumu desteklemek amacıyla bilimsel, sanatsal ve sportif beceri atölyelerinin birer eğitim aracı olarak kullanımını önermektedir. Eğitimde çeşitlilik ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda, farklı kültürel arka planlara sahip öğrencilerin bir araya gelerek birlikte üretim yapmaları, karşılıklı anlayış geliştirmeleri ve ortak değerler etrafında buluşmaları hedeflenmektedir. Atölyeler, yalnızca akademik becerileri değil; iş birliği, empati, hoşgörü ve karşılıklı saygı gibi sosyal-duygusal becerileri de desteklemektedir.

Bu yaklaşım kapsamında, yabancı uyruklu öğrenciler Türk kültürünü, dilini ve toplumsal değerlerini yakından tanıma fırsatı bulurken; yerel öğrenciler ise farklı kültürlerle etkileşime girerek çok kültürlülük anlayışını ve kapsayıcı bakış açısını geliştirme imkânı yakalayacaktır. Böylece her iki grup da hem bireysel hem toplumsal düzeyde daha güçlü bağlar kurarak, birlikte yaşam kültürünün gelişimine katkı sunacaktır.

Sunumda, bu uygulamanın kuramsal temelleri, hedefleri ve Türkiye bağlamındaki uygulanabilirliği ele alınacak; ayrıca sosyal uyumu desteklemeye yönelik atölye temelli bu modelin K-12 düzeyindeki etkileri katılımcılarla paylaşılacaktır. Bu çerçevede, eğitim ortamlarında kültürel çeşitliliğin bir zenginlik olarak görülmesini teşvik eden, sosyal dışlanmayı önlemeye ve aidiyet duygusunu pekiştirmeye yönelik kapsayıcı bir yaklaşım önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Uyum, Kapsayıcı Eğitim, Çok Kültürlülük, Atölye Çalışmaları, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, K-12 Eğitimi.

AKADEMİK TÜRKÇE DİL BECERİLERİ KİTABINDA YER ALAN OKUMA METİNLERİ VE ETKİNLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Ömer SOLAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

omersolak@yahoo.com

Erkam KÜÇÜK*

Uşak Üniversitesi

erkameness@gmail.com

Akademik dil, günlük dilden farklı olarak belirli bir alana özgü terminoloji içeren karmaşık dildir. Günümüzde uluslararası öğrencilerin farklı ülkelerde eğitim görme imkânlarının artmasıyla birlikte akademik dil daha da önemli hale gelmiştir. Keza akademik okuma becerisi de bu öğrencilerin sıklıkla ihtiyaç duyduğu dilsel becerilerindendir. Türkçe öğreniminde Akademik Türkçe ders kitapları, öğrencilerin akademik hayata geçiş sürecinde önemli araçlardır. Bu kitaplar, öğrencilerin akademik metinlerle etkili bir şekilde iletişim kurmalarını sağlarlar. Bu bağlamda öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeleri için, Türkçe ders kitaplarındaki metin ve etkinliklerin doğru dil öğrenme stratejileriyle tasarlanması, belli akademik belirli ölçütler ve nitelikler doğrultusunda hazırlanması kuşkusuz çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı tarafından hazırlanan Uluslararası Öğrenciler İçin Akademik Türkçe Dil Becerileri (2024) kitabında yer alan okuma metin ve etkinliklerinin alanlara ve türlere göre dağılımını ortaya koymaktır. Nitel desenli bir yöntem olan doküman incelemesi ile gerçekleştirilen araştırmada veriler, belli alt problemlere göre toplanmış, ardından açıklayıcı grafikler ve tablolarla bulgulara dönüştürülmüş ve nihayet şu sonuçlara ulaşılmıştır. Kitaptaki ünitelere göre okuma metin ve etkinliklerinin dağılımı fen ve sosyal bilimlerde yoğunlaşmakta iken; sağlık bilimlerinde diğer iki alana göre daha az metin yer almaktadır. Türleere göre okuma etkinliklerinin dağılımında ise yazma etkinliğine daha fazla yer verildiği görülmektedir. Dolayısıyla akademik Türkçe kitapları hazırlanırken etkinlik çeşitlerinin artırılması; kitaplarda yer alan okuma metinlerinin alanlara eşit dağıtılması ve her alan için farklı kitaplar hazırlanması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Akademik Türkçe, Okuma Becerisi, Etkinlik, Doküman İncelemesi.

BLOOM MU ECRIF MI? YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TAKSONOMİLER

Şeyda YEŞİLYURT

Gazi Üniversitesi

syesilyurt@gazi.edu.tr

Öğretmenlerin ders planına yardımcı olan ve öğrenci başarısını izlemeyi mümkün kılan taksonomiler, öğrenme süreçlerini anlamak ve bu süreçlere rehberlik etmek amacıyla geliştirilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında taksonomiler üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında “Bloom Taksonomisi”nin bilişsel alanın hiyerarşik sınıflandırmasında temel alınan bir model olarak kullanıldığı ve üzerine birçok makale ve tez yazıldığı görülmektedir. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi’ne göre kazanımların bilgi türünü ve bilişsel düzeyini belirleyen çalışmalarda birbirinden oldukça farklı değerlendirmeler olması, kazanımların, soruların, alıştırımların akademik çalışmaların bazılarında anlama, bazılarında ise analiz etme basamağında gösterilmesi, Bloom Taksonomisi’nin dil öğretimi için kullanılması gereken bir taksonomi olup olmadığı konusunda eleştirel bir yaklaşımı gerekli kılmıştır. Öte yandan daha yakın dönemde geliştirilen ECRIF Taksonomisi’nin öğrenmenin nasıl gerçekleştiğine ve öğrencinin bu süreçte hangi aşamalardan geçtiğine odaklanıp öğrenme sürecini öğrenci perspektifinden yapılandırması, öğrencilerin yeni dil becerilerini edinme ve kullanma süreçlerinde etkili olması, farklı taksonomilerin de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çalışmalarında ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu noktadan hareketle nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine göre hazırlanan bu çalışmada Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde Bloom taksonomisi ve ECRIF üzerine yapılan çalışmalar incelenmiş, dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan iki farklı öğrenme modeli olan Bloom Taksonomisi ve ECRIF Taksonomisi’nden hangisinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde rehber edinilebileceği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taksonomi, Bloom, ECRIF, Yabancı Dil Olarak Türkçe.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ HİKÂYE YAZIMI VE İMLA KURALLARI BAĞLAMINDA PROMPT KULLANIMI

Halit ÇELİK

Dumlupınar Üniversitesi

halit.celik@dpu.edu.tr

Gülsüm ARSLAN*

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

gulsum.arslan0@ogr.dpu.edu.tr

Yapay zekâ (YZ), doğal dil işleme (NLP) teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde yaratıcı süreçlerde önemli bir yer edinmiş ve özellikle hikâye üretimi gibi alanlarda güçlü bir araç hâline gelmiştir. Büyük veri setleri üzerinde eğitilen YZ modelleri, insan dilini anlayarak belirli temalar doğrultusunda özgün metinler oluşturabilmektedir. Bu süreçte, YZ'nin yönlendirilmesinde kritik bir rol oynayan prompt'lar, yapay zekâyâ verilen ipuçları aracılığıyla metin üretimini şekillendiren temel unsurlardan biridir. Etkili bir prompt tasarımı, metnin belirli bir türde, üslupta veya içerikte olması için yönlendirici nitelikte olmakla beraber metnin imlasının da doğru elke alınması konusunda yol göstericidir. Bununla beraber YZ destekli hikâye üretiminin bazı sınırlamaları da bulunmaktadır. Yapay zekâ, eğitildiği veri setlerinden beslendiği için üretilen içerikler bazen orijinalikten uzak olabilir veya mevcut eserlerle benzerlikler gösterebilir. Ayrıca YZ'nin gerçek anlamda yaratıcı olup olmadığı hâlâ tartışmalı bir konudur; genellikle bir destek aracı olarak görülmekte ve insan yaratıcılığını tamamlayıcı bir işlev üstlenmektedir. Özellikle eğitim alanında, YZ destekli hikâye üretimi yaratıcı yazma süreçlerine katkı sağlayarak öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilecek bir araç olarak değerlendirilirken aynı zamanda öğrencilerin imla kurallarını kullanma yeteneklerini geliştirecektir.

Bu çalışmada hikâyenin kurgusunu/senaryosunu oluşturmada derin öğrenme teknikleriyle, OpenAI şirketinin ChatGPT yapay zekâ uygulaması üzerinden aşamalı bir metin yönergesi ölçütüyle imla kurallarına dikkat edilerek bir hikâye oluşturma çalışması tasarlanmıştır. Doğru prompt denemeleri denenerek Türkçe öğretiminde kullanılacak doğru imla kullanımı ile kurgusal hikayelerin yazımı amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Prompt, İmla, Hikâye, ChatGPT

ÖZGÜR BALPINAR'IN ESERLERİNDE OKUNABİLİRLİK

Şule GÜRTÜRK*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
kahramansule96@gmail.com*

Funda ÖRGE YAŞAR

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
fundaorge@comu.edu.tr*

Okuma becerisi, Türkçe eğitiminin temelini oluşturan dört temel dil becerisinden biridir. Bu dört temel beceri birbiriyle ilişkili olarak gelişmektedir. İlkokul düzeyinde kazanılan okuma becerisinin, ortaokul düzeyinde daha da geliştirilmesi, öğrencinin yazılı ve sözlü anlatım becerilerini de olumlu yönde etkilemektedir. Nitelikli çocuk edebiyatı eserleri aracılığıyla okuma becerisi gelişen öğrenciler, kendilerini daha etkili bir şekilde ifade edebilmekte ve bu eserler, bireyin yaşam boyu kullanacağı temel becerilerine katkı sağlamaktadır. Bir metnin okunabilirliği, anlaşılabilirlik açısından büyük önem taşımaktadır. Okunabilirlik formülleri aracılığıyla bir metnin okunabilirlik düzeyi ölçülerek, hedef kitleye uygunluğu belirlenebilir. Okunabilirlik düzeyi uygun olan eserler, öğrenciler için hem daha erişilebilir olmakta hem de okuma becerilerinin gelişimi açısından daha verimli sonuçlar sunmaktadır. Ayrıca, okunabilirlik düzeyi uygun olan eserler, çocuk edebiyatında önemli bir ilke olan “çocuğa görelilik” ilkesine de hizmet etmektedir. Bu sayede, çocukların seviyesine uygun, onların ilgi ve ihtiyaçlarına hitap eden metinler aracılığıyla okuma sevgisi kazandırılması kolaylaşmaktadır. Bu çalışma, Özgür Balpınar'ın “Portakal Çiçekleri”, “Canım Arkadaşım” ve “Dünyayı Sirtında Taşıyan Balık” adlı çocuk kitaplarının okunabilirlik düzeylerini, Ateşman, Çetinkaya-Uzun ve Bezirci-Yılmaz okunabilirlik formülleri aracılığıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, her eserden rastlantısal yöntemle seçilen üçer bölüm, söz konusu okunabilirlik formülleriyle analiz edilerek metinlerin okunabilirlik puanları ve düzeyleri tespit edilecektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, incelenen eserlerin ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik olarak okuma becerisini geliştirme açısından ne ölçüde etkili olduğu değerlendirilecek; aynı zamanda öğrencilerin bu eserler aracılığıyla okuma sevgisi kazanma potansiyelleri ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okuma Becerisi, Okunabilirlik, Çocuk Edebiyatı.

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖZÜNDEN GÖÇ, MÜLTECİLİK VE ÇOCUK EDEBİYATI

Osman TURHAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

osmant@yildiz.edu.tr

Nil DANIŞMAZ*

Yıldız Teknik Üniversitesi

nilucz@yildiz.edu.tr

Günümüzde savaşlar, iklim krizleri ve yoksulluk, zorunlu göç ve mülteciliği küresel bir insani krize dönüştürmüştür. Bu durum, özellikle göçmen çocukların dil edinimi ve uyum süreçlerinde öğretmenlerin sorumluluğunu artırmıştır. Türkçe öğretmenleri bu süreçte hem dilsel hem kültürel araçlar olarak önemli bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle öğretmen adaylarında bu temaya yönelik farkındalık geliştirmek gereklidir. Çocuk edebiyatı, göç ve mültecilik temalarını pedagojik açıdan ele almak için etkili bir araç sunmaktadır. Bu çalışma, göç ve mültecilik konulu çocuk kitapları üzerinden Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerini, duyarlılık düzeylerini ve bu kitapların eğitsel işlevine ilişkin değerlendirmelerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yapılandırılan bu araştırmanın çalışma grubunu, Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 32 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın başında, öğretmen adaylarının göç ve mültecilik olgusuna ve bu temanın çocuk edebiyatında ele alınışına yönelik algılarını belirlemek amacıyla ön görüşme formu uygulanmıştır. Ardından, Çocuk Edebiyatı dersi kapsamında göç ve mültecilik konulu 12 resimli çocuk kitabı, 6 hafta süren etkileşimli okuma çalışmaları ile incelenmiş; öğretmen adaylarının kitaplara ilişkin değerlendirmeleri alınmış, sınıf içi tartışmalar ve etkinlik uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Sürecin sonunda ise, temaya ve çocuk edebiyatı yoluyla aktarımına ilişkin algısal değişimi değerlendirmek amacıyla son görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formlarından elde edilen veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiş, katılımcı yanıtları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırma bulguları, Türkçe öğretmeni adaylarının hem göç ve mültecilik olgusuna hem de bu temaların çocuk edebiyatında işlenişine yönelik algılarında belirgin bir dönüşüm yaşandığını ortaya koymuştur. Süreç öncesinde daha sınırlı ya da mesafeli kalan yaklaşımların, etkileşimli okuma çalışmaları ve tartışmalar sonucunda yerini daha duyarlı, pedagojik ve kapsayıcı bir bakış açısına bıraktığı görülmüştür. Katılımcılar, çocuk kitaplarının toplumsal meseleleri çocuklara aktarırken empati, hoşgörü ve farkındalık gibi değerlere katkı sunduğunu ifade etmiş; bu kitapların sınıf içi uygulamalarda kullanılabilirliğine dair olumlu görüşler geliştirmiştir. Elde edilen sonuçlar, öğretmen adaylarının mesleki ve toplumsal farkındalıklarını geliştirmede çocuk edebiyatının dönüştürücü potansiyeline işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç ve Mültecilik, Çocuk Edebiyatı, Göçmen Edebiyatı, Türkçe Öğretmeni Adayları.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL HİKÂYE KULLANIMININ YAZMA MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Aslı KOÇAK

*Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
aslikkocak@gmail.com*

Bu araştırmada, dijital hikâyelerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazma motivasyonlarına etkisi incelenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi öğrencilerin zorlandıkları bir beceridir ve farklı etkinliklerle desteklenmeyen, yalnızca ders kitapları üzerinden ilerletilen yazma etkinlikleri öğrencilerin motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Sınıf ortamlarında çeşitli olanaklar sağlayan Web 2.0 araçları, yazma etkinliklerinde kullanıldığında etkileşimli öğrenmeye ve öğrenci motivasyonuna katkı sağlamaktadır. Web 2.0 araçları ile oluşturulan dijital hikâyeler, öğrencilerin yazma etkinliklerinde etkileşimli katılımı sağlaması ve motivasyon üzerinde olumlu etkisi olması açısından önemlidir.

Araştırma grubunu Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi bünyesindeki TÖMER’de öğrenim gören A2, B1 ve B2 seviyesindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Yedi hafta süren yarı deneysel araştırmanın ön-test ve son- testinde öğrencilerin araştırma verileri Sevim ve Doyumğaç (2022) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Motivasyon Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Araştırmanın nicel veri analizinde Mann Whitney U testi, t-Testi ve iki yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmış; nitel veri analizi ise içerik analizi ile yapılmıştır. Araştırmanın nicel sonuçlarına göre dijital hikâyelerin kullanımının öğrencilerin yazma motivasyonlarını olumlu anlamda artırdığı belirlenmiş; nitel sonuçlarına göre öğrenciler, dijital hikâye kullanımının söz varlıklarını artırdığını; dil bilgisi, yazım ve noktalama kurallarını pekiştirmelerine yardımcı olduğunu; yazma etkinliklerini keyifli ve öğretici bulduklarını, yazmayı sevdiklerini belirtmiştir. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dijital Hikâye, Yazma Becerisi, Motivasyon.

SABAHATTİN ALİ ŞİİRLERİNİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİLMESİNE KATKISI

Fatma ÜÇLER*

Kocaeli Üniversitesi

fatma.uccler@hotmail.com

Serhat KÜÇÜK

Kocaeli Üniversitesi

serhat.kucuk@kocaeli.edu.tr

Dil öğretiminde kuramsal olarak çok çeşitli yöntemler uygulanmış, bunlarla ilgili kuramsal çalışmaların yanı sıra uygulamalar da gerçekleştirilmiştir. Örgün öğretim içinde dil öğretiminde bazı esaslara bağlı kalınması gerekmektedir. Bu dilin statik değil dinamik öğretimi ve öğrenimi için elzemdir. Dil bilgisi kurallarının öncelikle ele alındığı sistemlerde öğrencinin zihin haritasında ikinci dilin gramer yapısı daha kalıcı olabilmektedir. Ancak bir dil yalnızca gramatik yapıdan oluşmadığından, dilin sözcük varlığı, kültürel alt yapısı, kalıp sözleri, o dil ile oluşturulmuş edebî eserler dil öğretilmesinde önemli bir yer teşkil eder. Bu bağlamda şiir dil öğreniminde kullanılabilir. Zira şiir içinde hem dil bilgisi kuralları hem ince söylenişle beraber kültürel kodlar barındıran bir türdür. Şairin yetenek ve bilgisine paralel olarak ulusal ve kişisel semboller ile dili soyut somut anlamları bir arada kullanılabilir. Sanatında arı bir anlatım tercih eden Sabahattin Ali'nin şiirleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde faydalanılmaya müsait görünmektedir. Şairin dile önem vermesi, konu seçimindeki evrenselliği, kimi şiirlerinin bestelenerek öğrenilmesinin kolaylaştırılması dil öğretiminde kullanılmaya elverişli hale getirmektedir. Bu çalışmada sanatçının şiirlerinin dil bilgisi ve kültürel olarak alandaki kullanımı ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Şiir, Sabahattin Ali, Şiirle Türkçe Öğretimi.

TÜRKİYE’DE YAPILAN YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Olca SÖNGÜT*

Hitit Üniversitesi

olcaysongut@hitit.edu.tr

KemaleFn DENİZ

Gazi Üniversitesi

kdeniz@gazi.edu.tr

Akreditasyon, bir kurumun belirli standartları karşıladığını ve kalite güvencesi sağladığını belgeleyen bir değerlendirme sürecidir. Yükseköğretim ve eğitim kurumlarında akreditasyon, eğitim-öğretim kalitesinin ulusal veya uluslararası düzeyde tanınmasını amaçlar. Bu süreç, genellikle bağımsız akreditasyon kuruluşları tarafından yürütülmekte olup, kurumsal ve program bazında gerçekleştirilebilmektedir. Bu süreç genellikle öğretim programlarının içeriği, öğretim elemanlarının nitelikleri, öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme süreçleri ile öğrenci başarısını kapsar. Ayrıca, kurumun altyapı olanakları, öğrenci destek hizmetleri ve sürekli kalite iyileştirme mekanizmaları da dikkate alınır. Yapılan bu çalışma ile eğitim ve yabancı dil öğretimi alanında yapılan akreditasyon çalışmalarının bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bibliyometri yöntemleri kullanılarak elde edilen verilerin analizi yapılmış ve ilgili bulgular ortaya çıkarılmıştır. Bibliyometri, bilimsel yayınların niceliksel analizini yapan bir bilim dalıdır. Bilimsel literatürü istatistiksel yöntemlerle inceleyerek belirli parametrelere göre değerlendirir. Bibliyometrik çalışmalar, bilimsel üretkenliği ölçmek, araştırma alanlarındaki gelişmeleri izlemek ve bilimsel ağları analiz etmek için kullanılır. Bu çalışmada, Ulusal Tez Merkezi, Dergipark, Scopus, ve Web of Science veri tabanlarındaki çalışmalar incelenmiştir. 2015-2025 yılları arasında “yabancı dil eğitimi ve akreditasyon” ile ilgili yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Tarama aşamasında anahtar kelimeler “akreditasyon”, “kalite” ve “yabancı dil eğitimi” olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda 36 çalışmaya erişim sağlanmıştır. Bu yayınların 5 tanesi dahil edilme ölçütlerine uymadığı için çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırma sonucunda, elde edilen verilerin analizi sunulmakta ve alanda yapılan araştırmalara ışık tutmaktadır. Bulgular, eğitim kurumları, araştırmacılar ve politika yapıcılar ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için önemli bir kaynak sağlayarak, eğitim kalitesinin iyileştirilmesi ve akreditasyon süreçlerinin etkinliğinin artırılması için yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Akreditasyon, Kalite, Dil Eğitimi.

TÜRKÇENİN KÜLTÜREL SERMAYE OLARAK DEĞERİ: ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

Zeynep Şule ZENGİN*

*Başkent Üniversitesi
zskaya@baskent.edu.tr*

Dilara KESKİN

*Başkent Üniversitesi
dilarak@baskent.edu.tr*

Kültürel sermaye, bireyin eğitim ve sosyalleşme süreci içinde biriktirdiği dilbilimsel ve kültürel yetkinliktir. Bu kavram, bireyin edindiği dil ve öğrendiği dil(ler), kültürel pratikler ve değerlerle olan ilişkisini, beceri ve tutumlarının toplamını ifade eden çok katmanlı bir kavramdır. Pierre Bourdieu'nün 1986 'da teorik çerçevesini çizdiği bu kavram, yalnızca bireysel birikimi değil, aynı zamanda bireyin toplumsal hayattaki konumunu belirleyen entelektüel donanımı da kapsar. Bu bağlamda öğrenilen dil, kültürel sermayenin önemli bir unsurudur ve öğrencinin kendini eğitim, sosyal, kariyer ve kültürel açıdan geliştirmesini sağlayan bir araçtır. Dil yalnızca bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda sosyal hayata katılım, eğitim fırsatlarına erişim ve kültürel bilinç geliştirme ve farkındalığı artırma açısından önemli bir kültürel sermaye unsurudur. Bu araştırma, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin Türkçeye yönelik kültürel sermaye algılarını görüş ve deneyimleri çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımına dayalı durum çalışması yönteminin benimsendiği araştırmanın katılımcıları, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenen 15 uluslararası öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından, katılımcılara ilişkin demografik bilgiler ile görüşme sorularının yer aldığı iki bölüm olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış, verilerin çözümlenmesinde içerik analizine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda, Türkçenin uluslararası öğrencilere kültürel sermaye açısından katkıda bulunduğunu, öğrenciler tarafından ekonomik, akademik ve sosyal alanlarda "anahtar bir unsur" olarak algılandığı ve Türkçenin uluslararası öğrenciler için sadece bir öğrenme nesnesi değil; aynı zamanda topluma katılım, kimlik inşası ve kültürel yön bulma süreçlerinin yapıtaşı olarak hizmet ettiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Sermaye, İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Uluslararası Öğrenciler, Kültürel Farkındalık.

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERE BAŞVURULARI SIRASINDA UYGULANAN KABUL KRİTERLERİ: YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Selçuk DOĞAN*

Yozgat Bozok Üniversitesi
selcuk.dogan@bozok.edu.tr

Ayşegül Sefer AKTAŞ

Yozgat Bozok Üniversitesi
aysegul.sefer@bozok.edu.tr

Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın önemi, günümüzün küreselleşen dünyasında giderek daha fazla önemli hâle gelmektedir. Ülkemiz, YÖK'ün 2024 yılı verilerine göre uluslararası öğrenci sayısı bakımından en fazla uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Bu veriler yükseköğretimde uluslararasılaşmanın ülkemiz ve üniversitelerimiz açısından ne kadar önemli bir konumda olduğunun göstergesidir.

Ülkemize ve yükseköğretim kurumlarımıza olan söz konusu ilginin neticesi olarak her geçen yıl ülkemize daha fazla uluslararası öğrenci gelmekte ve Türkiye'de üniversite okumak için üniversitelerimize başvurmaktadır. Uluslararasılaşmanın yükseköğretimdeki etkileri, özellikle öğrenci hareketliliği ve kültürel çeşitlilik açısından önem kazanmaktadır. Üniversiteler öğrencilerin kültürel duyarlılıklarını artırarak, onları farklı kültürlerle etkileşimde bulunmaya teşvik etmek amacıyla uluslararasılaşmaya her geçen gün daha fazla önem vermektedir. Bu doğrultuda da üniversiteler uluslararası öğrenci kontenjanlarını belirlemektedir. Söz konusu öğrencilerin değerlendirilmesi için her üniversite farklı kriterler oluşturmaktadır. Bu konuda ülke genelinde kullanılan bir standart henüz bulunmamaktadır.

Bu çalışmanın amacı uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki üniversitelere kabulleri sırasında uygulanan başvuru kriterlerinin alanyazındaki araştırmalar ve üniversite ihtiyaçları doğrultusunda incelenerek ortaya standart bir model önerisi sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışma nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuç kısmında uluslararası öğrencilerin başvurularında kullanılabilecek kriter önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uluslararasılaşma, Uluslararası Öğrenci, Kabul Kriterleri, Öğrenci Hareketliliği.

ÖZBEKİSTAN YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDE TÜRK DİLİ EĞİTİMİ: SORUNLAR VE SONUÇLAR

Jurayeva Nazokat GULMURADOVNA

Alfraganus Üniversitesi

jurayevan676@gmail.com

Özbekistan yükseköğretim sisteminde Türk dili eğitiminin gelişimi, son yıllarda önemli bir konu haline gelmiştir. Türk dilinin uluslararası alandaki önemin artması, Türkiye ile Özbekistan arasındaki kültürel ve ekonomik ilişkilerin güçlenmesi, bu dili öğrenmeye olan talebi artırmaktadır. Bu araştırmada, Özbekistan yükseköğretim sisteminde Türk dilinin öğretimi, uzman yetiştirme süreci ve mevcut sorunlar ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir.

İlk olarak, Türk dili uzmanlarını yetiştirme süreci ve Özbekistan üniversitelerinde bu dilde verilen eğitimin mevcut durumu araştırılmaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin karşılaştığı zorluklar, eğitim programlarının kalitesi ve öğretim yöntemleri analiz edilmektedir. Ayrıca, Türkiye üniversiteleri ile iş birliği meseleleri, akademik değişim programları, ortak eğitim programlarının etkinliği de ele alınmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, Özbekistan'da Türk dilinin yükseköğretim düzeyinde öğretilmesinde bazı sorunlar devam etse de son yıllarda elde edilen başarılar belirgin bir şekilde artmaktadır. Eğitim sürecini daha da geliştirmek için metodolojik yaklaşımların modernize edilmesi, eğitim materyallerinin güncellenmesi ve uluslararası iş birliğinin genişletilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Türk Dili, Yabancı Dil, Akademik İş birliği, Özbekistan, Türkiye Üniversiteleri.

GLOCALIZING TURKISH AS A SECOND LANGUAGE EDUCATION MATERIALS FOR REFUGEE LEARNERS IN TÜRKİYE

Çiğdem FİDAN

Ministry of National Education Türkiye

cfidan@u.rochester.edu

Compulsory movements among nations, for example because of the war, has reshaped Turkish as a Second Language (TSL) education in Türkiye, where TSL is crucial for refugees as they often rely on Turkish to navigate their new environments. However, standard TSL materials often overlook the nuanced challenges faced by refugees, who must acquire language skills for social integration. The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) offers a framework for designing language instruction to balance global standards with local realities, yet its potential for addressing refugee contexts remains underexplored. This study investigates how CEFR principles can inform the adaptation of Turkish textbooks to meet the needs of refugees in Türkiye through glocalized strategies.

This qualitative study employed an ethnographic approach and focused on TSL teachers and refugee learners in Türkiye. Data were collected through interviews, classroom observations, and analyses of TSL materials. The study explored the integration of CEFR's action-oriented approach into TSL teaching materials to support refugee learners. Collaborative workshops with TSL teachers refined a glocalized framework for TSL textbook adaptation, emphasizing real-world and culturally relevant language tasks. Findings suggest that incorporating ethnographic insights into teaching practices enables educators to better understand refugees' sociocultural contexts. Adapting CEFR-aligned textbooks to include localized scenarios enhances learners' engagement and functional language use and improves their language retention and confidence.

Participants reported increased motivation when TSL materials reflected their lived experiences and immediate needs. This study highlights the importance of tailoring TSL materials to the specific needs of refugee learners through glocalization. By addressing linguistic and cultural dimensions, the study fosters inclusive learning environments, empowering refugees to navigate their new realities effectively. The findings underscore the transformative potential of culturally responsive TSL in promoting integration and agency in a globalized world. Future research could expand this framework to other contexts, contributing to the broader discourse on equitable and inclusive TSL in multilingual settings.

Keywords: Turkish As A Second Language, Refugee Students, Türkiye, Qualitative Research.

KÜRESELLEŞME VE TÜRK HALKLARININ ANTROPONİMLERİNİN GELİŞİMİ

Muyassar SAPARNIYAZOVA

Alfraganus Üniversitesi

m.saparniyazova@afu.uz

Halkın dil belleğinin, kültürünün ve maneviyatının ayrılmaz bir parçası olan antroponymler, yalnızca dilbilim değil, aynı zamanda tarih, etnografya, sosyoloji, psikoloji, sosyodilbilim, psikodilbilim ve dilkültürolojisi gibi dünya biliminin birçok alanında araştırma konusu olmuştur. Dilbilimde onomastik alanı da yeni yüzyılda yeni araştırma yönlerine ihtiyaç duymaktadır, bu nedenle onomastik birimlerin incelenmesine yönelik yaklaşımlar sosyolinguistik, etnolinguistik, psikolinguistik, pragmatik, dilbilimsel-kültürel ve dil-poetik yönlerden oluşmaktadır. Dilin gelişme sürecinde diğer alanlarda olduğu gibi antroponomik fonunda da önemli ve ciddi değişimler meydana gelir. Bu değişimler antroponomik sözlüğün yalnızca miktar değil, aynı zamanda kalite olarak da gelişimini yansıtmaktadır. Bu bağlamda dikkat edilmesi gereken bir diğer konu ise dilin geleneksel antroponomik birikiminin korunması ve gerilemesine karşı mücadele edilmesidir.

Günümüzün küreselleşme koşulları, bir milletin en önemli değerlerinden biri olan kişi adlarının, millî dilin, millî ve dinî değerlerin söz varlığı esas alınarak ve bu değerlere uygun olarak düzenli olarak zenginleştirilmesini gerektirmektedir. İsim konusu o kadar önemlidir ki bazı Avrupa ülkeleri, tarihi ve ulusal isimlerin kullanılmasını ve başka milletlere ait isimlerin benimsenmesini yasaklayan özel yasalar çıkarmıştır. Türkiye'de de Mustafa Kemal Atatürk'ün halklara isim koyma konusunda yaptığı devrimler tarihten bilindiği gibi, bugün dünya arenasında Türklerin ismi, onların Türk olduklarını belirtmek için kullanılmaktadır.

Küreselleşme, toplumsal gelişme, düşünce tarzındaki değişimler, milli ve dini değerlere artan ilgi, isim verme motivasyonlarının genişlemesi gibi faktörlerin etkisiyle Özbek halkı, antroponim sisteminde ve kelime dağarcığında değişiklikler ve güncellemeler yapmıştır. Özbek antroponimisinin büyük bir kısmını Türk kökenli geleneksel adlar ve dinî değerlerle ilişkilendirilen kişi adları oluşturmaktadır.

Ortak bir etno-kültürel alana ait olan ilişkili dillerin antroponim sistemleri, adlandırma motifleri ve gelenekleri arasındaki bağlantılara ilişkin araştırma eksikliği vardır. Türk halklarının kişi adlarının anlamsal açıdan ortak ve özgün yönlerinin incelenmesiyle, kardeş halkların kültür, tarih ve dünya görüşlerinin ortak özellikleri tespit edilebilir. Türk halklarının kültürleri arasındaki iletişimin sınırlarının genişlemesi ve yeni iletişim yollarının aranması bağlamında, karşılaştırılan Türk dillerinin antroponim sistemlerindeki hem ortak hem de özgün özelliklerin belirlenmesi acil önem taşımaktadır. Makalede isimlerin kökeni, gelişimi, dilsel ve dil-kültürel yapısı incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antroponim, Antroponim Sistem, Türk Dilleri, Ad Motifi, Ulusal-Kültürel Kimlik, Dilbilim, Dil Kültürü.

PSİKOLOJİ TERMİNOLOJİSİNİN ŞEKİLLENMESİNDE ÖZLEŞMİŞ TERMİNOLOJİLER

Ergasheva Guzal KURBONALİYEVNA

Alfragnus University

g_ergasheva@afu.uz

Bu makalemiz Özbek psikoloji terminolojisinin şekillenmesinde dilsel etkileşim ve kelime edinme süreçlerinin önemini detaylandırmaktadır. Özbekçe ile Türkçe'nin tarihsel ve kültürel yakınlığı, terimlerin oluşturulmasında ortak yapısal özellikler ve türetme yöntemlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Makalede, psikoloji alanındaki kavramların diğer dillerden – özellikle Rusça, Farsça-Tojikçe ve Arapça – edinilerek nasıl zenginleştirildiği incelenmektedir. Bu anlamda, psikoloji terimleri üç temel yöntemle dilimize kazandırılmıştır: doğrudan terim edinimi, tam kalıp yöntemi ve yarım kalıp yöntemi.

Doğrudan edinimde, Avrupa menşeli psikolojik kavramlar Rusça üzerinden aktarılacak dilimize yerleşmiştir. Örneğin, otoritarizm, adaptasyon ve amnezi gibi kök terimler bu yolla alınmıştır. Tam kalıp yöntemiyle ise, kelimelerin doğrudan çevirisi yapılmış; böylece gözlemcilik, narkomani gibi terimler oluşturulmuştur. Yarım kalıp yöntemi ise, Özbekçenin kendine özgü türetme eklerinin (lik, kor, parvar vb.) kullanılmasıyla hem tek sözcüklü hem de bileşik terimlerin üretilmesine olanak sağlamıştır. Bu yöntem, dilin içsel kurallarını da ortaya koyarak, bilimsel tartışmalarda ve eğitim materyallerinde daha özgün kavramların kullanılmasına imza atmıştır.

Doğal bir ifadeyle, makale bize farklı dillerden alınan terimlerin ve Özbekçenin kendi yapısal özelliklerinin birleşimiyle nasıl etkileyici ve işlevsel bir psikoloji terminolojisi oluşturduğunu göstermektedir. Terimlerin, toplumun zihniyetine, dini inançlarına ve kültürel yapısına uyum sağlarken, aynı zamanda akademik disiplinin gelişimine önemli katkılar sunduğu vurgulanmaktadır. Özbekçede psikoloji terimlerinin geçmişten günümüze aktarımında, kelime edinme yollarının çeşitliliği ve dilin evrimsel süreci ön plana çıkmaktadır. Bu durum, dilin dinamik yapısının yanı sıra, disiplinler arası etkileşimin ve kültürel alışverişin de ne denli etkili olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikoloji, Terminoloji, Türk Dil Tarihi, Özbekçe, Türkçe, Rusça, Farsça, Arapça, Kalıp.

TÜRKÇE ÖĞRENEN VE ÖĞRENMEKTE OLAN YABANCI ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN GÖRÜLEN VE ÖĞRENİLEN GEÇMİŞ ZAMANIN AYIRT EDİLMESİ

Yaser Beyazıt YURTSEVER
beyazityurtsever12@gmail.com

Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin geçmiş zaman eklerinden öğrenilen geçmiş zaman (-mış) ve görülen geçmiş zaman (-dı) eklerini edinme süreçlerini ve bu iki ek arasındaki anlamsal farkı algılama düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Türkçede geçmiş zamanın farklı işlevleri ve anlatıdaki rolü, ana dili Türkçe olmayan bireyler için öğrenme sürecinde çeşitli zorluklar oluşturabilmektedir. Bu bağlamda çalışma, farklı dil ailelerinden gelen ve çeşitli dil seviyelerinde bulunan Bursa'da bir devlet üniversitesi bünyesinde bulunan bir TÖMER merkezinden 50 adet öğrenci ile yürütülmüştür. Katılımcılara Google Forms üzerinden 10 yapılandırılmış görüşme sorusu yöneltilmiş, elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışma, fenomenolojik yöntem çerçevesinde yürütülmüş olup, katılımcıların geçmiş zaman eklerini edinme süreçlerine ilişkin derinlemesine bir değerlendirme sunmaktadır. Verilerin analizinde, katılımcıların yanıtları belirli temalar çerçevesinde sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular, özellikle ana dili Türki dillerden farklı olan katılımcıların geçmiş zaman eklerini seçme ve bu eklerin anlamsal farklarını algılama konusunda belirgin güçlükler yaşadığını göstermektedir. Bulgular, dil edinim sürecinde ana dilin etkisinin belirleyici olduğunu ortaya koymakta; özellikle -mış ve -dı eklerinin kullanımında anlamsal ayrımların tüm katılımcılarda kavranamadığını işaret etmektedir. Ayrıca, bazı katılımcılar için bu eklerin kullanımında bağlamsal farkındalık eksikliğinin olduğu gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz konusu eklerin anlam ve kullanım farklılıklarını destekleyici öğretim materyallerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Özellikle, geçmiş zaman eklerinin doğal dil bağlamlarında sunulması, iletişim temelli öğretim yaklaşımlarının benimsenmesi ve üretici dil becerilerine yönelik alıştırmaların artırılması bu eklerin edinimini kolaylaştırabilecek stratejiler arasında değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Öğrenilen Geçmiş Zaman, Duyulan Geçmiş Zaman, -dı Eki, -mış Eki, Fenomeneoloji, İçerik Analizi.

TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE ELDE EDİLEN GELİRLERİN DAĞITIMI

Mehmet Volkan DEMİREL

Yozgat Bozok Üniversitesi

m.volkan.demirel@yobu.edu.tr

Yükseköğretimde uluslararasılaşma stratejisi bağlamında üniversitelerdeki uluslararası öğrenci sayısında kayda değer bir artış gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda Türkiye'deki Türkçe öğretim merkezleri yaklaşık 120 üniversitede faaliyet göstermeye başlamıştır. Gerek Türkçe öğretim merkezlerindeki gerek öğrenci sayısındaki niceliksel artış Türkçe öğretim merkezlerinin idarelerinde çeşitli sorunlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır. Bu sorunlarda birisi de elde edilen gelirlerin mevzuat uygun ve adaletli bir şekilde dağıtılmasıdır. Bu bağlamda yapılan alanyazın araştırmasında hem akademik kaynaklarda hem de Yüksek Öğretim Kurumu ve üniversitelerin mevzuatlarında Türkçe öğretim merkezlerindeki gelirlerin dağıtımına ilişkin standart bir yönergenin bulunmadığı görülmüştür. Bu durum Türkçe öğretim merkezlerinin idari anlamda standartlaşmasının önünde bir engel oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı ilgili mevzuat ve yönergeler ışığında gelir getirici faaliyetlerden elde edilen gelirin dağıtılması için standart bir yolun ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda çalışma nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuç kısmında gelir dağıtımında dikkat edilecek hususlara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dağıtılacak Gelirler, Standartlaşma, İdari Sorunlar, Mevzuat.

ANADİLİ DERSLERİNİ ORGANİZE ETMENİN YENİLİKÇİ İLKELERİ (ÖZBEK DİLİNDE EĞİTİM VERİLEN KAZAKİSTAN'DAKİ ORTAOKULLAR ÖRNEĞİ)

Şahlo NARALIEVA

*Zhumabek Tashenev Üniversitesi
narialieva_s@mail.ru*

Çocuk okula başladığında artık sözlü iletişim becerileri kendine özgü bir biçimde gelişmiştir, düşüncelerini dinleyiciye ana dilinde aktarabilir, yani telaffuz kurallarını ve dilin sözcük katmanını belli bir ölçüde kullanma becerisini oluşturmuştur.

Okullarda anadil eğitiminde konuşma becerisinin örgütlenmesi, zenginleştirilmesi, yaygınlaştırılması ve kültürelleştirilmesi üzerinde durulmaktadır.

Okulda okutulan dersler genellikle iki aşamalıdır; teorik bilginin kısmen uygulandığı, pragmatik bilginin ise geniş kapsamlı olarak verildiği derslerdir. Özellikle Kazakistan'da Özbek dilinde eğitim yapılan ortaokullarda anadil derslerinin düzenlenmesinde bu ilke gözetilmektedir.

Öğrencilere 5. sınıftan itibaren dilin fonetik, söz varlığı, biçim bilgisi, yazım kuralları, yazım yanlışları, noktalama işaretleri, biçim bilgisi ve söz dizimi gibi temel bilgileri basitleştirilmiş bir biçimde öğretilmektedir. Ana dili eğitiminin hem teorik hem de pragmatik açıdan iyileştirilmesi öğretim programlarında belirlenmekte ve okul pratiğinde mümkün olduğunca ders kitaplarında ifade edilmektedir. Kazakistan'da Özbek dilinde eğitim yapılan ortaöğretim kurumlarında ana dil derslerine yönelik konsantrik müfredat uygulanmaktadır. Yani basit olandan karmaşığa doğru ilerleme ilkesine bağlı kalınarak, konuşma becerisinin tabi olduğu dil yasaları hakkında öğrencinin yaşına uygun bir biçimde bilgi verilir.

Kazakistan'daki Özbek okullarında anadil derslerinin düzenlenmesinde, "okulda anadil dersinin teorik grameri" kavramı, öğrenme-öğretmenin temel amacını veya içeriğini oluşturmamakta, aksine öğrencilere dil yeteneklerini kullanmayı öğretmenin bir aracı haline gelmektedir. Bu, dilin fonetik yönlerine ilişkin temel bilgiden, sözdizimsel yapıların kurallarına ve tanımlarına, konuşma biçimlerine kadar uzanabilir.

Kazakistan'daki Özbek okullarında, ana dil dersleri düzenlenirken öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla olumlu görevlerin kullanılmasına yönelik büyük bir potansiyel bulunmaktadır.

Bu makalede, Kazakistan Cumhuriyeti'nde Özbek dilinde eğitim yapılan okullarda anadil derslerinin kaliteli bir şekilde düzenlenmesi, Özbek dilindeki yenilikçi ilkeler ve öğrencilerin konuşma becerilerinin geliştirilmesi konuları ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ana Dil, Eğitim, Konuşma, Beceri, Bağımsız Öğrenme, Oyun Teknolojisi, Metin.

DİL ÖĞRENİMİNDE BİREYSEL FARKLILIKLARIN ÖNEMİ: İÇE DÖNÜK ÖĞRENCİLERE ÖZEL YAKLAŞIMLAR

Khlood KHALED MOHAMED ABDALLAH HUSSEİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

khloodk446@gmail.com

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil öğretiminde öğrenci özelliklerini anlamak, içe dönük ve utangaç öğrenciler arasındaki ayrımı doğru biçimde yapmak ve bu doğrultuda etkili pedagojik stratejiler geliştirmektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen asosyal yapıdaki öğrencilerin öğrenme süreçlerinde karşılaştıkları güçlükler, nitel araştırma yöntemi kapsamında doküman analizi deseniyle incelenmiştir. Sosyal etkileşimden kaçınma eğiliminde olan bu öğrenciler, özellikle konuşma becerilerinin geliştirilmesi sürecinde belirgin zorluklar yaşamaktadır.

Çalışma kapsamında “yabancı dil öğretimi”, “içe dönüklük”, “sosyal beceri eğitimi”, “davranış değerlendirme” ve “iletişim kaygısı” temalarını içeren 20 akademik kaynak sistematik olarak incelenmiş; elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları, içe dönüklüğün utangaçlıktan farklı bir kavram olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilere grup çalışmasının yanı sıra bireysel öğrenme yöntemlerinin de öğretilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Sessiz öğrencilerin de değerli düşüncelere sahip olabileceği göz önünde bulundurularak, sınıf içi etkileşim ve öğretim stratejilerinin farklı öğrenme stillerine uygun olarak çeşitlendirilmesinin önemi vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak, öğretmenlerin öğrenci çeşitliliğini anlaması ve bu çeşitliliğe uygun öğretim yöntemleri geliştirmesi gerekmektedir. Özellikle içe dönük öğrencilerin potansiyellerini tam olarak ortaya koyabilmeleri için eğitim ortamlarının daha dengeli, kapsayıcı ve destekleyici olması gereklidir. Her öğrenci tipi farklı güçlü yönlere sahiptir ve birlikte çalıştıklarında bu farklılıklar verimli sonuçlara katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Asosyal Çocuk, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Konuşma Becerisi, Doküman Analizi, Sosyal Etkileşim.

DİLBİLİMSEL GÖSTERGEBİLİM VE YAPAY ZEKÂ: TÜRKÇEDEKİ KÜLTÜREL GÖSTERGELERİN MAKİNELER TARAFINDAN ANLAŞILMASININ TEORİK SINIRLARI

Burak AKGEDİK

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
burakgedik3110@gmail.com*

Bu çalışma, dilbilimsel göstergebilim ve yapay zekâ alanlarının kesişiminde, Türkçedeki kültürel göstergelerin makine öğrenmesi sistemleri tarafından anlaşılmasının teorik sınırlarını incelemektedir. Ferdinand de Saussure ve Charles Sanders Peirce'ın gösterge teorileri ile Roland Barthes'ın mit ve kültürel kod kavramları temelinde, Türkçeye özgü kültürel dil yapılarının yapay zekâ sistemlerince kodlanması ve yorumlanmasındaki epistemolojik zorluklar ele alınmaktadır. Çalışmada öncelikle göstergebilimin temel kavramları açıklanmakta, ardından yapay zekâ sistemlerinin dili işleme yöntemleri incelenmektedir. Türkçenin Altay dil ailesine ait, sondan eklemeli yapısı ve özgün kültürel göstergeleri, makineler için belirli zorluklar yaratmaktadır. Araştırma, makinelerin göstergeleri nasıl işlediğini Saussure'ün gösteren-gösterilen ilişkisi ve Barthes'ın kültürel kodlar kavramı çerçevesinde analiz etmektedir. Türkçedeki deyimler, atasözleri, mecazlar ve kültürel referanslar gibi göstergeler özelinde, yapay zekânın bu dilsel yapıları anlama kapasitesi değerlendirilmektedir. Bulgular, yapay zekâ sistemlerinin dilsel yapıların yüzeysel anlamlarını başarıyla işleyebildiğini, ancak kültürel bağlamı gerektiren derin anlamlar söz konusu olduğunda önemli sınırlılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu sınırlılıklar; makinelerin bedensel deneyimden yoksun olması, kültürel göstergelerin bağlamsal-tarihsel doğası ve anlam oluşturma süreçlerinin diyalojik karakteri gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır. Çalışma sonucunda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde göstergebilimsel yaklaşımın insan ve makine öğretimi arasında tamamlayıcı bir çerçeve sunabileceği iddia edilmektedir. Önerilen hibrit öğretim modelinde, dilbilgisel yapıların ve sözcük dağarcığının öğretiminde yapay zekâ sistemlerinden yararlanılırken, kültürel göstergelerin ve bağlamsal anlamların öğretiminde insan öğretmenlerin uzmanlığına başvurulması savunulmaktadır. Bu teorik çerçeve, yapay zekâ çağında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin geleceğini şekillendirebilecek ve öğrenenlerin hem dilsel hem de kültürlerarası yetkinlik kazanmalarını sağlayabilecek potansiyele sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Dilbilimsel Göstergebilim, Yapay Zekâ, Kültürel Göstergeler, Türkçe Öğretimi, Epistemolojik Sınırlar, Hibrit Öğretim Modeli.

TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERS KİTAPLARININ METİNLERARASILIK BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Fatma Betül ÖZKAN*

*Necmettin Erbakan Üniversitesi
betulozkan4256@gmail.com*

Murat ATEŞ

*Necmettin Erbakan Üniversitesi
mates@erbakan.edu.tr*

Metinlerarasılık, üretilen her yeni metnin bir öncekinden izler taşıdığını tanımlayan kavramdır. Yazılan metinler metinlerarasılık unsurları sayesinde bilgi, duygu ya da düşünce aktarımı yapar. Yurtdışında yaşayan Türk çocuklarının Türkçe ve Türk kültürünü öğrenmeleri noktasında bu kavram daha bir önem arz etmektedir. Vatanlarından ve ana dillerinden uzakta yetişen bu çocukların ana dilleriyle öz vatanlarına ait kültür, tarih, coğrafya, tarihe mal olmuş şahsiyetler vb. hususları tanımaları ve öğrenmeleri metinlerde yer verilen metinlerarası öğelere bağlıdır. Bu çalışma yurtdışında yaşayan Türk çocukları için MEB tarafından hazırlanmış Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları okuma ve dinleme metinleriyle görsellerinde bulunan metinlerarası unsurların tespitini amaçlamıştır. Bu bağlamda MEB tarafından hazırlanan 2019-2020 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiş 5, 6, 7 ve 8. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları; Kolcu (2017) tarafından geliştirilen “Metinlerarasılık Değerlendirme Formu” kaynak alınarak incelenmiştir. Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki metinler doküman incelemesi yöntemi kullanılarak tespit ve analiz edilmiş, betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Yapılan incelemeler neticesinde bu seviye ders kitapları okuma ve dinleme metinlerinde metinlerarasılığın plansız, bulunma miktarının düzensiz olduğu; metinlerarasılık durumunun seviyeler arasında belli doğrultuda artıp azalmadığı; okuma metinlerinde en çok alıntı, biçimsel dönüştürüm ve gönderim unsurları yer alırken dinleme metinlerinde alıntı, gönderim ve deyme yer verildiği; anonim alıntı kullanımının sınırlı, diğer metinlerarasılık alt başlıklarının kullanımının ise çok az olduğu yahut hiç olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Metinlerde kullanılan bazı görsellerin ise ilgili metinle alakasız olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ders kitaplarının hazırlanırken metinlerarasılık kavramına gereken hassasiyetin gösterilmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Göstergelerarasılık, Metin, Metinlerarasılık, Türkçe Öğretimi, Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitapları.

**GELENEKSEL SÖZ VARLIĞINDAN ÖĞRETİM MATERYALİNE: DURÛB-I EMSÂL-İ OSMÂNÎ
ATASÖZLERİNİN BAĞDAŞIKLIK YAPISIYLA YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE KATKISI**

Dilek Eylem TAŞDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

tasdemirdilek97@gmail.com

Yabancılar Türkçe öğretiminde atasözleri, dilsel yapıların yanında kültürel birikimin aktarımında da önemli araçlardır. Bu çalışmada, klasik bir söz varlığı kaynağı olan Durûb-ı Emsâl-i Osmânî adlı eserde yer alan 15 atasözü ile Yeni İstanbul Türkçe Ders Kitabı'nın A2 ve B1 düzeylerinde yer alan atasözleri, metinsel bağdaşıklık ölçütleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yoluyla yürütülmüş; gönderim, eksilti anlatım, değiştirim, bağlama öğeleri ve kelime bağdaşıklığı ölçütleri temel alınarak analiz yapılmıştır. Elde edilen bulgular, Durûb-ı Emsâl-i Osmânî'de yer alan atasözlerinin bağdaşıklık öğeleri bakımından daha çeşitli, katmanlı ve kültürel açıdan yoğun bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, söz konusu klasik metindeki atasözlerinin, uygun düzeyde dilsel ve öğretimsel uyarlamalarla Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde kullanılabilirliğini gündeme getirmektedir. Çalışma, Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında kullanılan atasözlerinin seçiminde bağdaşıklık öğeleri kadar kültürel aktarım potansiyelinin de dikkate alınmasını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Atasözleri, Metinsellik, Kültür Aktarımı, Durûb-ı Emsâl-i Osmânî.

ÇOCUKLARA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL KULLANIMI

Teslimenur ÖZYAVUZ

Çanakkale onsekiz Mart üniversitesi

t.nurozyvz@gmail.com

21. yüzyılda küreselleşmenin etkisiyle hızlanan göç hareketleri, birçok ülkenin eğitim sistemini derinden etkilemiştir. İçerisinde farklı dil ve kültürel geçmişe sahip çocukları barındıran sınıf yapılarının oluşmasına zemin hazırlayarak önemli dönüşümlere yol açmıştır. Türkiye'nin de bu dönüşümden etkilenmesi neticesinde farklı dil ve kültürel geçmişe sahip çocukların eğitimi, eğitim politikalarının yeniden şekillendirilmesini gerekli kılmıştır. Bu bağlamda çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, güncelliği ve etkisi bakımından önemli bir alan hâline gelmiştir.

Bu araştırmanın temel amacı, çocuklara yönelik Türkçe öğretimi alanında yapılmış akademik çalışmaları inceleyerek bu alandaki genel eğilimleri, eksiklikleri ve güçlü yönleri ortaya koymaktır. Bu çalışma, özellikle çocuklara yönelik Türkçe öğretiminin boyutlarını inceleyerek bu alandaki durumu değerlendirmektedir. Araştırmada, literatür taraması yapılmış; Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusu üzerine hazırlanan akademik tezler ve makaleler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Nitel araştırma desenine uygun olarak doküman analizi yöntemi tercih edilmiştir.

Elde edilen bulgular; çocuklara yönelik öğretim süreçlerinde öğrenme yöntemlerinin, görsel-işitsel materyallerin kullanımının ve çoklu okuryazarlık yaklaşımının gerekli olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra kültürlerarası etkileşim boyutunun da dil öğrenme sürecine olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir. Çocuklara yönelik materyallerin pedagojik açıdan yaşa uygun biçimde hazırlanması, öğretici rehberliğinin sağlanması ve öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi gibi unsurların da başarı üzerinde etkili olduğu yapılan çalışmalarda vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak, bu alandaki eğitim uygulamalarının daha etkili hâle getirilebilmesi noktasında materyal çeşitliliğinin artırılması, çocuklara yönelik öğretim yaklaşımlarının ve deneysel çalışmaların geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: YADOT, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi, Çocuklara Dil Öğretimi.

**AVRUPA’DA GERÇEKLEŞTİRİLEN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE İKİ DİLLİLERE
YÖNELİK TÜRKÇE ÖĞRETİM FAALİYETLERİ ÇERÇEVESİNDE YAZMA YAKLAŞIMLARININ
KULLANIMINA İLİŞKİN OKUTMAN GÖRÜŞLERİ**

Göknur GÜNAY

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
goknurgunay@gmail.com*

Bu çalışmanın amacı Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde gerçekleştirilen Türkçe öğretimi faaliyetleri kapsamında okutmanların yazma yaklaşımlarının kullanımına ilişkin görüşlerini tespit etmek ve yazma süreciyle ilgili birtakım çıkarımlarda bulunmaktır. Çalışmada iki dillilerin ve yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlerin Türkçe yazma becerileri gelişirken okutmanların kullandıkları yazma yaklaşımlarıyla ilişkili olarak karşılaştıkları durumların incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma nitel desenlerden durum çalışmasına göre planlanmıştır. Çalışmada görüşme tekniği ile veri toplanmakta ve dokümanlar analiz edilmektedir. Çalışma kapsamında Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde görev yapmakta olan okutmanlardan gönüllülük esasına dayalı veri toplanması amaçlanmaktadır. Görüşme formuyla ve açık uçlu olarak elde edilen verilerin analiz edilmesiyle elde edilen sonuçların iki dilliler ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerde yazma süreçlerinde ne gibi ortaklıkların ve farklılıkların yaşandığı ortaya konması düşünülmüştür. Bu çalışmayla Türkçe öğretim faaliyetlerini gerçekleştirirken iki dilliler ve yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlere yönelik kullanılan yaklaşımların etkililiğinin tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Becerisi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, İki Dillilik, Dil Becerileri.

KÜLTÜREL UNSURLARDAN TÜRKÜLER ARACILIĞIYLA YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Salih GÜLERER*

Uşak Üniversitesi

salih.gulerer@usak.edu.tr

Sevgi CİHANGİR SARDOĞAN

Uşak Üniversitesi

sevgimcihangir@gmail.com

Yabancılara Türkçe öğretiminin ilkelerinden birisi de dilin yanı sıra kültürel unsurların da verilmesidir. Bu durum “Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde de belirtilmiştir. Dil ve kültür arasındaki bağdan yola çıkılarak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel aktarımı açısından yer verilebilecek öğelerden biri de türkülerdir. Türkülerin sözlerinde kişisel duyguların yanında göç, savaş, yöreye ait kıyafetler, aksesuarlar, mekân isimleri gibi toplumsal pek çok olgu yer almaktadır. Dil öğretiminin amaçlarından birinin o dilin içinde doğduğu olduğu kültürün öğretilmesi olduğunu açıklar ve dil eğitim ortamlarının kültürel unsurlarla desteklenmesi gerekliliği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı yabancılara Türkçe öğretiminde türküler aracılığıyla C1 seviyesindeki öğrencilere kültür eğitimi vermektir. Çalışmada, nitel ve nicel araştırmanın bir arada kullanıldığı karma desen kullanılmıştır. C1 seviyesinde öğrenim gören öğrencilere türkülerde yer alan bazı değerleri kazandırmak hedeflenmiştir. Etkinliklerin geliştirilmesinde yabancı öğrencilerin seviyesine uygun Türkçe türküler seçilmiştir. Bu türkülerin seçiminde yabancılara Türkçe eğitimi alanında görev yapan altı uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Alan uzmanlarının görüşlerine göre seçilen türküler, yabancılara Türkçe öğretimindeki ilgili kazanımla ilişkilendirilerek öğrencinin kültürel değer kazanmasını hedefleyen etkinlikler geliştirilmiştir. Geliştirilen etkinlikler, tablo halinde yönerge ile birlikte sunulacak ve içerisinde etkinliğin adı, süresi, ilgili kazanımı, kazandırmak istediği değer, ön hazırlık ve uygulama süreçleri belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda ortaya çıkan etkinliklerin yabancılara Türkçe eğitimi alanında ders veren eğitimcilerin derslerde materyal olarak kullanılmasına ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin türküler aracılığıyla kültürel edimine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Türkü, Kültür, Değerler.

GÜRCÜCE VE TÜRKÇEDE EĞİTİMLE İLGİLİ ATASÖZLERİ

Nestan DUMBADZE

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nestandumbaze@gmail.com*

Bu çalışma, Gürcüce ve Türkçedeki eğitimle ilgili atasözlerini incelemektedir. Atasözleri, toplumların kültürel değerlerini özlü ifadelerle yansıtan sözlü kültür ürünleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda çalışmada, Gürcü ve Türk toplumlarının eğitime dair yaklaşımlarının atasözleri aracılığıyla nasıl ifade edildiği; benzerlikler ve farklılıklar üzerinden analiz edilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Her iki dile ait önemli bibliyografik kaynaklar, gazete yazıları ve kültürel metinler taranarak içerik analizi yöntemiyle yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda, her iki toplumun da eğitime yüksek değer verdiği ve bu durumun atasözlerine yoğun biçimde yansıdığı belirlenmiştir. Gürcüce ve Türkçede birçok ortak anlam taşıyan atasözüne rastlanmakla birlikte, kültürel ve tarihsel arka planlara bağlı olarak anlam ve vurgu açısından önemli farklılıklar da gözlemlenmiştir. Bu farklılıklar, her iki toplumun eğitim anlayışını şekillendiren tarihsel ve kültürel dinamiklerin atasözlerine yansımaları olarak değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi bağlamında kültürel içeriklerin, özellikle atasözlerinin, öğrencilerin hem dilsel hem de kültürel yeterliklerini geliştirmede etkili olabileceğini göstermektedir. Bu çalışma, özellikle Türkiye’de eğitim gören Gürcü öğrenciler için kaynak niteliği taşımakta; Türkçe öğrenme sürecinde eğitimle ilgili atasözlerinin anlamları ve kullanım bağlamları hakkında rehberlik etmektedir. Aynı şekilde, Gürcistan’da Türkçe öğrenmek isteyen bireyler için de faydalı bir başvuru kaynağıdır. Sonuç olarak, kültürel değerlerin öğretimi, hedef dilin daha etkili öğrenilmesine katkı sağlamaktadır. Bireyler, öğrenmekte oldukları dili kendi kültürel birikimleriyle karşılaştırarak daha derin bir anlam inşası gerçekleştirmekte ve bu süreçte hedef dili daha etkili bir şekilde içselleştirebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Atasözü, Türkçe, Gürcüce, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Kültür.

TÜRKÇE A1 KURUNU TAMAMLAYAN ARAP ÖĞRENCİLERİN SESLİ OKUMA HATALARI VE SEBEPLERİ

Seher ÇİÇEK
Sinop Üniversitesi
scicek@sinop.edu.tr

Bu araştırmada Türkçe A1 kurunu tamamlayan Arap öğrencilerin sesli okuma hataları ve sebeplerini betimlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırma doküman inceleme yöntemine göre yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, Türkçe A1 kurunu tamamlayan beş Arap öğrencidir. Araştırmaya veri toplamak için çalışma grubundaki Arap öğrencilere kur sonunda sesli okuma yaptırılmış ve ses kaydı alınmıştır. Bu ses kayıtları içerik analizi tekniğine göre incelenerek öğrencilerin sesli okuma hataları ve sebepleri ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarına göre; Türkçe A1 kuru sonunda öğrencilerin sesli okumada genellikle ses değiştirme ve ses atlama/yutma hatası; bazen de ses ekleme, tekrar, heceleyerek, yanlış, yabancı sözcük, ters çevirme okuma hatası yaptıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin sesli okumada “a, e, ı, i, u” ve “d, ğ, h, l, n, r, t, y” seslerini atlama/yutma hatası yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin sesli okumada “a/e-e/a, a/ı, e/ı, e/i-i/e, ı/i-i/ı, o/u, ö/o, u/ü-ü/u” ve “b/p-p/b, ç/c, g/c, ğ/k, ğ/y, h/ğ, h/p, k/g, n/r, s/ş, ş/j, v/w, z/s” seslerini birbirinin yerine kullanarak ses değiştirme hatası yaptıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin sesli okumada “a, e, ı, i, o, ö, u” ve “ğ, m, s, y” seslerini ekleme hatası yaptıkları görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin “(ı)n, -ki, -l(e)r” biçimbirimlerini sesli okumada hatalı okudukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin istem yanlışları yaptıkları da belirlenmiştir. Buna göre Türkçe A1 kurunu tamamlayan öğrencilerin sesli okumada ünlü ve ünsüz sesleri doğru çıkarmada ve ayırt etmede ciddi sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Sonuç olarak Arap öğrencilerin sesli okuma hatalarını sağıaltmak için ders kitaplarında Türkçedeki sesleri çıkarma ve ayırt etme ilgili daha fazla etkinlik olması, derslerde sesletim ve yazımla ilgili farklı tekniklerin kullanılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arap Öğrenci, Sesli Okuma, Sesli Okuma Hatası, Türkçe A1 Kuru.

ETKİLEŞİMLİ OKUMA YÖNTEMİNİN 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA SÜRECİNE ETKİSİ

Elif ARSLAN*

Yıldız Teknik Üniversitesi
elifdemirtas510@gmail.com

Eda TEKİN

Yıldız Teknik Üniversitesi
etekin@yildiz.edu.tr

Okuma, bireylerin bilişsel gelişimlerini şekillendiren en temel süreçlerden biridir. Etkileşimli okuma yaklaşımı, geleneksel öğretim yöntemlerinin ötesine geçerek öğrencilerin metinle daha derinlemesine etkileşime girmelerini, düşünce süreçlerini geliştirmelerini, anlam oluşturmalarını ve eleştirel okuma becerilerini pekiştirmeyi hedefler. Bu araştırma, etkileşimli okuma yönteminin özellikle yaratıcı etkinlikler aracılığıyla 5. sınıf öğrencilerinin okuma becerisine olan deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 20 beşinci sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Bu çalışma, etkileşimli okuma yönteminin etkileşimli okuma etkinlikleri yoluyla öğrencilerin okuma süreçlerinde nasıl bir deneyim yaşadıklarını analiz etmek üzerine odaklanmıştır. Çalışmada, Bloom'un revize taksonomisi temel alınarak öğrencilerin okuma anlama becerilerini sadece metinleri anlama düzeyinde değil aynı zamanda metinler arası bağlantı kurma, çıkarım yapma, değerlendirme ve yaratıcı düşünme gibi üst düzey bilişsel becerileri de geliştirip geliştirmediği değerlendirilmiştir. Bu araştırma, nitel bir durum çalışmasıdır. Araştırmada, öğrencilerin etkileşimli okuma etkinliklerine yönelik deneyimlerini belirlemek amacıyla görüşme formları, gözlem formları ve etkinlikler kullanılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler ve gözlem notları ayrı ayrı incelenmiş ve her öğrencinin deneyimi, araştırma bağlamı doğrultusunda analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, etkileşimli okuma etkinliklerinin öğrencilerin metinlerle olan etkileşimlerini derinleştirdiğini göstermektedir. Bu etkinlikler, öğrencilerin okuma sürecinde sadece anlam oluşturmalarını değil aynı zamanda metinleri sorgulama, yorumlama becerilerini geliştirmiştir. Araştırmanın bulguları, öğretim uygulamalarında etkileşimli okuma etkinliklerinin daha yaygın olarak kullanılması gerektiğini ve öğrencilerin okuma becerilerini geliştirirken aynı zamanda eleştirel düşünme becerilerini pekiştiren yöntemlere odaklanmanın önemini vurgulamaktadır. Sonuç olarak bu araştırma, etkileşimli okuma etkinliklerinin okuma sürecindeki pedagojik önemini ortaya koymakta ve okuma eğitiminde daha etkili, öğrenci merkezli ve katılımcı yöntemlere duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Okuma, Okuma Becerisi, Bloom'un Yenilenmiş Taksonomisi, Ortaokul Öğrencileri.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DRAMA YÖNTEMİNİN ETKİLİ KULLANIMI

Nimet GÜLERER

Uşak Üniversitesi

nimet.gulerer@usak.edu.tr

Bu çalışmada amaç yabancılar Türkçe öğretiminde A1 seviyesinde drama diğer yöntemlerin yanı sıra drama yöntemini de kullanmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğretimi, yalnızca dil bilgisi kurallarının aktarılmasıyla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin dili etkin bir şekilde kullanabilmesini sağlayan yöntem ve tekniklerin bütünü kapsamaktadır. Bu bağlamda, yabancılar Türkçe öğretiminde de geleneksel yöntemlerin yanı sıra, öğrenciyi merkeze alan ve iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri olan drama yöntemi; öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eden, yaratıcı ve etkileşimli bir öğrenme ortamı sunar. Drama sayesinde öğrenciler, dili gerçek yaşam bağlamlarında kullanma imkânı bulur hem sözcük dağarcıklarını geliştirir hem de dilin kültürel yönlerini tanıma fırsatı elde ederler. Özellikle konuşma becerisinin geliştirilmesinde etkili olan bu yöntem, öğrencilerin özgüvenini artırarak öğrenmeyi daha kalıcı ve eğlenceli hâle getirir. Bu nedenle, drama temelli etkinliklerin yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılması sadece dilsel yeterlilik açısından değil, aynı zamanda kültürel farkındalık kazandırma açısından da önemlidir. Kültürel farklılıklar içerisinde jest, mimik, ses kullanımı, vurgu ve tonlama da büyük yer tutmaktadır. Yeni bir dil öğrenirken sadece kelime hazinesini geliştirme ve o dilin dilbilgisi mantığını öğrenmek yeterli olmamaktadır. Yabancılar Türkçe öğretiminde drama yöntemi, dil öğretimini daha etkili ve kalıcı hale getiren yaratıcı ve etkileşimli bir araç olarak öne çıkar. Bu konuda şu noktalar özellikle vurgulanabilir; iletişimsel dil öğretimini destekler, dört dil becerisini ve özgüveni geliştirir, motivasyonu artırır, kültürel öğeleri aktarır ve empati kurmayı öğretir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Drama Yöntemi, İletişim Becerileri, Kültür.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN “ÇOCUK HİKÂYELERİ DİZİSİ”NDEKİ GÖRSELLERİN KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fadime Pınar LAÇİNOK

Hacı Bayram Veli Üniversitesi

fpinarkilicaslan@gmail.com

Yabancılar Türkçe öğretimi alanyazınında yapılan araştırma ve çalışmalar değerlendirildiğinde ders kitaplarını destekleyici nitelikte, yardımcı materyaller içerisinde yer alan hikâye kitaplarında kültürel öğelerle ilgili sınırlı sayıda çalışma olduğu tespit edilmiştir. Ortaya konan bu çalışmalardan oldukça kısıtlı bir kısmı hikâye kitaplarının görsellerini incelemeyi amaç edinirken, diğer çalışmalar kitapların metinsel boyutunu ele almıştır. Bu bakımdan Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan “Çocuk Hikâyeleri Dizisi” setindeki görsellerin kültürel unsurlar bakımından incelenmesini amaçlayan bu çalışmanın alana katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. “Çocuk Hikâyeleri Dizisi” setindeki 14 hikâye kitabı nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesiyle incelenmiştir. Görselleri incelenen kitaplardaki kültürel öğelerin tespiti için Okur ve Keskin’in (2013) benzer bir çalışmalarında oluşturdukları ölçüt tablosu temel alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, incelenen 14 kitapta yer alan toplam 142 görselden 131’i kültürel öge barındırmakta; bu da görsellerin %92’sinin kültürel öğeler içerdiği anlamına gelmektedir. Kültürel öğeler oluşturulan ölçütler çerçevesinde irdelendiğinde en çok “Gündelik Hayat” ölçütüne odaklanıldığı görülmüştür. Bu ölçütün tercih edilme oranı %32 iken bunu %29 ile “Coğrafya ve Mekân” ölçütü takip etmiştir. En az tercih edilen kültürel öge ölçütü ise “Edebiyat Sanat ve Müzik”tir. Bu ölçütün kullanım oranı yalnızca %1’dir. En çok kültürel ögenin tespit edildiği kitap, 31 kültürel öge ile “Hakan’ın Günlüğü”dür. 15 öge ile en az kültürel ögenin ise “Tatil Sürprizi” ve “Tatil Planı” isimli iki kitapta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Görsellerde yer alan kültürel öğelerin tespitinin ardından kitaplarda yer alan görsellerin nitelikleri ayrı ayrı incelenmiştir. İncelemeler sonucunda özellikle “Sınıflar Yarışıyor”, “Yeni Arkadaşım” ve “Yeni Okulumuz” isimli kitaplarda kitap seti içinde yer alan diğer kitaplara kıyasla daha niteliksiz görsellere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum görsel-metin uyumsuzluğu, Türk kültürünü yansıtacak görseller yerine bu amaca hizmet etmeyen görsellerin tercih edilmesi, aynı çizimlerin tekrarlanması, kültürü yansıtmaya imkân verecek şekilde çizim yapılmaması gibi başlıca sebeplerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Son olarak alanyazında yapılan benzer nitelikli çalışmalara değinilmiş ve yayınevleri ve yazarlara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Hikâye Kitapları, Kültürel Öge, Görsel.

XORAZM SHEVALARI LEKSIKASI TARKIBIDA TURKIY ASOSLI BIRLIKLARNING O'RNİ

Norbayeva Shukurjon XAYITBAYEVNA

Abu Rayhon Beruniy Nomidagi Urganch Davlat Universiteti

norbayeva1975@mail.ru

Xorazm shevalari leksikasi ham o'zbek xalqining murakkab etnik tarkibi, uzoq tarixi, turli etnik guruhlar bilan madaniy, iqtisodiy-siyosiy aloqalarini o'zida aks ettira oladi. Tilimizga ana shu jarayonda qarindosh bo'lmagan tillarning ma'lum darajada ta'siri bo'lishiga qaramay, har bir sathda bo'lgani kabi dialektal birliklar borasida ham turkiy qatlamga oid so'zlar yetakchilik qilishini ko'ramiz. Asl turkiy tillarga xos bo'lgan qatlam Xorazm shevalari leksikasining asosiy negizini tashkil qiladi.

Turkiy so'zlarning aksariyati ko'plab qarindosh tillar uchun umumiy, ya'ni mushtarak qatlam ekanligi ma'lum. Shuning uchun bo'lsa kerak, asl turkiy qatlamga mansub so'zlar umumturkiy leksika, umumturkiy qatlam tushunchalari ostida tahlil qilinadi. Xorazm vohasi shevalari leksikasi tizimidagi o'z qatlamga mansub so'zlarni ajratish, ularni qardosh tillardagi ayni soha leksikasi bilan solishtirish hamda yozma manbalar tiliga chog'ishtirish orqali shakl va ma'no taraqqiyoti kabi masalalar yechimida "Devonu lug'otit turk", "Muqaddimat ul-adab", "Kitob al-idrok li-lison al-atrok", "At-tuhfatu zakiyatu fil-lug'atit turkiya", "Tarjumon", "Muhokamatul-lug'atayn", "Sangloh", "Badoye' ul-lug'at", "Kelurnoma" kabi ko'plab asarlarda bayon qilingan faktlar, nazariy fikrlar muhim o'rin tutadi. Bu borada turkiy tillar, jumladan, o'zbek tili tarixining turli sathlari bo'yicha ilmiy tadqiqot olib borgan turkolog tilshunos va tarixchilar – L.Z.Budagov, V.V.Radlov, P.M.Melioranskiy, A.K.Borovkov, N.A.Baskakov, E.V.Sevortyan, E.I.Fozilov, A.Matg'oziyev, B.Bafojev kabi olimlar tomonidan bajarilgan leksikologik va leksikografik ishlar katta ahamiyatga ega.

Tilshunosligimizda keyingi yillarda o'zbek tilining etimologik lug'atini yaratishga jiddiy e'tibor qaratilgani katta yutuq bo'ldi. Shuningdek, xorijiy olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ham o'z qatlamga mansub so'zlar etimologiyasini aniqlashda muhim manba vazifasini bajaradi.

Misollarga murojaat qilamiz. Jumladan, bork so'zi hozirda kam iste'molda bo'lgan kiyim nomlaridan biri hisoblanib, tadqiqotchilar tomonidan bork //borki – "telpak", "quloqchin" ma'nosida qayd etilgan.

Mazkur kiyim nomining deyarli barcha turkiy tillarda bosh kiyimi ma'nosini anglatishi uning vazifasiga ko'ra nomlanish tamoyiliga asoslanganini ko'rsatadi. Jumladan, o'zbek tilida bo'rk, qoraqalpoq tilida boric, qozoqcha boric, qirg'izchada bork, boric, qaraimchada bork, byork, bork, qabardin-balqar tilida byork, qumiqchada byork, no'g'oychada bork, tatarcha boric, uning ayrim shevalarida boric shakllarida ishlatiladi. Bork so'zining turli turkiy tillardagi shakllari uning qadimgi turkiy "qopla-", "yop-" ma'nosidagi boric- fe'lidan -k qo'shimchasi bilan yasalganini tasdiqlaydi. Shu tariqa uning "yopmoq", "qoplab olmoq" ma'nosidagi oltoy tilidagi boric, qirg'iz tilidagi boric, tuva tilidagi boric, o'zbekcha boric(n) fe'liga aloqadorlik kasb etishi tayin.

Kalit So'Zlar: Dialekt, Turkiy Asosli, Umumturkiy Qatlam, Leksika, Turkolog.

BOSNALI ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE ÖĞRENİRKEN KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR VE YAPILAN YAYGIN HATALAR

Nerma ZAIMOVİĆ

İstanbul Gedik Üniversitesi
nerma.zaimovic@gedik.edu.tr

Bosnalı öğrencilerinin Türkçe öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorluklar, dilin yapısal farklılıklarından ve kültürel etkilerden kaynaklanmaktadır. Bosna-Hersek'teki iki sınıfta gerçekleştirilen yazılı çeviride, 48 öğrenci üzerinde yapılan gözlemler, Türkçe öğreniminde bazı yaygın hataların ortaya çıktığını göstermektedir.

Özellikle olumsuz cümlelerin kurulumunda, Türkçedeki doğru yapıların öğrenilmesinde zorluklar yaşanmaktadır. Bunun yanı sıra, soru cümlelerinde de sıkça yanlışlıklar görülmektedir. Bosnalı öğrenciler, geçmiş zaman kullanımı sırasında dilbilgisi hataları dikkat çekmektedir. Öğrenciler, özellikle geçmiş zamanla ilgili dilbilgisi kurallarını tam olarak kavrayamamışlar ve doğru biçimde uygulamada güçlük çekmişlerdir. Bu hatalar, çoğunlukla sıfat-fiil eklerinin ve isim-fiil eklerinin yanlış kullanımından kaynaklanmaktadır.

Türkçedeki bu ekler, Boşnakçadaki karşılıklarıyla karışabilmekte ve öğrenciler, doğru ekleri seçmekte zorlanmaktadır. Ayrıca dolaylı anlatım kullanımı konusunda da yanlışlıklar gözlemlenmiştir. Boşnakçadaki dil yapısal farklar, Türkçedeki bu dil bilgisel özelliklerin doğru bir şekilde öğrenilmesini zorlaştırmakta ve öğrencilerin yanlış kullanımlarına yol açmaktadır. Tüm bu dilbilgisi sorunları, öğrencilerin Türkçeyi daha doğru ve etkili bir şekilde öğrenmelerini engelleyen önemli faktörler arasında yer almaktadır.

Türkçedeki bazı harflerin, özellikle "ğ", "ı", "ö" ve "ü" harflerinin doğru yazılması da zorluk yaşanan konulardandır. Bu harfler, Boşnakçada farklı şekillerde telaffuz edilir ya da hiç kullanılmaz, bu nedenle öğrenciler genellikle yanlış yazım yapmaktadır. Bu hatalar, Türkçe öğrenme sürecinde karşılaşılan temel zorlukları özetlemektedir.

Sonuç olarak, Bosnalı öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştığı zorluklar, dilbilgisi ve yazım hatalarından kaynaklanmakta olup, Türkçenin yapısal özellikleri ve Boşnakçayla olan benzerlikler, öğrenme sürecini etkileyen önemli faktörlerdir.

Anahtar Kelimeler: Bosnalı Öğrenciler, Türkçe Öğretimi, Dil Yapısal Farklar, Dil Bilgisi.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKICI OKUMA SORUNLARINA İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Hicran KUTBAY*

Yıldız Teknik Üniversitesi
hicran.kutbay@std.yildiz.edu.tr

Eda TEKİN

Yıldız Teknik Üniversitesi
etekin@yildiz.edu.tr

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin akıcı okuma problemlerine ilişkin ebeveyn görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Akıcı okuma becerisi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini doğrudan etkileyen temel yetkinliklerden biridir. Bu çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının yaşadığı okuma sorunlarını ve bunlara yönelik çözüm önerilerini nasıl değerlendirdiği ele alınmıştır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımıyla ve yorumlayıcı fenomenolojik analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve 10 ebeveynle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler, Nvivo programı ile kodlanarak temalara ayrılmıştır. Çalışma sonucunda altı üst tema belirlenmiştir. Bu temalar; akıcı okuma farkındalığı ve algısı, psikolojik ve duygusal faktörler, çevresel ve sosyal etmenler, akademik başarı, aile katılımı ve ev ortamı ile çözüm önerileri ve tavsiyeler şeklinde gruplandırılmıştır. Ebeveynlerin, çocuklarının akıcı okuma becerisini geliştirmesi için aile içi desteğin, ev ortamında kullanılan yöntemlerin ve okul-öğretmen iş birliğinin kritik rol oynadığını vurguladıkları görülmüştür. Ayrıca, dikkat eksikliği, kaygı ve motivasyon kaybının çocukların okuma süreçlerinde engeller oluşturduğu tespit edilmiştir. Ebeveynler, sosyal medyanın dikkat dağıtıcı etkilerinin olumsuz sonuçlarına dikkat çekerken, okuma sevgisinin akıcı okuma becerisi ile olan bağlantısını da dile getirmiştir. Bu çalışma, ebeveynlerin bakış açısından akıcı okuma sorunlarını kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Araştırma bulguları, öğretmenler ve ebeveynler için akıcı okuma becerisinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıcı Okuma, Ortaokul Öğrencileri, Ebeveyn Görüşleri, Fenomenoloji.

TÜMEVARIM YÖNTEMİYLE YAZILMIŞ YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KİTABI: INDUCTIVE TURKISH LESSONS

Halil İbrahim IŞIK

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

halil.ibrahim.isik@msgsu.edu.tr

“Inductive Turkish Lessons” Fred Field Goodsell tarafından yazılmış ve American Board tarafından Harf Devrimi’nden bir yıl önce 1927 yılında İstanbul’da yayımlanmıştır. Kitabın yazılış amacı ana dili İngilizce olan kişilere Türkçeyi öğretmektir. Bu çalışmanın gayesi yazar ve eser hakkında bilgi vermenin yanı sıra kitapta uygulanan yöntem ve yöntemin nasıl uygulandığı üzerinde durmaktır. Yeri geldiğinde de günümüzde yabancılara Türkçe öğretiminde en çok bilinen ve kullanılan “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” ve “Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” serileri ile karşılaştırma yapılacaktır.

Tümevarım yönteminin uygulandığı ve 144 sayfadan oluşan kitapta 60 ders bulunmaktadır. Dersler şu şekilde anlatılmaktadır: Kitabın sol sayfasında dersin başlığı ve örnek cümleler verilir, sayfanın altında ise kural öğretilir. Sol sayfada kullanılan dil tamamen İngilizcedir. Sağ sayfada ise verilen İngilizce örnek cümlelerin Osmanlı Türkçesi ile yazılmış Türkçe karşılıkları bulunmaktadır. Inductive Turkish Lessons kitabında dikkat çeken noktalardan biri hem İngilizce-Türkçe, Türkçe-İngilizce sözlüğe hem de dil bilgisi terimleri sözlüğüne sahip olmasıdır. Sözlük bölümündeki Türkçe kelimeler de Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır. Eserde dil bilgisi öğretimi yapılmakla beraber Türkçe öğrenen yabancıların okuma becerisini geliştirmeye yönelik okuma dersleri de mevcuttur. Günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarında edebî metinlerden de faydalanılmaktadır. Inductive Turkish Lessons kitabında da şiir, hikâye ve mektup gibi edebî metinler kullanılmıştır. Edebî metinler kullanılırken yine kitabın sol tarafında İngilizce hâli sağ tarafında ise Türkçe hâli verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tümevarım, Türkçe Öğretimi, Goodsell, Inductive.

TÜRKÇE ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜREL TUTUMLARI İLE TÜRKÇE ÖĞRENME BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yasin ATAR*

yasinnatarr@gmail.com

Dokuz Eylül Üniversitesi

Fatma Feryal ÇUBUKÇU

Dokuz Eylül Üniversitesi

cubukcu.feryal@gmail.com

Dil ve kültür, birbirini tamamlayan iki temel unsur olup dil öğrenimi yalnızca iletişim becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda sürecin içerdiği kültürel öğrenmeler sayesinde öğrencilerin ilgili kültürü anlamalarını sağlar. Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumları ile cinsiyet, yaş, medeni hal, Türkçe öğrenme başarı düzeyi, yetiştikleri ülke, yabancı dil eğitimi tecrübeleri, Türkiye’de yaşama isteği, Türkiye ve Türklerle temas ve Türkçe medya tüketimi gibi demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır.

Bu araştırma, betimsel bir desenle 2024-2025 akademik yılının güz döneminde Türkiye’nin batısındaki bir üniversitenin Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi ile aynı ildeki başka bir üniversitenin dil eğitim merkezinde Türkçe öğrenen öğrencilere anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların kültürel tutumlarını ölçmek için Türk Kültürüne Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, Türk Kültürüne Yönelik Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal Tutum Ölçekleri olmak üzere üç ana başlıktan oluşmaktadır. Ankete ayrıca katılımcıların demografik özelliklerine dair ek sorular eklenmiştir.

Araştırma bulguları, cinsiyet ve Türkiye’de yaşamaya devam etme isteği ile Türk kültürüne yönelik tutumlar arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Diğer demografik faktörler ise öğrencilerin kültürel tutumlarını anlamlı şekilde etkilememektedir. Öğrencilerin Türk kültürüne yönelik tutumları genel olarak orta seviyede tespit edilmiştir. Bu bulgular, eğitim uygulamaları ve gelecekteki araştırmalar için önemli çıkarımlar sunmaktadır. Gelecek araştırmalarda öğrencilerin kültürel tutumlarını güçlendirecek uygulamalar incelenebilir. Ayrıca eğitim materyallerindeki kültürel içeriklerin katkısı ve sınavların kültürel öğrenmelerdeki rolü araştırılabilir. Kültürel tutumları etkileyen ya da etkilemeyen faktörler de daha uzun süreli çalışmalarla analiz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kültürel Tutumlar, Demografik Değişkenler, Dil Başarı Seviyesi

İKİNCİ DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN FİLİSTİNLİ ÖĞRENCİLERİN TÜRKİYE VE TÜRKÇEYE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Berke KORKUT

*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
berkekorkut01@gmail.com*

Bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Filistinlilerin Türkiye'ye ve Türkçeye yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu nitel araştırma, durum desenine uygun olarak yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ilinde yer alan bir Halk Eğitim Merkezinde A1 seviyesinde Türkçe öğrenmekte olan 33 Filistin uyruklu öğrenci oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından iki kısımdan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. İlk kısımda öğrencilere üç adet demografik soru, ikinci kısımda da altı adet Türkiye ve Türkçeye yönelik algılama soruları yöneltilmiştir. Öğrencilerin Türkçe dil yeterlilik düzeyinin düşük olması nedeniyle görüşmeler sırasında sorular hakkında detaylı açıklama yapılmış öğrencilerin soruları cevaplayabilmesine yardımcı olunmuştur. Araştırmada ulaşılan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre ikinci dil olarak Türkçe öğrenen Filistinlilerin Türkiye'ye ve Türklere yönelik algılarının olumlu yönde olduğu belirtilebilir. Öğrenciler ekseriyetle Türkiye'yi çok güzel ve büyük bir ülke olarak tanımlamışlardır. Türk kültürüne yönelik algılarının ise genel anlamda Türk kültürünün çok çeşitli, zengin ve güzel olduğu, Türklerin cömert ve saygılı insanlar olarak tanımlandığı saptanmıştır. Birkaç öğrenci Türkçeyi ve Türk kültürüne kendilerine yakın bulduklarını, kendi dilleri ve kültürleri ile karşılaştırdıklarında ortak noktalar bulduklarını ifade etmiştir. Türkçeye yönelik algıları ise genel olarak Türkçenin zor bir dil olduğudur. Türkçenin en zor becerisinin hangisi olduğuna yönelik soruya dair algıları büyük çoğunlukta konuşma becerisidir. Türkçeyi öğrenme amaçlarına ilişkin genel cevap olarak iletişim kurmak olduğu belirtilmiş, birkaç öğrenci Türkiye'de yaşamını devam ettirmek, birkaç öğrenci de Türkiye'de eğitim almak için olduğunu beyan etmiştir. Filistinli öğrencilerin Türkçe öğrenme faaliyetlerinin öğrenim gördükleri Halk Eğitim Merkeziyle sınırlı olması sebebiyle ders dışı faaliyetlerin de planlanması ve uygulamaya geçirilmesi elzemdir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Filistinli Öğrenciler, Türkiye Algısı, Türkçeye Yönelik Algı.

TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE KURUMSAL SÖYLEM: MİSYON VE VİZYON İFADELERİ

Elif İLHAN*

*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
elif.ilhan00@hbv.edu.tr*

Gülnur AYDIN

*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
gulnur.aydin@hbv.edu.tr*

Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon ifadeleri; mevcut görevlerini ve stratejik hedeflerini yansıtanın yanı sıra bu merkezlerin kurumsal olarak yapılandırılmasını, kalite standartlarına uygun olarak işlev göstermesini ve iç/dış paydaşlara kendilerini tanıtmalarını sağlamaktadır. Bu araştırma, Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerine bağlı Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon ifadelerini tematik ve karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği tarama modelindeki bu araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda, Türkiye’deki tüm Türkçe öğretim merkezleri arasından, üniversitelerde bağımsız bir birim olarak yapılandırılmış ve kurumsal web sitelerinde hem misyon hem de vizyon ifadelerine açık ve ayrı şekilde yer veren toplam 97 dil öğretim merkezi araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Doküman analizi yöntemiyle elde edilen verilerin tematik analizi yapılmış; elde edilen bulgular doğrultusunda, misyon ifadeleri sekiz temada toplanmıştır. Bunlar; Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi, eğitim-öğretim yaklaşımı, kültürel tanıtım, araştırma ve yayın, uluslararasılaşma, teknoloji ve yöntem, dil becerileri, birey gelişimi ve değerler’dir. Vizyon ifadeleri ise eğitim-öğretim, uluslararasılaşma, teknoloji ve yöntem, dil becerileri olmak üzere dört ana temada yoğunlaşmıştır. Misyon ve vizyon ifadeleri karşılaştırıldığında bazı ortak temalar bulunmakla birlikte, misyon ifadelerinin kapsam açısından daha geniş olduğu görülmüştür. Misyonlar, merkezlerin mevcut görevlerini tanımlarken vizyonlar, ulaşılmak istenen idealleri yansıtmaktadır. Misyonlarda eğitim-öğretim, kültürel tanıtım ve bilimsel etkinlikler ön plandayken; vizyonlarda dijitalleşme, uluslararasılaşma ve iletişim becerilerine odaklı bir gelecek ideali öne çıkmaktadır. Bilimsel faaliyetlere yalnızca misyonlarda yer verilmesi, araştırma ve yayınların mevcut işlevlerle ilişkili görüldüğünü göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma dil öğretim merkezlerinin kurumsal kimliklerinin yeniden yapılandırılmasında misyon ve vizyon ifadelerinin daha dengeli ve bütüncül biçimde geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil Öğretim Merkezleri, Misyon, Vizyon, Kalite.

TÜRKÇE ÖĞRENİCİLERDE ÇOKLU ZEKÂ VE ÖĞRETMEN ROLLERİ ARASINDAKİ KORELASYONUN İNCELENMESİ

Gülcan ÇİFTÇİ*

Ankara Üniversitesi

gulcan.ciftci@hotmail.com

Fatma Feryal ÇUBUKÇU

Dokuz Eylül Üniversitesi

cubukcu.feryal@gmail.com

Çoklu Zekâ Kuramı, 1983 yılında Howard Gardner tarafından öne sürülen bir teoridir. Bu teori, insanlardaki birçok farklı ve ayrık bilişsel yönü tanıyan, insanların farklı bilişsel güçleri ve karşıt bilişsel stilleri olduğunu kabul eden çoğulcu bir zihin anlayışıdır ve bireylerde en az sekiz zekâ türünün bulunduğunu savunmaktadır. Bu durumda öğrenme, bilgiyi kullanma ve problem çözme gibi durumlarda sekiz farklı yol kullanılabilmesi amaçlanmaktadır. Çoklu Zekâ Kuramı'nın temel değeri, eğitim reformuna potansiyel katkılarında yatmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bireylerin sahip oldukları öğrenme stillerinin üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Bu bağlamda, Yabancılar Türkçe Öğretimi'nde, bireylerin sahip oldukları bireysel farklılıklar ve zekâ alanları dikkate alınarak bir öğretim yöntemi seçilmeli ve buna uygun öğretmen rolleri benimsenmelidir.

Bu çalışmada; yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, 'Çoklu Zekâ Kuramı' ve 'Öğretmen Rollerİ' arasındaki ilişkinin ortaya çıkartılması ve hangi zekâ türünün hangi öğretmen rolü ile ilişkili olduğunun saptanması amaçlanmaktadır ve araştırma betimsel nitelikte olup Korelasyonel Tarama Modeli'ne dayalı nicel bir araştırma yöntemidir. Araştırmanın katılımcılarını, Batı Anadolu'daki bir üniversitenin Türkçe Öğretim Merkezi'nde 2024 eğitim-öğretim yılı B1 düzeyi Türkçe eğitimi almakta olan 50 yetişkin yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Selçuk (2003) tarafından hazırlanan 'Yetişkinler İçin Çoklu Zekâ Alanları Envanteri' ve araştırmacının kendisi tarafından hazırlanan 'Öğretmen Rollerİ Ölçeği' kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin baskın zekâ alanları, 'İçsel Zekâ' ve 'Görsel Zekâ' alanları olarak saptanmış, kendilerine yakın buldukları öğretmen rolleri ise; 'Dil Modeli Olarak Öğretmen' ve 'Kolaylaştırıcı Olarak Öğretmen' olmuştur. Çalışmada, Çoklu Zekâ Alanları ile Öğretmen Rollerİ arasında pozitif ve anlamlı düzeyde bir ilişkinin varlığı ortaya çıkmış ancak her bir zekâ türünün, öğretmen rolleri ile arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Araştırma sonuçları, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin farklı öğretmen rollerinin yeterince farkında olmadığını; öğretmenlerin, öğrencilerin baskın zekâlarına ve bireysel farklılıklarına uygun öğretmen rollerini benimsemediklerini ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zekâ Kuramı, Öğretmen Rollerİ, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Öğrenme Stilleri.

TÜRKÇE DİL YETERLİK SINAVLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİNİN STANDARTLAŞMASI NOKTASINDA BAZI TESPİT VE ÖNERİLER

Ahmet KOÇAK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

ahkocak@gmail.com

Dünya üzerinde en yaygın konuşulan beş dilden birisi olan Türkçeye olan ilgi her geçen yıl artarak devam etmektedir. Bu ilgi sadece Türkiye'ye Türkçe öğrenmek ve öğrenim görmek için gelen uluslararası öğrencilerde değil, filmler, diziler ve artan ekonomik ve siyasi ilişkiler neticesinde de dünyanın pek çok yerinde Türkçe öğrenme isteği artmaktadır. Yabancılar Türkçe öğretiminde önemli yönlerden birisi de Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri (TÖMER) ve Dil Merkezleri'nde (DİLMER) öğretilen Türkçenin sadece her kur seviyesinde değil, kur sonunda yapılan sınavlarla beraber, genel anlamda Türkçe Yeterlik Sınavlarının (TYS) belli ölçütlere göre ve standardının sağlanmasıdır. Dil yeterlik sınavları öğrencinin dil seviyesini belirlemesi ve üniversitede öğrenim görecektir olan insanlara kapı aralaması bakımından çok daha önemlidir. Üç oturumda gerçekleşen bu sınavlarda adaylar; okuma ve dinleme, yazma bağımsız konuşma ve karşılıklı konuşma gibi sorulara cevap verirler. Bu bildiride başta Yunus Emre Enstitüsü olmak üzere, TÖMER ve DİLMER'lerde yapılan sınavların öncelikle genel bir tablosu çizilecek. Daha sonra farklı kurum ve birimlerde yapılan bu sınavların belli ölçüde standartlaşmasının nasıl sağlanabileceği noktasında öneriler sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ölçme ve Değerlendirme, Dil Yeterlik Sınavları, TÖMER, DİLMER, Türkçe Öğretimi.

ÜRETİCİ DİL BECERİLERİNİN ÖLÇME-DEĞERLENDİRME SÜRECİNDE STANDARTLAŞMA PROBLEMİ VE YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bahadır GÜCÜYETER

Atatürk Üniversitesi

bahadir@atauni.edu.tr

Hamza KOLUKISA

Atatürk Üniversitesi

hamzakolukisa@atauni.edu.tr

Mülkiye Ezgi İSKENDER TOPALOĞLU*

Atatürk Üniversitesi

ezgi.iskender@atauni.edu.tr

Bu çalışmanın amacı üretici dil becerilerinin ölçme-değerlendirmesindeki standartlaşma arayışlarını değerlendirmek ve bu süreçte yapay zekâ destekli araçlar eksenindeki gelişmeleri ele almaktır. Dil becerilerinin üretmeye dayalı kısmını oluşturan konuşma ve yazma becerileri, değerlendirme işlemini yapacak uzmanların yeterli sayıda olmaması ve sınırlı bir zaman diliminde ölçme-değerlendirme süreçlerinin tamamlanması zorunluluğu sebebiyle geçerlik ve güvenilirlik sorunlarının sıklıkla tartışıldığı beceri alanları olmuştur. Bu bağlamda yapay zekâ teknolojilerinin olgunlaştığı ve Chat GPT vb. araçlardaki gelişmelerin etkilerinin görüldüğü 2020 sonrası dönemde yapay zekâ temelli geliştirilen araçlar bu sorunların çözümünde işe koşulmaya çalışılmıştır. Yapay zekâ teknolojilerindeki gelişimin üretici dil becerilerinin ölçme ve değerlendirme araçlarında sağlaması muhtemel avantajlar çalışmaların odak noktası olmuştur. Bu kapsamda mevcut durumun ortaya konulması amacıyla yürütülen bu çalışma sistematik derleme yöntemiyle yürütülmüştür. 2020’de güncellenen PRISMA yönergelerine uygun olarak Web of Science veri tabanından konuyla ilgili çalışmalar taranmıştır. Ulaşılan çalışmalar, oluşturulan Excel formu üzerinden değerlendirilmiştir. Excel formunun içeriğinde çalışmayla ilgili yazar, yıl, APA gösterimi, araştırma konusu, kullanılan AI aracı, araştırma yöntemi, evren/örneklem, veri toplama aracı, veri analizi, temel bulgular, öne çıkan sonuçlar ve sınırlılıklar başlıkları belirlenmiştir. Bu başlıklardan ortaya çıkan sonuçlar sentezlenmiş ve genel çerçevede üretici dil becerilerinin değerlendirilmesinde yapay zekâ destekli değerlendirme araçlarının ne ölçüde başarılı olduğu tespit edilmiştir. Bu araçların özellikle objektif, hedef odaklı, hızlı ve ayrıntılı geri bildirim özellikleri öne çıkmıştır. Öte yandan yapay zekâ destekli uygulamaların biçimsel doğruluğu değerlendirmede bağlam ve anlam odaklı değerlendirmeye göre daha başarılı olduğu da görülmüştür. Ayrıca bu araçların pedagojik olarak etkili olabilmesinin değerlendirme kriterleri ve insan müdahalesinin önemli olduğu görülmüştür. Mevcut çalışmalar çerçevesinde yazma ve konuşma becerinde farklı seviyelerde ve farklı değerlendirme içeriklerinde (biçim, içerik, bağlam, dil bilgisi vb.) yapay zekâ destekli teknolojilerinin uygulandığı deneysel çalışmalara ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi özelinde mevcut çalışmaların sayısının ve kapsamının oldukça sınırlı olduğu alanda yapılacak yeni çalışmalara gereksinim duyulduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üretici Dil Becerileri, Ölçme-Değerlendirme, Standartlaşma Problemi

OSMANLI İMPARATORLUĞU VE MODERN DEVLETLERDE DİL POLİTİKALARI: KÜLTÜREL DUYARLILIK VE EGEMENLİK YAKLAŞIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Şeyda YEŞİLYURT

Gazi Üniversitesi

syesilyurt@gazi.edu.tr

Dil politikaları, bir devletin sadece eğitim ve iletişim stratejisini değil, aynı zamanda toplumsal uyum, kültürel çeşitlilik ve egemenlik anlayışını da yansıtır. Osmanlı İmparatorluğu, çok kültürlü yapısı gereği farklı etnik ve dini topluluklara kendi dillerini koruma ve kullanma hakkı tanımış; resmî dil olan Türkçeyi ise dayatmacı değil, yönetim dili olarak konumlandırmıştır. Bu çalışma, Osmanlı İmparatorluğundaki çok dilli yapının tarihsel izlerini ve modern ulus-devletlerdeki dil politikalarının kültürel duyarlılık ile egemenlik anlayışı arasında nasıl şekillendiğini karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. Osmanlının millet sistemi, bünyesindeki farklı dil ve kültürlerin bir arada yaşamasına olanak tanımış, devletin egemenlik anlayışı çoğunlukla din merkezli bir yapıyla çok dilliliği tolere etmiştir. Buna karşılık modern ulus-devletlerde dil, çoğu zaman ulusal kimliğin kurucu ögesi olarak değerlendirilmiş, tek dillilik idealiyle farklı dillerin bastırılması veya yok sayılması yoluna gidilmiştir.

Bu bağlamda bildiride şu sorulara yanıt aranmıştır:

Osmanlı İmparatorluğunda çok dillilik nasıl işlevsel kılınmıştır?

Modern devletler, dil politikalarını hangi egemenlik anlayışıyla şekillendirmektedir?

Birleşmiş Milletlerin resmî dilleri ve dil hakları bildirgeleri, küresel çok kültürlülük anlayışı açısından ne ifade etmektedir?

Bildiride Osmanlı İmparatorluğu'nun çok dillilik pratiği, modern-ulus devletler ve BM sözleşmelerindeki dil haklarıyla karşılaştırılmış, bu karşılaştırma kültürel haklar ve egemenlik anlayışı bakımından değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çok Dillilik, Kültürel Duyarlılık, Osmanlı İmparatorluğu, Dil Politikaları, Dil Hakkı.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASI ETKİLEŞİMİN DİL BECERİLERİYLE KULLANIMI ÜZERİNE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Şenay MERAL ZEYTİN

Yıldız Teknik Üniversitesi

senay.zeytin@std.yildiz.edu.tr

Türkçe öğretimi, anlama ve anlatma becerileri üzerine inşa edilmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de anlama ve anlatma becerileri büyük önem taşımaktadır. Türkçeyi iyi bir şekilde öğrenmek için anlama ve anlatma becerilerinin yanında kültürel unsurların da etkisi dikkate alınmalıdır. Yabancı dil öğretimi kültürlerarası etkileşimden bağımsız olarak gerçekleştirilemez. Kültürlerarası etkileşim; okuma, yazma, konuşma, dinleme/izleme becerileriyle bir arada gerçekleşir ve dil öğretiminde önemi büyüktür. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde esas alınan diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde (CEFR) de eylem odaklı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretiminde kültürlerarası becerilerin kazandırılması vurgusu yapılmaktadır. Dil öğrenme ve öğretme sürecinin merkezinde hem uygulayıcı hem de üretici olarak görev alan öğretmenlerin, mevcut durumu analiz etmeye ve geleceğe yönelik çok yönlü bir perspektif geliştirmeye katkıları oldukça fazladır. Bu bağlamda; kültürlerarası etkileşim becerileri hakkındaki algı, görüş ve deneyimler öğretim ve öğrenme uygulamalarını şekillendirmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası etkileşimin anlama ve anlatma becerilerine etkisine yönelik olarak yabancılara Türkçe öğretimi yapan öğretmenlerin görüşlerini inceleyerek ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı yaşlarda ve farklı deneyim süresine sahip altı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görevli öğretmen oluşturmuştur. Çalışma kapsamında verileri toplamak için beş açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tematik içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan tematik içerik çözümlemesi sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası etkileşimin; okuma, yazma, konuşma, dinleme ve izleme becerilerinde Türkçe öğretimini ve Türk kültürünü öğretmek açısından kullanılmasının gerekli görüldüğü belirlenmiştir. Konuşma becerisinin kültürlerarası etkileşimi sağlamada öğretmenler tarafından en çok başvurulan beceri olduğu görülmüştür. Bunun yanında öğretmenler, kültürlerarası etkileşimi sağlamada en çok yazma becerisini geliştirirken zorlandıklarını dile getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Öğretmen, Kültür Aktarımı, Dil Becerileri.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR, KÜLTÜR AKTARIMI ve KÜLTÜREL SÜREÇLER

Tolga ÇELİK

*Bursa Uludağ Üniversitesi
tolgacelik.01023@gmail.com*

Türkçe, dünya dilleri arasında kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşan ve geçmişi eskiye dayanan diller arasında ehemmiyet arz eden bir dildir. Yabancı kimselere Türkçe öğretmek maksadıyla ülke sınırları dahilinde ve haricinde yüzlerce Türkçe öğretimi merkezi, Türkoloji bölümü, Türk okulu vb. kurum, on binlerce farklı milletten ve kültürden öğrenciye hizmet vermektedir. Yabancılar Türkçe öğretimi alanıyla ilgili çalışmaların çıkış noktası olarak Türk bilim dünyası tarafından kabul edilen yaygın görüşler arasında Kıpçak Türkleri, Karahanlı Türkleri, Uygur Türkleri, Harezmi Dönemi ve nihai olarak Kaşgarlı Mahmut tarafından 11. yüzyılda kaleme alınmış Divanü Lügati't-Türk'e kadar ulaşılabilen görüşü yer almaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi hizmeti veren kurumlar, günümüzdeki modern görüntüsünü Türkiye'de kurumsal anlamda ilk defa 1984'te Ankara Üniversitesine bağlı olarak kurulan Türkçe öğretimi merkezi (TÖMER) aracılığıyla kazanmış ve 1989'da Gazi Üniversitesi bünyesinde açılan ana bilim dalı vasıtasıyla şekli bir alt zemine oturtmuştur. Ana dili öğretimi ile yabancı dil öğretimi arasında belirgin farklılıklar mevcuttur. Türkçenin ana dili kullanıcısı, doğduğu ve yaşadığı toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, dilinin anlatım olanaklarını ve sunduğu mecazi altyapıyı sıkıntı çekmeden alımlayabilirken Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir kimsenin aynı olanaklardan layıkıyla faydalanması mümkün değildir. Bu sebeple bir ana diline hâkim olmanın aynı zamanda o ana dilinin kültürüne de hâkim olmayı zorunlu kılması kaçınılmaz bir hakikattir. Bu da Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımının gerekli olduğu iletisini yansıtır. Ancak konuyla ilgili çalışma yürüten tüm araştırmacıların bu görüşün ortak paydasında buluşmadığı yönündeki sugötürmez gerçekliği unutmamak gerekir. Melanlıoğlu'na göre yeni bir dili öğrenmek; farklı milletlerin dünyaya olan bakışını fark etme, değerler sistemini tanıma ve idrak etme aracı olarak görülebilir. Yabancı bir dili öğrenmenin aynı zamanda o dilin kültürünü, kültürüne ait süreçlerini de öğrenmeyi beraberinde getirmesi sebebiyle kültürün, kültür aktarımının ve kültürel süreçlerin ayrı bir önemi vardır. Bu çalışmada bahsi açılan kavram ve süreçlere ışık tutmak, bu süreçleri insaniyet sınırları ve imkânlar dahilinde açıklığa kavuşturmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, TÖMER, Kültür, Kültür Aktarımı, Kültürel Süreçler.

BİRİNCİL BİLDİRİM SİSTEMLERİ VE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM

Yunus Emre ÇEKİCİ
Çukurova Üniversitesi
yunusemrecekici@gmail.com

Kültürlerarası iletişim tarihi, bir bakıma insanlık tarihiyle yaşıttır. Göçler, seyahatler, yabancı dil öğrenme deneyimleri, çeviriler, hatta savaşlar farklı kültürlerin karşılaşmasına ve etkileşmesine olanak sunmuştur. Ne var ki bilimsel bir disiplin olarak kültürlerarası iletişim disiplinin tarihi görece yenidir. Amerikalı antropolog Edward Twitchell Hall (1914-2009), kültürlerarası iletişim disiplininin kurucuları arasında yer almaktadır. “The Silent Language” (Sessiz Dil) adlı kitabında, kültür ve iletişim arasındaki ilişkiye değinen, kültürün sözsüz bileşenlerinin etkisine odaklanan Hall, özellikle kültürler arasındaki farklılıklara mercek tutmaya çalışmıştır. Edward Hall’a göre bütün insan etkinliklerine temel teşkil eden on ortak öge vardır. Bu etkinlikler “birincil bildirim sistemleri” (primary message systems) olarak adlandırılmaktadır. Birincil bildirim sistemleri şunlardır: etkileşim, toplumsal yaşam, geçimini sağlama, iki cinsiyetlilik, mekânı kullanma, zamanı kullanma, öğrenme, oynama, savunma ve maddeden yararlanma. Hall, insanların bu ortak etkinlikleri farklı biçimlerde gerçekleştirdiğini, kültürel farklılıkların da bu nedenle ortaya çıktığını ileri sürmektedir. Dolayısıyla etkili bir kültürlerarası iletişim için söz konusu farklılıkların belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, yukarıda özetlenen birincil bildirim sistemlerini yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından ele almaktır. Çalışma kuramsal nitelikte, bir alan yazını derlemesidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, doğal olarak bir kültürlerarası iletişim ortamıdır. Birincil bildirim sistemleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki kültürlerarası iletişim süreçlerinin anlamlandırılmasına önemli bir dayanak oluşturmaktadır. Bu bildirinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretici yeterliği, program geliştirme ve materyal hazırlama boyutlarına kültürlerarası bir bakış açısı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası İletişim, Kültürlerarasılık, Birincil Bildirim Sistemleri, Edward T. Hall, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDAKİ OKUTMANLARIN AKREDİTASYON SÜRECİNE YÖNELİK ALGILARI

Nahide İrem AZİZOĞLU*

*Sakarya Üniversitesi
azizoglu@sakarya.edu.tr*

Şeyda Nur YILDIZ

*Sakarya Üniversitesi
seyda.yildiz3@ogr.sakarya.edu.tr*

2015 yılında başlayan Kalite Güvence Sistemi ile kalite ve akreditasyon sürecine ilişkin çalışmalar tüm üniversitelere yayılmıştır. Yüksek öğretim sürecinde akreditasyon bir yüksek öğretim kurumunda yer alan alt birimlerin belirlenmiş standartlara uygunluğunun değerlendirilmesi sürecidir. Kalite ve akreditasyon süreçleri kurumların işleyişinin ortaya konulmasına, öğretim süreçlerinin şeffaf bir şekilde ele alınmasına, gereken eksikliklerin giderilerek daha verimli ve etkili bir öğretim süreci geçirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle her alanda olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında özellikle TÖMER'lerde kalite ve akreditasyon süreçlerinin yürütülmesi önemlidir. Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında görev yapan okutmanların akreditasyon süreçlerine yönelik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak betimsel yöntem kullanılarak Semerci (2017) tarafından geliştirilen akreditasyon algı ölçeği araştırmacıdan izin alınarak veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. 17 madde ve kalite güvencesi, kalite değerlendirme alt boyutlarından oluşan ölçeğin Cronbach's Alfa katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı üniversitelerde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında görev yapan veya bu alanda deneyimi bulunan 50 okutman oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Akreditasyon, Kalite

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE YAZMA PSİKOMOTOR BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR MOBİL UYGULAMA: TÜRKÇE YazAR

Bahadır GÜCÜYETER

Atatürk Üniversitesi

bahadir@atauni.edu.tr

Ayşegül TAKKAÇ TULGAR

Atatürk Üniversitesi

atakkac@atauni.edu.tr

Rabia Meryem YILMAZ

Atatürk Üniversitesi

rkufrevi@atauni.edu.tr

Hamza KOLUKISA

Atatürk Üniversitesi

hamzakolukisa@atauni.edu.tr

Gürkan YILDIRIM

Atatürk Üniversitesi

gurkan.yildirim@atauni.edu.tr

Embiya ÇELİK

Atatürk Üniversitesi

embiya@atauni.edu.tr

Muhammed Fatih ALAEDDİNOĞLU

f.alaeddinoglu@atauni.edu.tr

Nihal Elif GÜRBÜZ

Atatürk Üniversitesi

nelifgurbuz@gmail.com

Mülkiye Ezgi İSKENDER TOPALOĞLU*

Atatürk Üniversitesi

ezgi.iskender@atauni.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma psikomotor becerisine yönelik artırılmış gerçeklik ve yapay zekâ destekli olarak geliştirilen Türkçe YazAR uygulamasını incelemektir. Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki gelişimi kapsayan yazma, dil öğrenme süreçlerinde geliştirilmesi oldukça zaman ve çaba gerektiren bir beceridir. Türkçe yazmak, özellikle ana dillerinde farklı alfabeler kullanan öğrenciler için yazmayı yeni baştan öğrenmek gibidir. Bu problem çerçevesinde, A1 seviyesindeki öğrencilerin psikomotor becerilerinin artırılmış gerçeklikle desteklenen yazma egzersizleri aracılığıyla geliştirilmesi için bir mobil uygulama geliştirilmiştir. Mobil uygulamanın iki aşaması bulunmaktadır. Artırılmış gerçeklikle desteklenen etkinliklerde harflerin, sözcüklerin ve cümlelerin gösterimi uygulamanın ilk aşamasını oluşturmaktadır. İkinci aşamada öğrencilerin yaptıkları etkinliklerin yapay zekâ destekli olarak değerlendirilmesi vardır. Mobil uygulama geliştirme sürecinde platform bağımsızlığı, Vuforia ile entegrasyon kolaylığı, geniş kütüphane desteği ve gerçek zamanlı test olanakları değerlendirilerek Unity yazılımı kullanılmıştır. Etkinliklerde Vuforia yazılımı ile harfler için QR kodlar tanımlanarak, markerlar ile animasyonlar tetiklenmiştir. Uygulama bir dizi cihaz testinden geçirilmiş, performans ve kullanıcı deneyimi için optimize edilmiştir. Öğrencilerin yaptıkları etkinlikler, görüntü işleme teknikleri (OpenCV.js) ve ChatGPT API üzerinden değerlendirilmiştir. Son olarak, uygulama Android .apk formatında kurulmuş ve öğrencilerin uygulamasına sunulmuştur. Mobil uygulamanın yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında A1 seviyesindeki öğrencilerin el yazılarını geliştirmek için işlevsel olduğu düşünülmektedir. Mobil uygulama, üretici dil becerilerinden yazmanın öğretimi ve değerlendirmesi noktasında getirdiği yeniliklerle yeni çalışmaların ve uygulamaların önünü açabilecek bir potansiyeledir. Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 121K125 numaralı hibe kapsamında desteklenmiştir. Yazarlar destekleri için TÜBİTAK'a teşekkürlerini sunar.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, yazma psikomotor becerisi, mobil uygulama

ETKİLİ İLETİŞİM STRATEJİLERİ VE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ: BİR DOKÜMAN ANALİZİ

Tunahan UNCÜOĞLU*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
tnhnn_99@outlook.com*

Mehtap ÖZDEN

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mehtapgunes@comu.edu.tr*

Çalışmada, etkili iletişim stratejilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde nasıl kullanıldığını incelenmektedir. Bu amaçla doküman analizi yöntemiyle verilerin toplanması gerçekleştirilmiştir. Dil öğretiminde iletişim becerileri, sadece dil bilgisi ve kelime hazinesiyle sınırlı kalmamakta aynı zamanda kültürel etkileşim, beden dili, jest ve mimikler gibi sözel olmayan unsurları da içermektedir. Özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin iletişim engellerini aşmalarına ve dili etkili bir şekilde kullanmalarına yardımcı olacak stratejiler büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda çalışma kapsamında, etkili iletişim stratejileri üzerine yapılan akademik çalışmalar, ders materyalleri ve öğretim programları analiz edilmiştir. Bulgular, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretmenlerin rolünün, öğrenci merkezli yaklaşımların ve teknoloji destekli iletişim araçlarının önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, iletişim odaklı öğretim yöntemlerinin dil öğrenenlerin motivasyonunu artırdığı ve öğrenme sürecini hızlandırdığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, etkili iletişim stratejilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil yeterliliğini geliştirmede kritik bir rol oynadığı görülmektedir. Çalışma, öğretmenlerin iletişim stratejilerini daha bilinçli ve sistemli bir şekilde kullanmalarının teşvik edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Etkili İletişim, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Doküman Analizi, Öğretim Stratejileri, Dil Öğrenme.

HİNTLİ BİR ÖĞRENCİNİN GÖZÜNDEN TÜRKİYE'DE DİL VE KÜLTÜRLE BULUŞMA SÜRECİ

Aiman ANHAR

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aimananhar11@gmail.com*

Son yıllarda Türkçe öğrenen Hintli öğrencilerin sayısı istikrarlı bir şekilde artmaktadır. Farklı dil ailelerine dayanan dillerin konuşulduğu dilsel olarak çeşitli bir ülkeden gelen bu öğrencilerin, Türkçenin yapısına ve kullanımına başarılı bir şekilde uyum sağlamaları ilgi çekici bir alan oluşturmaktadır. Bu çalışma, anadili Hintçe olan öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları dilsel zorlukları incelemektedir. Hintçe ve Türkçe farklı dil ailelerine (sırasıyla Hint-Avrupa ve Ural-Altay) ait oldukları için fonoloji, sözdizimi, ekleme sistemi ve söz dizimi açısından önemli ölçüde farklılık gösterirler. Hintçe konuşanlar genellikle Türkçenin yapışkan (agglutinatif) yapısı, ünlü uyumu ve fiillerin cümle sonunda yer alması gibi konularda zorlanmaktadır. Ayrıca, zamirlerin, fiil zamanlarının ve kiplerin kullanımı da anlama ve üretim süreçlerinde zorluklara neden olmaktadır. Bu sorunlar çoğunlukla ana dil aktarımından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, Hintçe konuşan öğrencilerin karşılaştıkları özgül dilsel engellerin dikkate alınması, Türkçeyi yabancı dil olarak öğretmede daha etkili öğretim stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Hintli Öğrenenler, Türkçe, Dilsel Zorluklar, İlk Dil Transferi, Agglutinatif Yapı, Öğretim Stratejileri.

TÜRKÇE DİL ÖĞRETİMİNDE YABANCI ÖĞRENCİLERİN DÖRT DİL BECERİSİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK SINAV SİSTEMİ

Tarık DEMİR

Gazi Üniversitesi

tarikdemir@gazi.edu.tr

Emrah BOYLU

BarPn Üniversitesi

emrahboyu1@gmail.com

Nazlınur GÖKTÜRK

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

nngokturk@gmail.com

Ayfer SAYIN

Hacettepe Üniversitesi

ayfersayin@gazi.edu.tr

Dilara SAKA

Millî Eğitim Bakanlığı

akrandilara@gmail.com

Mehmet Ali DURAN

Millî Eğitim Bakanlığı

mehmetaliduran66@gmail.com

Doğan Onur KÖKSAL *

Millî Eğitim Bakanlığı

donurkoksall@gmail.com

Celile Eren ÖKTEN

Millî Eğitim Bakanlığı

celile@yildiz.edu.tr

Elif KANTARCIOĞLU

Bilkent Üniversitesi

kutevu@bilkent.edu.tr

Bu çalışmanın amacı PIKTES projesi kapsamında Türkçe Dil Öğretiminde yabancı öğrencilerin Dört Dil Becerisini Ölçen Sınav Sistemi geliştirilmesidir. 2016 yılında başlamış olan PIKTES Projesi'nin temel amacı, yabancı uyruklu çocukların, Türkiye'deki eğitime erişimlerine ve sosyal uyumlarına katkı sağlamaktır. Bu genel amaç ışığında geliştirilmesi planlanan sınav sistemi ile Türkiye'de öğrenim gören 7-11 yaş grubundaki yabancı öğrencilerin dil kullanım yeterliklerini Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) çerçevesinde; dinleme, okuma, konuşma, yazma becerileri odağında ve A1, A2, B1 dil düzeylerini temel alarak ölçmektir. Bu çalışmada nicel ve nitel yöntemleri birleştiren karma yöntem kullanılmıştır. Nitel sürecin katılımcıları alan uzmanlarının yanı sıra öğretici, proje ekibi ve Bakanlık birim temsilcilerinden oluşan kapsayıcı bir odak gruptur. Bu odak grup ile gerçekleştirilen toplantı ve çalıştaylarda tanımlayıcı seçkisi oluşturulmuştur. Odak grup çalışmasında seçilen D-AOBM tanımlayıcıların geçerliliğini değerlendirmek amacıyla nicel bir yöntem olan ve genellenebilir veri sunması ile ön plana çıkan anket yöntemi kullanılmıştır. Nitel aşamada odak grup ile oluşturulan tanımlayıcı seçkisi Form 1 ve Form 2 olmak üzere iki anket formuna aktarılmıştır. Bu anket formlarının uygunluğunun değerlendirilmesi için 10 PIKTES öğreticisi ile pilot uygulama gerçekleştirilerek sahadan dönütler alınmıştır. Dönütler dikkate alınarak son hali verilen bu anketlere toplam 2140 PIKTES öğreticisi katılmıştır. Bu çalışmada geliştirilecek sınavın dil düzeyleri tanımlayıcılarının belirlenmesi süreci, sınavın amacı, hedef kitlenin özellikleri ve tanımlayıcıların dil kullanım alanındaki önemi dikkate alınarak ele alınmıştır. Hedef kitle ve seviyeye uygun 119 tanımlayıcıdan oluşan anket formu aracılığı ile 2.140 öğreticiden çevrim içi ortamda veri toplanmış (Form 1'den 1.093 kişi ve Form 2'den 1.047 kişi) ve bu veriler üzerinde nicel analizler yapılmıştır. Analizler sonucunda seçilen tanımlayıcıların ölçülecek kritik beceriler olması hedeflenen sınav yapısının ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte olduğu öğretici görüşleri bağlamında doğrulanmıştır. Bulgularda ortaya çıkan tanımlayıcıların önem derecelerine göre, test geliştirme sürecinin yapı tanımı ve test spesifikasyonları aşamaları planlanmıştır. Geliştirilecek sınavın, öğrencilerin temel dil yeterliklerini değerlendirme, dil öğrenme süreçlerini izleme ve yabancı uyruklu öğrenciler için dil eğitimi politikalarını kanıta dayalı olarak geliştirme amaçlarına hizmet etmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: PIKTES, Yabancı Uyruklu Öğrenci, Dört Dil Beceri Sınavı, Ölçme ve Değerlendirme.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ YAZMA YAKLAŞIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Funda AMANVERMEZ İNCİRKUŞ

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

fundaamanvermez@hotmail.com

Bu çalışmada amaç yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerini yazma yaklaşımları bağlamında karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu amaçla temel, orta ve yüksek düzeydeki Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Ders Kitabı, Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı öğretim setleri random olarak inceleme nesnesi olarak belirlenmiştir. Doküman incelemesine dayalı olarak gerçekleştirilen bu nitel tasarımda yazma etkinlikleri biçimsel, işlevsel, yaratıcı ifade, süreç, içerik odaklı ve okur odaklı yazma yaklaşımı çerçevesinde incelenmiştir. Betimsel ve içerik analizinden faydalanılmış; toplamda 347 tane etkinlik değerlendirilmiş ve değerlendirmeciler arası güvenilirlik %96,8 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak temel düzeydeki ders kitaplarında Yedi İklim (%49,05) ve Yeni Hitit (%65,38) ders kitabında en fazla biçimsel yaklaşıma yer verilirken Yeni İstanbul ders kitabında işlevsel yaklaşıma yer verildiği görülmüştür (%58,9). Orta seviyedeki ders kitaplarında en fazla işlevsel yaklaşıma yer verilmiştir. İşlevsel yaklaşımlı yazma etkinliklerine en fazla Yedi İklim (%81,25) ders kitabında yer verilmiştir. İleri düzey ders kitaplarında en fazla işlevsel yaklaşıma yer verildiği en fazla etkinliğin ise Yedi İklim (%69,38) ders kitabında olduğu görülmüştür. Ders kitapları genel olarak değerlendirildiğinde hepsinin işlevsel yaklaşımı merkeze alarak hazırlandığı, süreç ve okur odaklı yazma yaklaşımına ise hiçbir kitapta yer verilmediği görülmektedir. Yaratıcı ifade ve içerik odaklı yaklaşıma tüm seviyelerde en fazla Yeni İstanbul ders kitabında yer verilmiştir. Yeni İstanbul ders kitabındaki yazma etkinlikleri diğer ders kitaplarındaki etkinliklerle karşılaştırıldığında farklı yaklaşımlarla bütünlük beceri gelişimi sunması açısından Yeni İstanbul ders kitabındaki etkinliklerin çeşitlilik gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Ders Kitabı, Yazma Yaklaşımı.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN OKUNABİLİRLİK DÜZEYİ VE SÖZCÜK SIKLIĞI

Hanife SARITAŞ*

Yunus Emre Enstitüsü

hanifesaritass43@gmail.com

Nigâr İPEK EĞİLMEZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

nigaripek@mu.edu.tr

Türkiye’de Türkçenin hem resmi dil olarak hem de yabancı dil olarak öğretimi son yıllarda oldukça yaygınlaşmıştır. Bu yaygınlaşmanın temelleri, son yıllarda meydana gelen göç hareketleri, mülteci akınları, ekonomik kalkınma ve küreselleşme ve ülke tanıtımı gibi çeşitli dinamiklerle bağlantılı olmasıyla atılmıştır. Dil sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürel üretimin taşıyıcısıdır. Dilin sürdürülebilirliği, kültürel değerlerimizin ve bilgilerinin gelecek nesillere aktarılmasını garanti eder. Bu bağlamda, Türkçenin ulusal ve uluslararası düzeyde öğretilmesi, onun yaşanması ve olayları için kritik bir rol vardır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi çalışmalarında ders materyallerinin önemi oldukça büyüktür. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders materyallerindeki metinlerin okunabilirlik düzeyini ve sözcük sıklığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, Türkçe öğretiminde kullanılan ders materyallerindeki metinlerin okunabilirlik düzeyi ve sözcük sıklığı belirlenmiştir. Bu bağlamda İzmir Yabancılar İçin Türkçe ders kitapları ile Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe ders kitapları (A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyeleri) doküman incelemesi yöntemi ile incelenmiştir. Her bir ders materyalindeki okuma metinlerinin okunabilirlik düzeyleri aşamalı bir şekilde ele alınmış ve metinlerin sözcük sıklık listeleri çıkartılmıştır. Metinlerin okunabilirlik düzeylerinin belirlenmesinde Ateşman (1997) ve Çetinkaya-Uzun (2010) okunabilirlik formülleri, sözcük sıklıklarının belirlenmesinde ise Cibakaya 2.1a programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, kitapların seviyelerinin artmasıyla birlikte metinlerin okuma güçlüklerinin arttığı görülmüştür. Ders materyallerindeki metinlerde en sık tekrar ilk 20 sözcük listeler şeklinde verilmiş, ilk 100 sözcüğe ilişkin karşılaştırmalar ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirme sonucunda ders materyallerinden elde edilen ilk 100 sözcüğün Türkçenin en sık kullanılan sözcükleri ile uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dilin Sürdürülebilirliği, Okunabilirlik, Sözcük Sıklığı, Ders Materyalleri.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİNDE TEKNOLOJİ DESTEKLİ ARAÇLARIN KULLANILMASI

Emine SUR

Konya Ereğli BİLSEM

eminesur30@gmail.com

Bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde teknoloji destekli araçların öğretmenler tarafından ne düzeyde kullanıldığını belirlemektir. Görüşme yönteminin kullanıldığı çalışmada verilerin analizi betimsel analiz kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında Türkçe Öğretim Merkezinde (TÖMER) çalışan 7 akademisyenle görüşme yapılmıştır. Görüşme sürecinde akademisyenlere Türkçe öğretim sürecinde kullandıkları teknoloji destekli araçlar, yapay zekâ araçları ya da platformlar; öğretim setlerinin onları bu araçları kullanmaya yönlendirip yönlendirmediği; en çok hangi becerinin geliştirilmesinde teknoloji destekli araçların kullanıldığı; öğretim setlerinin teknoloji tabanının yeterli olup olmadığı; teknoloji kullanımı konusunda herhangi bir eğitim alıp almadıkları sorulmuştur. Yapılan analiz sonucunda katılımcıların kullandıkları teknoloji destekli araçların Gemini, Suno, ChatGpt, Deepseek, Kahoot, Wordwall, Sokrates, Nearpod, TRT Çocuk Kitaplık uygulaması, Grok, Meta, Youtube, Instagram shorts olduğu görülmüştür. Öğretmenler, öğretim setlerinin onları teknoloji destekli araçlar kullanmaları konusunda desteklemediğini düşünmektedir. Tüm katılımcılar özellikle okuma becerisinin geliştirilmesinde yapay zekâ araçlarını kullandıklarını belirtmektedir ancak diğer dil becerilerinin geliştirilmesinde de bu araçlarından yararlanmaktadırlar. Kahoot ve Nearpod (dinleme, dil bilgisi), Wordwall (dilbilgisi), Chatgpt (konuşma pratiği yapmak, yazılanları kontrol etmek). Görüşmeye katılan öğretmenlerin tamamı kullandıkları Türkçe öğretimi setlerinde teknoloji tabanı ve desteğinin yeterli olmadığını düşünmektedir. Teknoloji kullanımı konusunda altı eğitimci herhangi bir eğitim almadığını belirtirken bir katılımcı eğitim aldığını ifade etmiştir. TÖMER’de çalışan akademisyenlere teknoloji ve yapay zekâ araçlarını nasıl kullanabileceklerine dair eğitim vermenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: YÖ, Teknoloji, Yapay Zekâ.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ İLE OLUŞTURULAN B1 DÜZEYİNDEKİ OKUMA METİNLERİNİN KULLANILABİLİRLİĞİ

Nezir TEMUR

*Gazi Üniversitesi
ntemur@gazi.edu.tr*

Aslı AKINCILAR*

*Gazi Üniversitesi
asliakincilar@gazi.edu.tr*

Yapay zekâ her alanda olduğu gibi dil öğretiminde de gücünü her geçen gün daha da çok hissettiren önemli teknolojik gelişmelerden biridir. Yapay zekâ aracılığıyla seviyelere uygun çeşitli materyaller hazırlanmakta ve böylece dil öğrenim/öğretim sürecinde öğrencilere, dil becerilerini geliştirme fırsatı sunulmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de yapay zekâ, günümüzde hem öğretmenlere hem de öğrencilere bu özellikleri ile destek olmaktadır. Çünkü dil öğrenim/öğretim sürecinde temel amaç, dil becerilerini geliştirilmesini sağlamaktır. Özellikle okuma becerisinin geliştirilmesi için öğrencilerin, ders kitaplarındaki metinlerin yanı sıra seviyelerine uygun olarak oluşturulmuş farklı metinlerle de karşılaştırılması gerekmektedir. Ancak yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin, seviyeye uygun metin bulmakta zorlandıkları görülmüştür. Bu nedenle bu çalışmada, “Yapay zekânın Türkçe öğrenen B1 seviyesindeki öğrenciler için oluşturduğu okuma metinlerinin kullanılabilirliği nedir?” sorusundan yola çıkılarak 2023 yılında OpenAI tarafından geliştirilen ChatGPT-4 aracılığıyla 10 adet okuma metni oluşturmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması yönteminin tercih edildiği çalışmada, oluşturulan okuma metinleri seviyeye uygunluğu, söz varlığı, dil yapıları ve metinsellik ölçütleri bakımından incelenmesi için Türkçe eğitimi alanında doktoralı 10 alan uzmanına gönderilmiştir. Alan uzmanlarından gelen dönütlere göre yapay zekâ aracılığı ile oluşturulan metinlerin dil öğrenim/öğretim sürecinde kullanılıp kullanılamayacağı hakkında tartışılmış ve çalışmanın sonunda yapay zekâyı kullanmak isteyen öğretmenler için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, B1 Seviyesi, Okuma Metinleri, Yapay Zekâ, ChatGPT-4.

YAPAY ZEKÂyla YABANCI DİL ÖĞRETİMİNİN GELECEĞİ

Nevin AKKAYA*

*Dokuz Eylül Üniversitesi
nevin.akkaya@deu.edu.tr*

Ladin ŞENGÜL

*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
ladn-sngl@hotmail.com*

Uygur SOLAK

*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
uygars1010@gmail.com*

İnsan zekâsına benzer zekâ yaratımı düşüncesiyle ortaya çıkan yapay zekâlar toplumsal hayatı hızlıca değiştirerek dünyada yeni bir dönemi başlattığı söylenebilmektedir. Dünyadaki dengeleri duygu ve mantık olarak ikiye ayırması beklenen yapay zekalar; daha çok mekanik ve bilgiyi işleme, insanlar ise karar verme ve duygusal eylemlerde yer alacağı öngörülmektedir. Yapay zekâların sürekli olarak kendisini yenileyen ve geliştiren özelliği toplumsal hayatın her alanında yer edinirken eğitimde ve özellikle yabancı dil öğretiminde önem kazanmaya başlamıştır. Yapay zekâların her yerde ve her an kullanılabilir olması, depolama ve bilgiyi işleme özellikleri yabancı dil öğretiminde kişiselleştirilmiş öğrenme, otantik dil kullanımı, simülasyonlar ile gerçekçi kültür öğretimi, süreç odaklı ölçme ve değerlendirme, idari iş yükünü azaltma, farklı duyulara hitap ederek dört temel dil becerisini destekleme, risk analizi yapabilme vb. konularda kolaylık sağlayacağı; çeviri teknolojisinin gelişmesi ile birlikte yapay zekâ programlarının doğruluğu ve güvenirliliği, doğal dil öğrenme ortamının ve iletişim canlılığının kaybolması, yapay zekâya yönelik bağımlılık ve beraberinde zihinsel yetilerin azalması, veri gizliliği, eğitim eşitsizliği vb. gibi konularda ise zorlukların yaşanabileceği söylenebilmektedir. Yapay zekâların gelecekte yabancı dil öğretiminde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için yapay zekâ okur yazarlığı, öğreticilerin yapay zekâ donanım ve eğitimleri, alt yapının geliştirilmesi gibi konularda çalışmaların önem kazanacağı öngörülmektedir. Sonuç olarak günümüz kuşağına hitap eden, gelecek kuşak ile uyum içerisinde etkili bir yabancı dil öğretim sürecinin oluşturulabilmesi için yapay zekâlar önem arz etmektedir.

Anahtar Kelime: Yapay Zekâ, Yabancı Dil, Gelecek, Öğretim.

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN TÜRKMEN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: C1 DÜZEYİ ÖRNEĞİ

Ömer İNCE*

*Uşak Üniversitesi
omer.ince@usak.edu.tr*

Zeynep ENGİN

*Uşak Üniversitesi
zeynepengin600@gmail.com*

Yazma, dil öğrenme sürecinde en zor ve en son gelişen beceridir. Bu durumun pek çok nedeni vardır. Fiziksel olgunluk, sesleri ayırt etme, ses ile harfi eşleştirme, başka bir alfabeye uyum gibi pek çok etmen yazma becerisinin gelişimini sınırlandırabilir. Özellikle ikinci/yeni bir dil öğrenirken yazmak, daha önceki öğrenilenlerin etkisine maruz kalabilir. Bu durum söz konusu becerinin yavaş, hatalarla dolu, uzun tekrarlar gerektiren bir süreçle olgunlaşmasını gerektirebilir.

Bu çalışma, Türkiye’de lisans öğrenimi görmeye hazırlanan C1 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Türkmen öğrencilerin, C1 seviyesindeyken yazma becerilerine dair öz değerlendirmelerini yapmak üzere hazırlanmıştır. Bunun için çalışma, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 düzeyindeki öğrencilerin yazma becerisine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusu üzerine inşa edilmiştir. Çalışmanın verileri, Uşak Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören C1 seviyesinde 20 Türkmenistanlı öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile toplanmıştır. Bu görüşmelerle edilen veriler, temalara tasnif edilerek incelenmiştir. Konuyla ilgili, verileri özetleyip açık ve anlaşılır bir özet sunmak olduğundan nitel araştırmalarda sıkça tercih edilen betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Bu tekniğe uygun olarak çalışmada öğrencilerin yazma becerisinde zorlandıkları konular, yazma etkinliği öncesinde yerine getirdikleri hazırlık aşamaları, yazdıklarına ilişkin yaptıkları değerlendirmeler, yazma becerisine ayrılan süre ve öğretimin yapıldığı sınıf ortamı gibi temalar oluşturulmuştur.

Elde edilen sonuçlar, Türkçeyi yabancı dil olarak öğretenlerin öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerini, geldikleri ülke kültürünü ve yazma alışkanlığını, daha önce kullanılan alfabelerdeki çeldirici durumları göz önünde bulundurmaları gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Yazma Becerisi, C1 Düzeyi, Öğrenci Görüşleri.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KAPSAMINDA TÜRKÇE-URDUCA GENİŞ VE GELECEK ZAMANIN KARŞILAŞTIRMASI

Shahzada Bilal AKBAR

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
shahzadabilal422@gmail.com*

Bu çalışmada, Türkçedeki geniş (aorist) zamanı ve gelecek sürekli zamanı ile Urduca'daki dil bilgisel yapıların karşılaştırılmasını ele almaktadır. Türkçede geniş (aorist) zamanı, alışkanlıklar, genel doğrular ve gelecekteki olayları ifade etmek için kullanılırken, Urduca'da bu anlamlar genellikle şu anki zaman veya gelecek zaman ile aktarılmaktadır. Aynı şekilde, Türkçede gelecek sürekli zamanı, gelecekteki süregeldiği eylemleri ifade etmek için kullanılan özel bir yapıdır. Ancak, Urduca'da bu anlamı veren belirgin bir yapısal karşılık yoktur. Bu dil bilgisel farklılıklar, Urduca konuşan öğrencilere Türkçe öğretirken karşılaşılan zorlukları artırmaktadır. Çalışmada, bu dil bilgisel farkların öğretim stratejileri, karşılaştırmalı örnekler ve bağlam temelli öğrenme gibi yöntemlerle nasıl aşılabileceği tartışılacaktır. Sonuç olarak, Türkçenin bu özel zaman yapılarını öğretirken Urduca konuşan öğrenciler için etkili öğrenme yolları önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Aorist Zamanı, Gelecek Sürekli Zamanı, Urduca, Dil Bilgisel Farklılıklar.

İKİNCİ / YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SESLETİM ÜZERİNE BİR İNCELEME: UKRAYNALI ÖĞRENİCİLER ÖRNEĞİ

Fatmanur ÇAKIR*

*Hacı Bayram Veli Üniversitesi
ftmnrckr05@gmail.com*

Betül AKIN ATA

*Hacı Bayram Veli Üniversitesi
betulakin052@gmail.com*

Olena MARSHALOK

*Hacı Bayram Veli Üniversitesi
mirrorhelena@gmail.com*

Türkçe, eklemeli yapısı ve ses uyumu kuralları nedeniyle öğrenilmesi hem ilginç hem de zor bir dildir. Bu zorluğun sebeplerinden biri olarak sesletime odaklanılmaktadır. Sesletim ise, doğru telaffuz için önemli bir unsurdur. Yanlış sesletim, iletişimde karmaşıklığa neden olabilir. Bu çalışma, Ukraynalı öğrencilerin Türkçe öğrenim süreçlerinde sergiledikleri sesletim hatalarını incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu çerçevede Ukraynalı öğrencilerin sesletim hataları nitel bir yaklaşımla irdelenmiş, görüşmeler ve gözlem formları kullanılarak sesletim hataları tespit edilmiştir. Çalışmada farklı Türkçe düzeylerinden (A1, A2, B1, B2, C1) toplamda 9 katılımcıyla görüşülmüş, bunun yanında on altı katılımcının sesletim hataları gözlemlenerek gözlem formuna kaydedilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin hepsi Türkçeyi ya yabancı dil ya da ikinci dil olarak kullanmaktadır. Ukraynalı öğrencilerin sesletimde en sık yaptığı hataların /ü/, /ı/, ve /ğ/ seslerinde olduğu görülmüştür. Bu hataların temel nedeni Ukraynacada bu seslerin bulunmamasıdır. Öte yandan Ukraynalı öğrenciler, Türkçe sesleri öğrenirken Kiril alfabesinin etkisi altında kalmaktadırlar. Böylece Türkçede yaygın olan bazı seslerin Ukraynacada farklı şekilde telaffuz edilmesi, hataların artmasına neden olmaktadır. Araştırma sonuçları, sesletim hatalarının temel nedenleri arasında en çok diller arası fonetik farklılıklardan kaynaklı olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, uluslararası öğrencilere Türkçe sesletiminin doğru öğretilmesi için önemli ipuçları sunmaktadır. Araştırma sonuçlarından hareketle ikinci /yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim hatalarının azaltılması için; öğrencilerin fonetik farkındalığını artıracak eğitim programlarının geliştirilmesi, sesletim becerilerini geliştirecek ders içi / ders dışı etkinlik ve uygulamaların planlanması önerilmektedir. Diğer yandan, araştırmacıların daha geniş katılımcı gruplarıyla nicel ya da boyamsal çalışmalar yaparak genellenebilir sonuçlara ulaşmaları son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Ukraynalı Öğrenciler, İkinci /Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Sesletim, Sesletim Hataları.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDAKİ OKUTMANLARIN TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Nahide İrem AZİZOĞLU*

*Sakarya Üniversitesi
azizoglu@sakarya.edu.tr*

Aslı YAĞIZ

*Sakarya Üniversitesi
asli.yagiz@ogr.sakarya.edu.tr*

Günümüzde teknolojik araçların hayatın her alanında kullanılması ile birlikte öğretim sürecinde de değişiklikler yaşanmaktadır. Teknolojik gelişmelerle birlikte dil öğretim sürecinde teknolojik unsurların kullanımı zorunlu hale gelmiştir. Öğretim sürecini desteklemek, öğrencilerin motivasyon düzeylerini arttırmak, ders içeriğini hazırlamak ve uygulamak gibi farklı alanlarda kullanılan teknolojik araçlar eğitimcilerin öğretim sürecini yönetmelerini kolaylaştırmaktadır. Teknolojik araçların yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde okutmanlar tarafından kullanım düzeyini ve amacını inceleyen bu araştırmada fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya farklı üniversitelerde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında görev yapan veya bu alanda deneyimi bulunan 20 okutman katılmıştır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına bağlı olup veriler yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılarak toplanmıştır. Görüşme soruları araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup Türkçe eğitimi ve ölçme değerlendirme alan uzmanlarından görüşler alınarak son hal verilmiştir. Araştırmada okutmanların dil öğretim sürecinde teknolojik araçları nasıl kullandıkları, kullanım amaçları, Web 2.0 araçlarının kullanımına ilişkin görüşleri, yapay zekâ araçlarının derslerde kullanımına ilişkin görüşleri ve teknolojik araçların kullanımındaki yeterlilik durumları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Teknoloji Kullanımı

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE C1 DÜZEYİNDE KULLANILAN ORGAN ADIYLA KURULAN DEYİMLERİN SEMANTİK PROZODİSİ

Ebru ÖZDOĞAN

*Bursa Teknik Üniversitesi
ebru.ozdogan@btu.edu.tr*

Öğrencilerin söz varlığını geliştirmesi açısından deyimler büyük önem taşımaktadır. Türkçenin söz varlığında organ adlarıyla kurulmuş çok sayıda deyim bulunmaktadır. Şahin (2004)'e göre "Türkçedeki deyim örneklerine bakıldığında dikkat çeken ilk durum, organ isimlerinin deyim yapıları içinde çok sık ve işlek bir biçimde kullanılmasıdır." Yabancılar Türkçe C1 düzeyinde organ adlarıyla kurulmuş deyimler sıkça karşımıza çıkmaktadır.

Türkçe öğretiminde, temel söz varlığı unsurlarından organ adlarının yer aldığı deyimlerin kültür aktarımındaki durumları göz önüne alınarak C1 düzeyinde verilen metinler aracılığıyla dolaylı olarak öğrencilere kazandırılması söz konusudur. Aksan (2015)'a göre, bir dilin söz varlığı, o dilin tarihine geniş ölçüde ışık tutmakta, yüzyıllar boyunca ortaya çıkan ses, biçim, sözdizimi ve anlam değişikliklerini yansıtmakta, hangi dillerin etkisiyle, ne türden değişimlerin gerçekleştiğini göstermektedir." Günlük dilin öğrenilmesinde deyimlerin kullanımı iletişimi işlevsel hale getirmektedir. Türkçenin öğretiminde ilk aşamalarında başlayan bu süreç kendini ifade etmede yeterli seviyeye ulaşana dek devam etmektedir. Deyimlerin en önemli özelliği, kavramları mecaz yoluyla özgün bir şekilde aktarmaktır.

Yabancı dil ediniminde öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları açıklamaya yardımcı olması ve bu yapıların sürece etkisine vurgu yapılması hedeflenmektedir. Günümüzde yabancılar Türkçe öğretiminde C1 düzeyinde pek çok kaynak kitap bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim ve İstanbul ders kitaplarında C1 Düzeyinde yer alan deyimler, bağlamsal boyutları ve öğrenciler üzerindeki etkileri ele alınarak değerlendirilecektir.

Bu bildiride organ adlarıyla kurulan deyimlerin bağlam içinde değerlendirilerek semantik prozodisinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Semantik prozodi; metin içinde yer alan kelimelerin eş dizimliliği olarak değerlendirilmektedir. Semantik prozodisi belirlenen deyimlerin sıklıkla bir arada kullanıldıkları kelimeler de ortaya çıkarılmaktadır.

Buradan hareketle deyimlerin çokanlamlı bir yapıya sahip olması ve kavramsallaştırmadaki problemler, öğreniminin zorlaşmasına neden olmaktadır. Deyimlerin semantik prozodisinin tespit edilerek bağlam içerisindeki anlamlarının verilmesi, yabancı dil ediniminde öğrencilere kolaylık sağlayabilmekte ve deyimlerin öğretimini daha etkili hâle getirebilmektedir

Anahtar Kelimeler: Organ Adıyla Kurulan Deyimler, Semantik Prozodi, C1 Düzeyi.

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN SÖZCÜK ÖĞRENİM SÜRECİNDE KULLANDIKLARI ÇEŞİTLİ WEB ARAÇLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Safa EROĞLU*

*Sakarya Üniversitesi
seroglu@sakarya.edu.tr*

Erdal ÖZCAN

*Sakarya Üniversitesi
eozcan@sakarya.edu.tr*

Murat TOPAL

*Sakarya Üniversitesi
mtopal@sakarya.edu.tr*

İçinde bulunduğumuz çağda ve küreselleşen dünyada bir yabancı dil öğrenmek bir ihtiyaçtan çok bir gereklilik hâlini almıştır. Günümüz şartları da bireylerin birden fazla yabancı dil öğrenmesini zorunlu kılmaktadır. Yabancı dil bilmenin öneminin anlaşılması, yabancı dil öğretiminin nasıl yapıldığına odaklanılmasını sağlamıştır. Geçmişten günümüze etkili bir yabancı dil öğretimi için farklı yaklaşımlardan, yöntemlerden ve tekniklerden yararlanılmıştır. Bunların yanında öğreticiler, hedef dilin öğrenilmesini kolaylaştırmak ve kalıcılığını sağlamak amacıyla görsellerden, oyunlardan, materyallerden ve teknolojiden de yararlanmaya başlamışlardır. Bugün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında da öğrenenlerin dili daha kolay, hızlı, etkili ve kalıcı bir biçimde öğrenebilmesi için çeşitli öğretim teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Özellikle eğitim amaçlı geliştirilen web araçları (web 2.0, web 3.0, web 4.0 vb.) en yaygın kullanıma sahip teknolojiler arasındadır. Dil öğretimi alanında çok sayıda web aracı geliştirilmiştir ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek araç sayısı da artmıştır. En yaygın kullanım alanlarından birisi de sözcük öğretimidir. Bu bağlamdan hareketle bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sözcük öğretiminde çeşitli web araçlarının etkisinin “nasıl” olduğunu araştırmak amaçlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desende planlanan araştırmanın çalışma grubunu Sakarya Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde Türkçeyi B2 seviyesinde yabancı dil olarak öğrenen 20 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerle sözcük öğretimi kapsamında çeşitli web araçlarını kullanarak toplam 11 etkinlik yapılmıştır. Bu etkinlikler sonrasında araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan görüşme formu vasıtasıyla öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Etkinliklerde kullanılan 8 web aracı ise şunlardır: Voice Spice, Story Jumper, Quizlet, Canva, Learningapps, Wordwall, Kahoot, Padlet. Araştırma kapsamında toplanan veriler içerik analizi ve betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere sözcük öğretiminde web araçlarından yararlanmanın öğrenenlere ve sözcük öğretimine pek çok alanda olumlu etkileri olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Sözcük Öğretimi, Öğretim Teknolojileri.

İKİNCİ DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİL TİPOLOJİLERİNE İLİŞKİN FARKINDALIK: ÖĞRETİCİ GÖRÜŞLERİ

Fatoş SARIKAYA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

ftssrk@gmail.com

Betül ALTUNTAŞ*

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

betul.altuntas2424@gmail.com

İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenim sürecine etki eden birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında öğrencinin yaş, eğitim geçmişi, öğrenme stratejileri, motivasyon düzeyi ve sosyal çevresi gibi bireysel özelliklerin yanı sıra, öğrencinin ana dili de önemli bir yer tutmaktadır. Ana dil, bireyin dili algılama, kavrama ve üretme biçimlerini büyük ölçüde şekillendiren temel bir dilsel altyapıdır. Bu nedenle, öğrencinin ana dili ile öğrenmeye çalıştığı hedef dil arasındaki yapısal ve işlevsel benzerlik ya da farklılıklar, dil öğrenme sürecinde belirleyici bir rol oynayabilir. Özellikle dil tipleri açısından ana dil ile hedef dilin aynı grupta yer alması veya farklı yapılara sahip olması, öğrenme sürecinin zorluk derecesini, öğrenme süresini, kullanılan öğretim tekniklerini ve öğrencinin motivasyonunu doğrudan etkileyebilir. Bu bağlamda, öğreticilerin dil tiplerine ilişkin farkındalık geliştirmesi; öğretim süreçlerini öğrenciye göre uyarlayabilmeleri, hedef dildeki yapıları daha etkili bir şekilde sunabilmeleri ve muhtemel öğrenme güçlüklerini önceden öngörebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde dil tiplerinin öğretim sürecine etkisine ilişkin öğretici görüşleri alınarak bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Katılımcılar, farklı kurumlarda görev yapan 10 Türkçe öğreticisinden oluşmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış 13 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Öğreticiler, ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde dil tiplerinin ne anlama geldiği, dil öğretimindeki yeri ve önemi, sınıf/ders ortamına nasıl etki ettiği üzerine görüş bildirmiş; ana dil ile hedef dil benzerliğinin veya farklılığının Türkçe öğrenimine etkisini motivasyon, öğrenme isteği, kaygı vb. durumlar üzerinden karşılaştırmalar yaparak değerlendirmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre, öğreticiler dil tiplerinin öğretim sürecinde fark yaratabilecek bir değişken olduğunu vurgulamıştır. Sonuçlar, öğreticilerin bu farkındalığa sahip olmasının öğretim sürecine olumlu katkılar sağlayabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, dil tiplerine ilişkin farkındalığın etkili öğretim stratejilerinin belirlenmesinde önemli bir değişken olacağı çıkarımı yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İkinci / Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dil Tipolojisi, Dil Tipolojilerine İlişkin Farkındalık, Öğretici Görüşleri.

TÜRKÇE ÖĞRETİM MERKEZLERİNDE KURUMSAL SÖYLEM: MİSYON VE VİZYON İFADELERİ

Elif İLHAN*

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
elif.ilhan00@hbv.edu.tr

Gülnur AYDIN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
gulnur.aydin@hbv.edu.tr

Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon ifadeleri; mevcut görevlerini ve stratejik hedeflerini yansıtanın yanı sıra bu merkezlerin kurumsal olarak yapılandırılmasını, kalite standartlarına uygun olarak işlev göstermesini ve iç/dış paydaşlara kendilerini tanıtmalarını sağlamaktadır. Bu araştırma, Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerine bağlı Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon ifadelerini tematik ve karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği tarama modelindeki bu araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda, Türkiye'deki tüm Türkçe öğretim merkezleri arasından, üniversitelerde bağımsız bir birim olarak yapılandırılmış ve kurumsal web sitelerinde hem misyon hem de vizyon ifadelerine açık ve ayrı şekilde yer veren toplam 97 dil öğretim merkezi araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Doküman analizi yöntemiyle elde edilen verilerin tematik analizi yapılmış; elde edilen bulgular doğrultusunda, misyon ifadeleri sekiz temada toplanmıştır. Bunlar; *Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi, eğitim-öğretim yaklaşımı, kültürel tanıtım, araştırma ve yayın, uluslararasılaşma, teknoloji ve yöntem, dil becerileri, birey gelişimi ve değerler*'dir. Vizyon ifadeleri ise *eğitim-öğretim, uluslararasılaşma, teknoloji ve yöntem, dil becerileri* olmak üzere dört ana temada yoğunlaşmıştır. Misyon ve vizyon ifadeleri karşılaştırıldığında bazı ortak temalar bulunmakla birlikte, misyon ifadelerinin kapsam açısından daha geniş olduğu görülmüştür. Misyonlar, merkezlerin mevcut görevlerini tanımlarken vizyonlar, ulaşılmak istenen idealleri yansıtmaktadır. Misyonlarda eğitim-öğretim, kültürel tanıtım ve bilimsel etkinlikler ön plandayken; vizyonlarda dijitalleşme, uluslararasılaşma ve iletişim becerilerine odaklı bir gelecek ideali öne çıkmaktadır. Bilimsel faaliyetlere yalnızca misyonlarda yer verilmesi, araştırma ve yayınların mevcut işlevlerle ilişkili görüldüğünü göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma dil öğretim merkezlerinin kurumsal kimliklerinin yeniden yapılandırılmasında misyon ve vizyon ifadelerinin daha dengeli ve bütüncül biçimde geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil Öğretim Merkezleri, Misyon, Vizyon, Kalite.

YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İDEAL TÜRKÇE ÖĞRETİM / HAZIRLIK MERKEZİ NİTELİKLERİ

Gülnur AYDIN*

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
gulnur.aydin@hbv.edu.tr

AVAROĞLU, H. Özlen

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
ozlenavaroglu02@gmail.com

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, son yıllarda giderek daha fazla önem kazanan ve kurumsallaşan bir alan hâline gelmiştir. Bu alanda faaliyet gösteren kurumlar (TÖMER, DİLMER ve hazırlık birimleri), Türkçenin etkili, sistemli ve sürdürülebilir biçimde öğretiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Nitekim Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir başarıya ulaşılması, kurumsal yapının çeşitli boyutlarda yeterli olmasına bağlıdır. Bu bağlamda hem kurumların hem de bu kurumlarda görev yapan öğreticilerin sahip olması gereken nitelikler üzerine sistematik bir değerlendirme yapılması, kalite güvencesi ve sürdürülebilir gelişim açısından kritik bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmada, çeşitli üniversitelerin Türkçe öğretim/hazırlık merkezlerinde görev yapan 36 yöneticiyle (müdür, müdür yardımcısı, koordinatör vb.) yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş; yöneticilerin sahadaki deneyimlerinden yola çıkarak ideal bir merkezin sahip olması gereken niteliklere ilişkin görüşleri nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde, olgubilim (fenomenoloji) yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde tematik analizden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, kurumsal yeterlilikler boyutunda 'nitelikli akademik kadro', 'fiziksel ve teknolojik altyapı', 'ortak program ve standartlaşma', 'sınav ve ölçme-değerlendirme sistemleri', 'etkin yönetim ve bütçe yapısı' ile 'öğrenci destek mekanizmaları' öne çıkmaktadır. Öğretici yeterlilikleri boyutunda ise 'alan bilgisi ve uzmanlığı', 'pedagojik yeterlik', 'etkili iletişim ve rehberlik', 'kültürel duyarlılık', 'teknoloji kullanımı' ve 'sürekli mesleki gelişim' üzerinde en çok durulan unsurlar olmuştur. Araştırma sonuçları; alanyazında vurgulanan birçok noktayı doğrulamakta, nitelikli bir Türkçe öğretim ortamı oluşturmak için kurumsal ve bireysel düzeyde kapsamlı bir iyileştirme gereksinimine işaret etmekte ve akreditasyon gereklilikleriyle de büyük ölçüde örtüşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretim/Hazırlık Merkezleri, Yönetici Görüşleri, Kurumsal Yeterlilikler, Öğretici Yeterlilikleri.

YURT DIŞINA TÜRKÇE ÖĞRETİCİSİ OLARAK GÖNDERİLEN ÖĞRETMEN VE OKUTMANLARIN YAŞLARI MESELESİ

Yakup YILMAZ

*İstanbul Medeniyet Üniversitesi
yilmazyakupbey@gmail.com*

Her millet, varlığını sonraki çağlara aktarmak ister. Bunun en sağlam yolu dili canlı tutmakla mümkündür. Dil kimliktir, bayraktır, hafizadır. Türkler, yaşadıkları yurtlarında duramamak, başka yurtlar aramak, edinmek ve yerleşmekte başka milletlerden çok ileridedir. Her milletin dili kendi yurdunda konuşulurken Türklerin dili tarihten günümüze hem kendi yurtlarında hem de yabancı yurtlarda konuşulur olmuş, konuşulmamış olsa da çeşitli sebeplerden dolayı öğrenilmek istenmiştir. Günümüzde Millî Eğitim Bakanlığınca yurt dışında Türkçe öğretimi a. Türkiye’den giden Türklerin dil ve kültür eğitimi; b. Yurt dışındaki üniversitelerde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi; c. Türk soylu devletlerin üniversite veya K12 düzeyindeki okullarında Türkçe öğretimi; d. Maarif Vakfının yurt dışında açtıkları okullarında verdikleri Türkçe öğretimi ve e. Yunus Emre Enstitüsünce yaygın eğitim tarzında açılan kurslarında Türkçe öğretimi gerçekleştirilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, bütün bu eğitim öğretim faaliyetleri için kendi bünyesinden öğretmenleri veya anlaşma kapsamında üniversitelerin ilgili bölümlerinden akademisyenleri, Maarif Vakfı ve Yunus Emre kendi personelinin kendisi seçip görevlendirmektedir. Görevlendirme sürecinde Bakanlık, Maarif ve YEE çeşitli şartlar öne sürer ve bu şartlara uygun kişiler seçilip görevlendirilir. Bu şartların el aldığı kıstaslar arasına bu üç kurumun da yaş sınırını yabancı ülkeye gidiş amacını daha öne çıkarıcı bir şart olarak koyması gerekmektedir. Bu üç kurumun üçünün şartlarında da yaşa dair bir sınır bulunmamaktadır. Yaş sınırı, sahadakiler için üst limit; yöneticiler için de bir alt limit belirlemelidir. Tarafımızca önerimiz şöyledir: Öğretici olarak sahaya çıkmış olanlar için üst limit 45-50 aralığı; bu kurumlarda yönetici olarak görev almak isteyenler için de alt limit 45-50 aralığı olmalıdır. Öğreticilerin enerjik ve aktif olmaları; yöneticilerin de tecrübeli ve temkinli olmaları hesaba katıldığında görevli seçimlerinde bunun ne denli önemli olduğu görülecektir.

Anahtar Kelimeler: MEB, Maarif Vakfı, YEE, Dil Öğretimi, Görevli Yaşı.

**YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ'NÜN "ANADOLU HİKÂYELERİ" ADLI ÇOCUK KİTABI SERİSİ
ETKİNLİKLERİNİN MAARİF PROGRAMINA GÖRE OKUMA VE YAZMA BECERİLERİ ÖĞRENME
ÇIKTILARININ İNCELENMESİ**

Esmâ DUMANLI KADIZADE*

Mersin Üniversitesi

esma-dumanli@hotmail.com

Ebru GÜNDOĞDU

Mersin Üniversitesi

gundogduebru0133@gmail.com

Maarif Modeli, dil öğretiminde öğrencilerin okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini bütüncül bir şekilde geliştirmeyi hedefleyen bir yaklaşım olarak dikkat çekmektedir. Bu modelde, dil öğretimi süreci, öğrencilerin dil bilgisi ve iletişim becerilerini artırırken, Türk kültürünü tanıtan metinlerle de öğrencileri destekler. Çalışma kapsamında Yunus Emre Enstitüsü'nün çocuk kitaplarından olan Anadolu Hikâyeleri serisi, bu yaklaşımı benimseyerek, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere, dil becerilerini kazandırmanın yanı sıra, Anadolu'nun kültürel zenginliklerini de sunar. Her hikâye, Türkçe dil bilgisi, kelime dağarcığı ve anlatım becerilerinin geliştirilmesine olanak tanırken, aynı zamanda Türk halk kültürüne dair derin bir anlayış sağlar. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında çocuk edebiyatı eserlerinin yaygınlaştırılması oldukça önemli bir husustur. Bu çalışmada betimsel analiz yöntemi kullanılarak Yunus Emre Enstitüsü tarafından yayımlanan "Anadolu Hikâyeleri" serisinde bulunan "Bayramlık, Kırmızı Ayakkabılar, Lâleye Sor ve Bir Bardak Çay" adlı (A-2 seviye) eserlerinde, Türkiye Maarif Modeli Türkçe Programındaki, okuma ve yazma becerilerine yönelik öğrenme çıktılarının incelenmesi yapılmıştır. Serinin her bir kitabı öğrencilerin dilsel gelişimlerini desteklerken, yazma becerilerini pekiştirmeleri için çeşitli etkinlikler içermektedir. Bu metinler hem gramer hem de kelime bilgisi açısından dikkatlice seçilmiştir. Ayrıca, hikâyelerin karakterleri ve anlatıları, öğrencilerin Türk kültürünü ve toplum yapısını anlamalarına yardımcı olur. Sonuç olarak, "Anadolu Hikâyeleri" serisinin Türkiye Maarif Modeli'ne uygun olarak, okuma ve yazma becerilerine yönelik öğrenme çıktılarına göre Türkçe öğretiminde dilsel ve kültürel kazanımların sunulduğu başarılı bir örnek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı, Maarif Modeli, Okuma ve Yazma Becerileri, Öğrenme Çıktıları.

YABANCI / İKİNCİ DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ARAÇ DİL KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETİCİ GÖRÜŞLERİ

Fadime Pınar LAÇINOK*

Hacı Bayram Veli Üniversitesi
fpinarkilicaslan@gmail.com

Beril İrem GÜMÜŞ

Hacı Bayram Veli Üniversitesi
berilirem2000@gmail.com

Gülsüm KILIÇ

Hacı Bayram Veli Üniversitesi
gulsumkilig@gmail.com

Yabancı dil öğretiminde araç dil kullanımı konusunda uzun yıllar çeşitli görüşler ortaya atılmış ve birçok araştırma yapılmış olsa da bu konuda günümüzde bile net bir uzlaşma sağlanamamıştır. Türkçe için ise bu alanda yapılan araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu eksiklik nedeniyle, öğretmenlerin bu konuya dair görüş ve deneyimlerinin incelenmesi gerektiği düşünülmüştür. Araştırmanın amacı, ikinci veya yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli bir rol oynayan öğretmenlerin araç dil kullanımına dair algı, görüş ve deneyimlerini ortaya koymaktır. Amaç doğrultusunda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Türkçe Öğretim Merkezlerinde görevli 10 öğretim elemanı araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır. Katılımcılardan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerden altısı araç dilin kullanılmaması gerektiği yönünde görüş belirtmiş, yalnızca dört katılımcı araç dil kullanımının gerekliliğini savunmuştur. Bu görüşün ortaya çıkmasında Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hâkim geleneksel bakış açısının etkili olduğu ve öğretmenlerin, gerektiğinde belirli durum ve zamanlarda araç dil kullanmayı tercih ettikleri; ancak "araç dil kullanılmalı" şeklinde bir ifade kullanmaktan kaçındıkları düşünülmektedir. Araştırmada ortaya çıkan görüşlere göre başlangıç seviyesindeki öğrencilerde araç dil, öğrenme kaygısını azaltıcı bir rol oynamaktadır. Ancak orta ve ileri düzeyde araç dil kullanımının dil öğrenme sürecinde olumsuz etkiler yaratmaya başladığı belirtilmiştir. Çok dilli ve çok kültürlü sınıflarda araç dil kullanımı ile tek dilli ve tek kültürlü sınıflardaki kullanım arasındaki farklar, ortak bir araç dil bulma gücüğü açısından değerlendirilmiştir. Çevrimiçi derslerde araç dil kullanımının yüz yüze derslere kıyasla çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinin temel materyalleri olan ders kitaplarının hedef dil dışındaki dillerle desteklenmesi durumuna ilişkin tüm öğretmenlerin "desteklenmemeli" şeklinde bir görüş birliğinde olduğu saptanmıştır. Bu görüş birliğinin sağlanmasındaki en temel faktörün, aracı dile fazla maruz kalan öğrencinin olumsuz yönde etkilenmesi olduğu düşünülmektedir. Son olarak, araştırmadan elde edilen sonuçlar tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Araç Dil, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, İkinci Dil, Öğretici Görüşleri.

Çizgi Filmlerle Dil ve Kültür Etkileşimi: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Rafadan Tayfa ve İstanbul Muhafızları Örneği

Esra ÖZTÜRK

esraozturk2805@gmail.com

Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yerel çizgi filmlerin Türkiye'nin kültürel ve mimari zenginliklerini hangi ölçülerde aktarabildiğini tespit etmektir. Zira dil öğrenimi yalnızca dil bilgisel yapıları edinmekten ibaret olmayıp, aynı zamanda hedef dilin ait olduğu kültürü tanımayı da içermektedir. Bu sebeple çalışmada Türkiye'nin kültürel ve mimari zenginliklerini aktaran "Rafadan Tayfa" ve "İstanbul Muhafızları" çizgi filmleri ele alınmıştır. İncelemede özellikle kültürel öğeler (gelenekler, yaşam biçimleri, sosyal değerler) ile mimari unsurların (tarihi yapılar, şehir dokusu, yöresel mimari) ne şekilde temsil edildiği analiz edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmış olup amaçlı örneklem yoluna gidilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmış; bu doğrultuda "kültürel değerler", "gelenekler" ve "yaşam tarzları" temaları çerçevesinde veriler kodlanarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak yerel çizgi filmlerin yabancı dil öğrenen bireylere hedef dilin konuşulduğu toplumun estetik değerlerini ve tarihsel arka planını tanıma imkânı sunduğu tespit edilmiştir. Özellikle "Rafadan Tayfa" adlı çizgi filminin "Bugün Bayram", "Türk Sanat Müziği", "Salça Zamanı" adlı bölümlerinde; toplumsal dayanışma, kuşaklar arası saygı, bayram gelenekleri ve komşuluk ilişkileri gibi kültürel değerlerin temsiline yer verildiği belirlenmiştir. Öte yandan, "İstanbul Muhafızları" adlı çizgi filminin "Topkapı Sarayı", "Galata Kulesi", "Adalar" bölümlerinde ise Türkiye'nin tarihî ve kültürel kimliğini yansıtan mimari yapılara dikkat çekildiği gözlemlenmiştir. Yapıların ve geleneklerin Türkiye'nin kültürel anlayışını yansıtmada etkili olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Çizgi Film, Kültür, Mimari.

ŞEHİRDE VE KIRSALDA YAŞAYAN, ANA DİLİ TÜRKÇE OLAN VE TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN DİL BECERİLERİNDEKİ FARKLILIKLAR

Serpil DURGUT

*Millî Eğitim Bakanlığı
serpildurgut1@hotmail.com*

Bu çalışma, şehirde ve kırsal bölgelerde yaşayan, ana dili Türkçe olan ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen normal gelişim gösteren okul öncesi çocukların dil becerilerini karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada özellikle dinleme, anlama ve konuşma becerilerine odaklanılmış ve bu beceriler açısından iki grup arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, çocukların yaşadıkları çevrenin dil gelişimini etkilediğini göstermektedir. Ayrıca dil becerilerindeki bu farklılıkların, ailelerin eğitim düzeyiyle yakından ilişkili olduğu ve kırsal bölgelerde yaşayan çocukların anadili konuşuru veya yabancı dil olarak öğrenen fark etmeksizin, yaşantılarındaki yetersizliklerden dolayı dil gelişimlerinde eksiklikler olduğu saptanmıştır. Çalışma, okul öncesi dönemde çocuklara sunulan dilsel ve deneyimsel girdilerin çeşitliliğinin, dil gelişimi açısından kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ KAPSAMINDA TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI VE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ROLÜ

Tarık Hakan YILDIZ*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
thyildiz@hotmail.com*

Funda ÖRGE YAŞAR

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
fundaorge@comu.edu.tr*

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, eğitim sistemimizin köklü bir dönüşümünü hedefleyerek öğrencilerin hem akademik hem de ahlaki gelişimlerini bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Bu model çerçevesinde hazırlanan Türkçe Öğretim Programı, dil becerilerinin yanı sıra öğrencilerin millî ve manevî değerlere bağlılıklarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Program, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini dengeli bir şekilde geliştirmeye odaklanırken, öğrencilerin eleştirel düşünme ve estetik bakış açılarını da desteklemektedir. Aynı zamanda, kültürel mirasın aktarımı, edebî zevkin geliştirilmesi ve dil bilincinin artırılması da programın temel hedefleri arasında yer almaktadır. Bu bildiride, yeni Türkçe Öğretim Programı'nın temel bileşenleri ve hedefleri incelenecek; ayrıca, bu programın etkin bir şekilde uygulanmasında Türkçe öğretmenlerinin üstlendiği roller ve sorumluluklar değerlendirilecektir. Öğretmenlerin, programın öngördüğü öğrenci profiline ulaşmada karşılaşılabilecekleri zorluklar ve bu zorlukların üstesinden gelmek için gerekli mesleki gelişim ihtiyaçları ele alınacaktır. Bununla birlikte, sınıf içi uygulamalarda karşılaşılan pratik sorunlara yönelik çözüm önerileri de tartışılacaktır. Son olarak, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin başarılı bir şekilde hayata geçirilmesi için öğretmen yeterliliklerinin artırılmasına yönelik somut ve sürdürülebilir öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Türkçe Öğretim Programı, Türkçe Öğretmenleri, Öğretmen Roller, Eğitimde Bütüncül Yaklaşım.

MERT ARIK'IN ESERLERİNİN ÇOCUK EDEBİYATININ TEMEL İLKELERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Duygu UYSAL*

duyguuysall17@gmail.com

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Funda ÖRGE YAŞAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

fundaorge@comu.edu.tr

Çocuk edebiyatı, çocukların duygu, düşünce ve hayal dünyasını besleyen; dil gelişimlerini, estetik duyarlılıklarını ve değer algılarını destekleyen önemli bir alandır. Çocuklara yönelik kaleme alınan edebi eserlerin, onların gelişim düzeylerine uygun olması ve çocuk edebiyatının temel ilkeleriyle örtüşmesi, bu metinlerin nitelikli bir okuma deneyimi sunması açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle çocuk edebiyatına uygun olarak hazırlanan metinler, çocukların bilişsel, dilsel ve sosyal gelişimlerini desteklemenin yanı sıra, onların eleştirel düşünmeye ve yaratıcı üretime teşvik etme potansiyeli taşımaktadır. Bu çalışmada, çağdaş çocuk edebiyatı yazarlarından Mert Arık'a ait Benim Zürafam Uçabilir, Çantamdaki Fil Çıktı ve Uzaya Giden Tren adlı üç çocuk kitabı, çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında incelenecektir. Söz konusu eserler, öncelikle dış yapı (kapak, boyut, kâğıt, görseller, yazı karakteri ve sayfa düzeni) ve iç yapı (konu, tema, karakterler, dil ve anlatım, ileti, çevre) açısından değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman analizi yöntemiyle yapılandırılacak; veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenecektir. Bu çalışmanın önemi, günümüz çocuklarıyla güçlü bağlar kurabilen, özgün anlatımı ve düşün gücünü önceleyen eserler üreten bir yazarın kitaplarının bilimsel ölçütlerle değerlendirilmesine olanak tanımasıdır. Ayrıca, çalışmanın alanyazına katkısı, Mert Arık'ın eserlerinin çocuk edebiyatı ilkeleri açısından sistematik biçimde değerlendirildiği ilk örneklerden biri olmasıdır. Çalışmanın sınırlılığı ise yalnızca üç eserin incelenmesine dayanması ve verilerin metinlere yönelik gözlemsel analizlerle sınırlı olmasıdır. Elde edilen bulgular sonucunda incelenen eserlerin çocukların estetik duyarlılığını, hayal gücünü, okuma alışkanlıklarını ve dil gelişimlerini destekleme konusunda ne ölçüde destekleyici olduğu belirlenerek çocuk edebiyatına uygunluğu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Temel İlkeler, Mert Arık, Çocuğa Görelik, Çocuk Kitabı.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KAVRAMSAL METAFORLARIN YERİ

Mesout KALIN SALI*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mesoutsali@comu.edu.tr*

Melek KALIN SALI

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
melekkulcu@comu.edu.tr*

Bu çalışmanın amacı, dilde yoğun bir şekilde yer alan kavramsal metaforların yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki durumunu belirlemektir. Bu kapsamda öncelikle yabancı dil olarak Türkçe B1 Ders Kitabı ele alınarak okuma bölümlerindeki metinler öncelikle betimsel analize tabi tutularak tüm metaforik ifadeler tespit edilmiştir. Ardından ulaşılan metaforik ifadeler içerik analizi tekniğiyle bağlandığı kavramsal metaforlar oluşturulmuş ve bunların frekans / yüzdelik oranlarıyla eşleşmenin iki ana unsuru olan kaynak alan ve Hedef alanları oluşturan kavramlar ortaya çıkarılmıştır. Aynı şekilde bu kavramlarında frekans ve yüzdelik oranlarına bakılarak bulgular literatürde konu ile ilgili yapılmış diğer çalışmaların bulgularıyla değerlendirilmiştir. Sonuç olarak kavramsal metafor kuramının da iddia ettiği üzere incelenen 18 metinlerde toplam 273 metaforik ifade tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra tespit edilen bu metaforların kaynak alanlarına bakıldığında frekansı en yüksek “nesne” ve “varlık” kodlarının olduğu ve kaynak alanlara yönelik oluşan birçok hedef alan olduğu sonucuna varılarak bunların oranları saptanmıştır. Ayrıca bu hedef alan kodlarında “zaman” ve “duygu” kavramlarının frekans ve yüzdelik değeri en yüksek alanların başında geldiği görülmüştür. Tüm bunlardan hareketle kavramsal metaforun belli bir sistematik yapıya dayalı olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretimine ve ders materyallerine uyarlanarak bir öğretim süreci yürütülmesi önem arz etmekte ve önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders Kitabı, Kavramsal Metafor, Yabancı Dil Olarak Türkçe.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA YAYIMLANAN LİSANSÜSTÜ TEZLERE YÖNELİK BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Tuğba AKBALABAN

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
tugbaakbalaban@gmail.com*

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi; akademik, sosyal ve kültürel açılardan önemli bir yere sahiptir. Türkiye'deki üniversitelerin yabancı öğrencilere sunduğu olanaklar, göçmenlerin topluma uyumu ve Türk kültür ürünlerinin dünya genelinde ilgi görmesi, Türkçeye olan talebi artırmakta ve dilin uluslararası düzeyde yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır. Bu araştırmanın amacı, 2022-2024 yılları arası Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kapsamındaki lisansüstü tezlere yönelik bir meta-analiz çalışması gerçekleştirmektir. Buna göre öncelikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yazılan yüksek lisans ve doktora tezleri tespit edebilmek adına tarama modeli kullanılarak YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tezler belirlenmiştir. Sonrasında elde edilen bu tez çalışmaları doküman analizi tekniği ile konularına yönelik incelenmiş olup ulaşılan bulgular tablolar halinde frekans ve yüzdelik oranlarıyla birlikte sunulmuştur. Sonuç olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine ilişkin 2022-2024 yılları arasında toplam 146 yüksek lisans tezi ile 38 doktora tezinin yayınlandığı tespit edilmiştir. Bunlardan en fazla yüksek lisans çalışmasının 2023 yılında yayımlanırken en az ise 2022 yılında olduğu görülmüştür. Bu durum en fazla doktora çalışmasının da 2023 yılında gerçekleştirilmesiyle benzerlik göstermiş, ancak en az doktora çalışmasının 2024 yılında yayınlanmasından dolayı farklılık arz etmiştir. Ayrıca 2024 yılında yapılan lisansüstü çalışmalarda 2023 yılına göre azalma olduğu, 2022 yılına göre ise artış olduğu da bulgular arasındadır. Bunun yanı sıra doküman analiz doğrultusunda incelenen tezler konularına göre sınıflandırılmış olup yüksek lisans tezlerinin %30'u öğretim yöntemleri ve uygulama, %5 kültürel ve dilsel aktarım konularında gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde ele alınan doktora tezlerinde ise durum %37 öğretim yöntemleri ve uygulamalar, %3 kitap ve metin incelemeleri şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Lisansüstü Çalışmalar.

YENİ İSTANBUL YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARININ EDEBİ METİN KULLANIMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Merve ÇELEN

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mervecelen2@gmail.com*

Dil öğrenimi, yalnızca dilbilgisi kurallarının ezberlenmesiyle sınırlı bir süreç değildir; aynı zamanda bireyin yeni bir kültürel yapıya adım atması anlamına gelir. Dil ile kültürü birbirinden ayrı tutmak mümkün değildir; zira dil, bir toplumun kültürel mirasını, tarihî birikimini, düşünce yapısını ve toplumsal hafızasını taşır. Hedef dili öğrenen birey, o dil aracılığıyla o kültürün yaşam biçimini, değerlerini ve dünya görüşünü tanıma fırsatı bulur. Bu kültürel ve zihinsel öğelerin en yoğun biçimde yansıtıldığı alanların başında ise edebî metinler gelmektedir. Edebî eserler, dilin yapısal özelliklerini kavratmada ve anlam dünyasını genişletmede önemli bir rol oynar. Etkili bir dil edinimi yalnızca temel dil becerilerinin (dinleme, okuma, konuşma, yazma) kazanılmasıyla sınırlı değildir; aynı zamanda kelime dağarcığının geliştirilmesi, doğru yazım kurallarının öğrenilmesi, dilin inceliklerinin kavranması ve kurmaca metinleri anlayıp yorumlayabilme yeteneğinin de edinilmesini kapsar. Bu yetkinliklerin tümünü bir arada kazandırabilmek için, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde edebî metinlerin etkili bir şekilde kullanılması büyük bir gerekliliktir. Çünkü dil öğretimi, yalnızca teknik bir aktarım süreci değil; kültürel bir bilinç oluşturma süreci olarak da değerlendirilmelidir. Edebî metinler, dil öğretiminin her aşamasına ve her beceri alanına özgün ve değerli katkılar sunar. Bu açıdan yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders materyallerinde de yerlerini almaları gerekmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı da Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Yeni İstanbul Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki edebî metin kullanımlarını değerlendirmesidir. Bu kitaplarda yer alan edebî metinlerin tür, kapsam ve sayısal olarak dağılımlarını ortaya koymaktır. Çalışmada, edebî metinlerin öğretim materyallerinde ne ölçüde yer aldığı tespit edilmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve bu kapsamda doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, kültürel ve toplumsal bağlamlarda derinlemesine veri analizi yapmaya ve bireysel deneyimleri anlamaya imkân tanıyan bir yaklaşımdır. Araştırmanın sınırlılıkları arasında yalnızca Yeni İstanbul Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitapları'nın incelenmesi ve veri toplama sürecinin nitel yöntemle sınırlandırılması yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Edebî Metinler, Kültür Aktarımı, Dil Eğitimi, Yeni İstanbul Ders Kitapları, Öğretim Materyali.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÜRETKEN YAPAY ZEKANIN ETİK KULLANIMI: EĞİTİM MODÜLLERİ TASARIMI

İrem Gürbüz

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
erozcanirem@gmail.com*

Üretken yapay zekânın (ÜYZ) yükseköğretim kurumlarına entegrasyonu, dil öğretimi de dahil olmak üzere birçok eğitim sürecinde öğrenci ve öğretmenler için önemli fırsatlar sunmakta, aynı zamanda çeşitli etik sorunları da gündeme getirmektedir. Akademik dürüstlük ihlalleri gibi meseleler, yapay zekâ araçları ve hizmetleriyle daha belirgin hale gelmiş ve etik farkındalığın önemini artırmıştır. Bu bağlamda, yükseköğretim ortamlarında ÜYZ'nin etik kullanımını teşvik etmek için kapsamlı etik standartların oluşturulması kritik bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Bu çalışma, yükseköğretim için geliştirilen "Üretken Yapay Zekanın Etik Kullanımı: Eğitim Modülleri" başlıklı Avrupa projesi çerçevesinde hazırlanan eğitim modüllerinin, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YTÖ) bağlamına nasıl entegre edilebileceğini ele almaktadır. Modüller; yapay zekânın temel kavramları, yaygın mitler ve gerçekler, öğrenci ve öğretmen perspektifinden eğitimsel uygulamalar ile derinlemesine etik tartışmalar gibi çeşitli konular içermektedir. Her modül içinde bilgilendirici el kitapları, eğitici videolar ve bilgi kontrol etkinlikleri yer almaktadır. YTÖ bağlamında bu içeriklerin, Avrupa Dil Portfolyosu seviyelendirme sistemine göre A1'den C2'ye kadar farklı dil seviyelerine uyarlanılabilirliği tartışılmaktadır.

Yöntem açısından, modüllerin geliştirilmesi, kapsamlı bir literatür taraması, akademik dürüstlük ve ÜYZ alanında uzman kişilerle yapılan görüşmeler ve ihtiyaç analizi süreçlerini içermektedir. Gerçekçi senaryolar aracılığıyla etik ikilemler ortaya konarak, modüllerin yükseköğretim ortamlarındaki etik farkındalığa sağlayacağı katkı vurgulanmıştır. Sonuç olarak, bu çalışmada söz konusu modüllerin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde nasıl uyarlanabileceği ve hangi pedagojik kazanımları destekleyebileceği tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Dürüstlük, Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi (YTÖ), Üretken Yapay Zekâ (Genai), Yapay Zekanın Etik Kullanımı.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DUYGU, ETİK VE ESTETİK DEĞERLERE YÖNELİK BİR SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ

Nilsu TARHAN*

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nilsu_ak@comu.edu.tr*

Mesout KALIN SALI

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mesoutsali@comu.edu.tr*

Dil, ses ve anlam birlikteliğinin kodlanmasıyla oluşan toplumsal bir olgu olup insanların birbiriyle iletişim kurmasını sağlayan önemli bir araçtır. Martin ve White'ın (2005) Değerleme Kuramı, söylemdeki ifadelerin alt metinde yer alan anlamlarını vurgulamakla ilgilidir. Değerleme Kuramının Tutum dizgesinin alt ulamları olan Duygulanım, Takdir ve Yargı ise yazarın ya da konuşucunun bireysel veya toplumsal bakış açısını ortaya koymaktadır. Bu araştırma Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı B1, B2 ve C1 seviyelerinde Değerleme Kuramının Tutum dizgesine göre söylem analizi yapılarak karşılaştırılmasını amaçlamaktadır. Bu bağlamda, çalışmada ele alınan ve Uluslararası Öğrenciler için hazırlanan üç farklı seviyede Türkçe ders kitabında Değerleme Kuramının tutum dizgesine ilişkin kapsamlı bir çözümleme sunulmaktadır. Duygulanım, Takdir ve Yargı çerçevesinde irdelenen elli dört okuma metninin Türk kültürünü hangi seviyelerde ne derecede yansıttığı ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Söylem Analizi, Değerleme Kuramı, Tutum dizgesi, Duygulanım, Takdir, Yargı.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KİTAPLARINDA SIFAT FİİLLERİN DURUMUNA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Mehtap ELDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mehtap_eldemir@comu.edu.tr

Dil öğretiminde dil bilgisi kullanımı, Türkçenin gerek ana dili gerekse yabancı dil olarak öğrenilmesine ve dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlayan önemli unsurların başında gelmektedir. Bunun nedeni ise dil bilgisinin dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinden ayrı tutulamamasıdır. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında dil bilgisi konularına sıklıkla yer verilmektedir. Ancak dil bilgisi konularının dağılımı ilgili kitaplarda farklılık göstermekte olup bu durumun belli bir standarda sahip olmadığı söylenebilir. Bu çalışmanın amacı da mevcut problem kapsamında sıfat fiillerin konusu için nasıl bir durumun sergilediğini belirlemektir. Söz konusu tespit, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan setlerin betimsel analiz tekniği ile incelenerek gerçekleştirilmiştir. Bu analiz ile elde edilen bulgular ise karşılaştırılmalı bir şekilde tablolar halinde sunulularak yorumlanmıştır. Sonuç olarak ilgili analiz neticesinde materyaller kapsamında yer alan sıfat fiillerin farklı kurlardan başladığı ve bunların dağılımlarının da setlere göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil Bilgisi, Sıfat Fiiller, Öğretim Materyalleri, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

**EXPLORİNG THE LANGUAGE LEARNING EXPERİENCES OF INTERNATIONAL STUDENTS
STUDYİNG TURKİSH: THE CASE OF ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTY TÖMER**

Sevim İNAL

*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
seviminal@comu.edu.tr*

Hilal ALKAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

This study investigates the language learning experiences of international students studying Turkish as a foreign language. The participants consisted of 80 students enrolled in an intensive language programme at Çanakkale Onsekiz Mart University TÖMER in Türkiye. Data were collected using a questionnaire comprising 25 items on a 6-point Likert scale, along with seven open-ended questions. A quantitative research design was adopted to examine students' experiences across proficiency levels ranging from A1 to C1. The participants, representing 40 different countries, were enrolled in both undergraduate and graduate programmes. The findings indicate that students widely acknowledged the cognitive, educational, and social benefits of learning a new language. Additionally, they reported significant positive effects on memory, multitasking, concentration, and creativity throughout the language acquisition process.

Keywords: Language learning, Views on language learning, Learning Turkish as a foreign language.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE İNTERNET MEM'LERİNİN (MİMLERİNİN) KULLANIMI

Halil Bali

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
halilbali004@gmail.com

Yeni neslin özellikleri ve odak süreleri göz önüne alındığında standart ders işleniş yöntemleri ve materyal kullanımı günümüzde yeterli gelmemektedir. Yeni teknik ve yöntemlerin genç yaştaki yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde de kullanımı zamanla zorunlu hale gelmektedir. İnternet ve sosyal medyanın kullanım alanları ve kullanım süresi de yöntemler ve teknikler gibi gün geçtikçe artış göstermektedir. Güncel verilere bakıldığında günümüzde sosyal medyada 5 milyardan fazla kullanıcı bulunmaktadır. Bu kadar fazla kullanıcıya sahip internet ve sosyal medya platformlarının 20 seneden fazla hayatımızda oluşuyla birlikte “internet kültürü” terimi meydana gelmiştir. İnternet kültürünün bir parçası olan mizahi özellikler barındıran internet Mem’leri (mimleri), internete ulaşım arttıkça daha evrensel ve popüler hale gelmeye başlamıştır.

Bu çalışmanın temel amacı sosyal medyada bulunan ve evrensel olan bu internet memlerinin yeni nesil yabancılara Türkçe öğretiminde nasıl yararlanılabileceğine dair bir bakış açısı sunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bulgulara göre kullanıldığı etkinliklerde internet memleri dil öğretimi keyifli hale getirmiştir ve kelime öğretimine katkıda bulunmuştur. Dolayısıyla bu mizahi unsurların yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde farklı ve yenilikçi bir yöntem sunabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Memler, Yöntem, Teknik, Dil Öğretimi.